

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΣΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Π.Μ.Σ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

112
ΜΠΑΕ

**Το Φεστιβάλ Δράμας,
30 χρόνια πολιτιστικής δράσης και
αποκέντρωσης**

Υπεύθυνος καθηγητής: κος Ιωάννης Ανδρεάδης

Του Εμμανουήλ Μελισουργού

Αθήνα 2008

Διπλωματική εργασία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Πολιτιστική Πολιτική, Διοίκηση και Επικοινωνία
του τμήματος Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού
του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών

Του Εμμανουήλ Μελισσουργού με Α.Μ 4105Μ028

Τριμελής Επιτροπή:
Υπεύθυνος Καθηγητής κύριος Γιάγκος Ανδρεάδης
Επίκουρος Καθηγητής κύριος Νίκος Λέανδρος
Λέκτορας κυρία Μαρία Παραδείση

Αθήνα 2008

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον υπεύθυνο καθηγητή κύριο Ανδρεάδη για την αμέριστη συμπαράσταση, κατανόηση και βοήθεια που μου προσέφερε. Πρώτα και πάνω από όλα όμως για την απόλαυση του μαθήματός του. Επίσης ευχαριστώ θερμά τους καθηγητές κυρία Παραδείση και κύριο Λεάνδρο που δέχτηκαν να είναι μέλη της επιτροπής αξιολόγησης, για την στήριξη τους και όσα χρήσιμα μου προσέφεραν στην διάρκεια των δικών τους μαθημάτων.

Επίσης, ευχαριστώ θερμά τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Φεστιβάλ Δράμας Αντώνη Παπαδόπουλο και τα στελέχη του Φεστιβάλ Δράμας, κυρία Γεωργιάδου Σοφία, κυρία Καβάκα Ελευθερία και κυρία Σιμοπούλου Τάνια, για την παροχή κάθε δυνατής βοήθειας για την εκπόνηση αυτής της εργασίας.

Στους παραπάνω θα ήθελα να προσθέσω όλους όσοι με ανέχτηκαν και με υποστήριξαν κυρίως ψυχολογικά στην δύσκολη προσπάθεια εκπόνησης αυτής της εργασίας και κυρίως την Ματίνα, τη Σοφία, την Αλεξάνδρα και τη Γιώτα, αλλά και όλους τους υπόλοιπους φίλους μου.

Η εργασία αφιερώνεται στη Σοφία, γιατί από αυτήν ξεκίνησαν όλα.

Περίληψη

Τα καλλιτεχνικά φεστιβάλ καταγράφουν μια αλματώδη αύξηση παγκοσμίως και αποτελούν έναν από τους πιο δυναμικούς άξονες χάραξης και εφαρμογής πολιτιστικής πολιτικής, πολιτιστικής αποκέντρωσης, περιφερειακής ανάπτυξης,

οικιστικής σχεδίασης και αναζωογόνησης των πόλεων.

Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύονται νέοι τομείς έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, οι impact studies, και επιχειρείται η παρατήρηση και καταγραφή της συμβολής των φεστιβάλ, τα οποία λόγω του έντονου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος και την πάγια ανάγκη τους για χρηματοδότηση ή επιχορήγηση, ώστε να είναι βιώσιμα, αναπτύσσουν πολιτιστικά προγράμματα καθ' όλη την διάρκεια του έτους και καλούνται να «αποδείξουν» την ευρύτερη συνεισφορά τους στο πολιτιστικό, κοινωνικό και οικονομικό γίγνεσθαι.

Το Φεστιβάλ Δράμας, κλείνοντας μια τριακονταετία δράσεων, έχοντας ένα διευρυμένο καλλιτεχνικό πρόγραμμα και αποτελώντας πρότυπο συνεργασίας του Υπουργείου Πολιτισμού με την Τοπική Αυτοδιοίκηση της Δράμας αλλά και έναν πρότυπο θεσμό πολιτιστικής αποκέντρωσης, αποτελεί μια πολύ χρήσιμη μελέτη περίπτωσης ανάμεσα στα ελληνικά φεστιβάλ και επιτρέπει την εξαγωγή και αναγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων και διαπιστώσεων για το φεστιβαλικό τοπίο και τον αντίκτυπο ενός φεστιβάλ.

Περιεχόμενα

1. Μεθοδολογία.....	7
1.1 Γιατί Φεστιβάλ, γιατί μικρού μήκους, γιατί Δράμας.....	7
1.2 Δομή της εργασίας.....	9
1.3 Η ερευνητική μέθοδος.....	10
2. Ζητήματα ορισμών και ιστορικά στοιχεία.....	12
2.1 Εισαγωγή.....	12
2.2 Special events και φεστιβάλ.....	13
2.2.1 Ορισμός φεστιβάλ.....	13
2.2.2 Διεθνής ιστορική αναδρομή κινηματογραφικών φεστιβάλ.....	15
2.2.3 Ιστορία του Φεστιβάλ Δράμας.....	18
2.3 Η ταινία μικρού μήκους.....	23
2.3.1 Ορισμός.....	23
2.3.2 Ιστορικά στοιχεία.....	24
2.3.3 Η παρούσα κατάσταση.....	28
3. Το πρόγραμμα του φεστιβάλ.....	31
3.1 Το πρόγραμμα του ελληνικού φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους.....	31
3.1.1 Εισαγωγή.....	31
3.1.2 Το διαγωνιστικό πρόγραμμα.....	33
3.1.3 Το πληροφοριακό πρόγραμμα.....	35
3.1.4 Το πρόγραμμα ψηφιακών ταινιών «digi2007».....	35
3.2 Το Διεθνές Φεστιβάλ.....	37
3.3 Τα κινηματογραφικά αφιερώματα.....	40
3.4 Οι παράλληλες εκδηλώσεις.....	43
4. Ο αντίκτυπος του φεστιβάλ.....	44
4.1 Ο ρόλος των φεστιβάλ στην κινηματογραφική βιομηχανία.....	44
4.2 Ο κοινωνικός αντίκτυπος του φεστιβάλ.....	47
4.2.1 Εκπαιδευτικά προγράμματα.....	47
4.2.2 Πρόσβαση σε ιδιαίτερες ομάδες πληθυσμού και άτομα με ιδιαιτερότητες....	49
4.2.3 Ενέργειες για την αποκέντρωση του φεστιβάλ.....	49
4.2.4 Συνεισφορά στην εκπαίδευση πολιτιστικών στελεχών.....	50
4.3 Ο οικονομικός αντίκτυπος του φεστιβάλ.....	52
4.3.1 Εισαγωγικά.....	52
4.3.2 Προϋπολογισμός και πηγές χρηματοδότησης.....	55
4.3.3 Οικονομικός αντίκτυπος.....	58
5. Συμπεράσματα.....	61
6. Βιβλιογραφία.....	63
7. Παραρτήματα.....	68

Παραρτήματα

---

1. Οι αφίσες του Φεστιβάλ Δράμας (πηγή www.dramafilmfestival.gr)
2. Συνολικά βραβεία του Φεστιβάλ (πηγή www.dramafilmfestival.gr)
3. Όροι συμμετοχής στο φεστιβάλ Δράμας (πηγή www.dramafilmfestival.gr)
4. Code of ethics for short film Festivals, από το International Short film Conference του 1995 (πηγή <http://www.isfc.com.au/code-of-ethics.htm>)
5. Κατάλογος ιστοσελίδων ελληνικών φεστιβάλ
6. Βιβλιογραφικό παράρτημα

1. Μεθοδολογία

1.1 Γιατί Φεστιβάλ, γιατί μικρού μήκους, γιατί Δράμας

Η παρούσα εργασία στοχεύει σε μία ανάλυση του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, που φέτος συμπλήρωσε τα τριάντα χρόνια λειτουργίας του.

Ο χώρος των φεστιβάλ αποτελεί ένα εξαιρετικά δυναμικό πεδίο εφαρμογής της πολιτιστικής διαχείρισης τόσο σε επίπεδο κράτους ή και τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και με όρους ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Σχεδόν κάθε δήμος διοργανώνει πλέον ένα φεστιβάλ πολιτιστικών εκδηλώσεων, ενώ αναφορικά με τα κινηματογραφικά φεστιβάλ, υπάρχει ένα διεθνές ημερολόγιο με τα σημαντικότερα φεστιβάλ και κάθε στιγμή του χρόνου διεξάγεται και από ένα¹. Επίσης τα φεστιβάλ αποτελούν εκφραστές κεντρικών αξόνων της κρατικής πολιτιστικής και αναπτυξιακής πολιτικής, όπως της πολιτιστικής αποκέντρωσης, της περιφερειακής ανάπτυξης, της δικτύωσης αλλά και της ανάπτυξης της κοινωνικής συνοχής στο ρευστό και πολυπολιτισμικό παγκοσμιοποιημένο σύστημα που ζούμε.

Η ταινία μικρού μήκους, αν και μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας και της εμπορικής διανομής, αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη για την εθνική κινηματογραφία. Καταδεικνύει όλες ή έστω τις περισσότερες στρεβλώσεις και δυσκολίες του εθνικού κινηματογράφου αλλά ταυτόχρονα αποτελεί μια δεξαμενή δυναμικής από την οποία «ξεπηδούν» οι αυριανοί σκηνοθέτες. Καταδεικνύει με τον πιο γλαφυρό τρόπο την σύνδεση κινηματογραφικής παιδείας και εκπαίδευσης με το κινηματογραφικό αποτέλεσμα, αλλά είναι και ο χώρος ο οποίος λόγω κόστους κυρίως, θα φιλοξενήσει όλες τις νέες τάσεις και τα ρεύματα και θα δώσει πρόσφορο βήμα για κάθε είδους πειραματισμό.

Το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας είναι το σημαντικότερο ελληνικό κινηματογραφικό φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους, το οποίο έχει ήδη διαγράψει μια τριακονταετή πορεία και αποτελεί ένα επιτυχές παράδειγμα σύμπραξης της ελληνικής πολιτείας με την τοπική αυτοδιοίκηση στον τομέα του πολιτισμού και

---

¹ Η θέση του γράφοντα είναι ότι είναι σχεδόν αδύνατη η καταγραφή όλων των κινηματογραφικών φεστιβάλ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις [με την παραδοσιακή έννοια του όρου φεστιβάλ] τα κινηματογραφικά φεστιβάλ είναι 3500, δηλαδή διεξάγονται ταυτόχρονα περίπου 10 φεστιβάλ την ημέρα ανά τον κόσμο.

ένα από τα επιτυχέστερα παραδείγματα πολιτιστικής αποκέντρωσης, η οποία για τον γράφοντα αποτελεί πράξη πολιτισμού από μόνη της

Το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας έχει ένα διεθνές διαγωνιστικό φεστιβάλ το οποίο τυγχάνει ευρύτερης αναγνώρισης και αποτελεί έναν πολιτιστικό θεσμό που αλληλεπιδρά και συνεργάζεται με σημαντικούς πολιτιστικούς φορείς και θεσμούς, εθνικούς και διεθνείς, ενώ πέρα από το πολιτιστικό παράγει και εκπαιδευτικό έργο.

Θα επιχειρηθεί μια αποτίμηση των δράσεων του Φεστιβάλ, του αντίκτυπου του στην τοπική και ευρύτερη κοινωνία και της συμβολής του στο όλο οικοδόμημα της κινηματογραφικής τέχνης και βιομηχανίας.

Διαπιστώνοντας την σχετικά ελλιπή ελληνόφωνη βιβλιογραφία στο πεδίο της πολιτιστικής διαχείρισης και ιδιαίτερα με μη οικονομικούς όρους, η παρούσα εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει μια χρήσιμη μελέτη περίπτωσης αλλά και ένα βοηθητικό συμπλήρωμα στην συγκεκριμένη βιβλιογραφία. Σημειώνεται ότι η επανάληψη κάποιων αναφορών σε γεγονότα, ορισμούς ή ευρύτερα ζητήματα, κρίνεται χρήσιμη για να προσδώσει μία σχετική αυτοτέλεια στα επιμέρους κεφάλαια.

1.2 Δομή της εργασίας

Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται σε ζητήματα μεθοδολογίας. Διατυπώνεται η επιλογή του προς εξέταση αντικειμένου και τεκμηριώνονται τα πιθανά προτερήματα και τα πλεονεκτήματα που καθιστούν τη συγκεκριμένη περίπτωση ενδεικτική ως προς την εξέτασή της και την χρησιμότητά της για την εξαγωγή συμπερασμάτων που θα έχουν ευρύτερη ισχύ, ενώ γίνεται αναφορά και στον στόχο της εργασίας. Επίσης ορίζεται η ερευνητική μέθοδος, οι λόγοι επιλογής της και ο τρόπος συλλογής των δεδομένων.

Το δεύτερο κεφάλαιο ασχολείται με ζητήματα ορισμών των όρων φεστιβάλ και ταινία μικρού μήκους και συμπληρώνεται από μια ιστορική αναδρομή του διεθνούς και ελληνικού φεστιβαλικού χώρου και της εξέλιξης στην πάροδο των ετών της ταινίας μικρού μήκους ως τις μέρες μας.

Στο τρίτο κεφάλαιο επιχειρείται μια παρουσίαση του προγράμματος δράσεων του φεστιβάλ, των διαγωνιστικών προγραμμάτων, των κινηματογραφικών αφιερωμάτων και των λοιπών πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Το τέταρτο κεφάλαιο σκιαγραφεί τον αντίκτυπο που έχει το φεστιβάλ στην κινηματογραφική βιομηχανία αφενός και την τοπική και ευρύτερη κοινωνία αφετέρου.

Τα ερωτήματα που ετέθησαν και διατρέχουν ολόκληρη την εργασία, αποκρυσταλλώνονται και απαντώνται στο πέμπτο κεφάλαιο με την μορφή συμπερασμάτων.

Τέλος, μετά την καταγραφή της βιβλιογραφίας, παρατίθενται στοιχεία άλλοτε ιστορικής σημασίας, όπως οι αφίσες του φεστιβάλ και όλα τα βραβεία των τριάντα χρόνων, άλλοτε τεχνικής φύσης, όπως ο κώδικας ηθικής των κινηματογραφικών φεστιβάλ ή οι προϋποθέσεις συμμετοχής στο φεστιβάλ, καθώς και 2 βιβλιογραφικά παραρτήματα που πλουτίζουν σημαντικά την βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε, με την ελπίδα όλα τα ανωτέρω να εμπλουτίζουν την εργασία και να επεκτείνουν την χρησιμότητά της.

1.3 Η ερευνητική μέθοδος

Η ερευνητική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας, είναι η μελέτη περίπτωσης (case study).

Σύμφωνα με τον Robert Yin «Η μελέτη περίπτωσης αποτελεί μια ερευνητική μέθοδο που εμπεριέχει εμπειρική έρευνα, η οποία εξετάζει ένα σύγχρονο φαινόμενο, εντός της πραγματικής ζωής, όταν τα όρια μεταξύ του φαινομένου και του πλαισίου στο οποίο υπάρχει δεν είναι ευδιάκριτα και στα οποία χρησιμοποιούνται πολλαπλές πηγές στοιχείων».² Μάλιστα ο Stake ορίζει τη μελέτη περίπτωσης όχι ως μεθοδολογική επιλογή αλλά ως επιλογή του προς εξέταση αντικειμένου³.

Η χρήση της μελέτης περίπτωσης αποτελεί ένα ευρέως αποδεκτό μέσο έρευνας το οποίο συνδυάζει θεωρητικές έννοιες και πρακτικές καταστάσεις. Ιδιαίτερα στις κοινωνικές επιστήμες έχει γίνει ευρεία χρήση αυτής της ποιοτικής [σε αντανάστωλή με την ποσοτική] ερευνητικής μεθόδου για την εξέταση σύγχρονων πραγματικών καταστάσεων και για να παρέχει την βάση για την εφαρμογή ιδεών και την επέκταση βέλτιστων μεθόδων⁴.

Οι μελέτες περίπτωσης μπορούν να αναφέρονται σε οργανισμούς και τις διοικητικές πρακτικές τους και τι τις καθιστά ένα καλό παράδειγμα ενδεικτικό για ένα ευρύτερο σύνολο ή ξεχωριστή περίπτωση.

Παρουσιάζοντας μία αποτίμηση του τι συνέβη σε μία επιχείρηση ή οργανισμό κατά την πάροδο μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου⁵, σκοπός της μελέτης περίπτωσης είναι να επιτρέψει την εφαρμογή των διδαχθεισών εννοιών κατά την ανάλυση των θεμάτων που άπτονται του συγκεκριμένου οργανισμού.

Ο Yin διακρίνει τρεις τύπους μελετών περίπτωσης: την εξερευνητική, την επεξηγηματική και την περιγραφική⁶. Ο δε Stake διευρύνει την διάκριση σε ουσιαστική, οργανική και συγκεντρωτική⁷.

² Yin Robert K., *Case study Research, Design and Methods*, London, 1994, σελ 13 (μτφρσ δική μου)

³ Yin Robert K., ό.π σελ 17 (μτφρσ δική μου)

⁴ Πηγή: <http://www.gslis.utexas.edu/~ssoy/usesusers/1391d1b.htm> (μτφρσ δική μου)

⁵ Πηγή: <http://www.aare.edu.au/00pap/bac00287.htm> (μτφρσ δική μου)

⁶ Yin Robert K., ό.π σελ 1 (μτφρσ δική μου)

⁷ Πηγή: <http://www.nova.edu/ssss/OR/OR3-3/tellis2.html> (μτφρσ δική μου)

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια εξερευνητική μελέτη περίπτωσης. Επιλέγοντας το φεστιβάλ Δράμας, έναν οργανισμό που λειτουργεί για τριάντα χρόνια και διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο ως ένας πολιτιστικός διαχειριστής, θα επιχειρηθεί ~~εντός του συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου και ιδιαίτερα της δευτέρας περιόδου~~ λειτουργίας του, μετά δηλαδή την ένταξή του στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων, να :

- Παρουσιαστεί σε ικανοποιητικό βαθμό το πρόγραμμα δράσεων του Φεστιβάλ,
- Αποτιμηθεί ο κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος του Φεστιβάλ και ο ρόλος που διαδραματίζουν ευρύτερα τα φεστιβάλ στην κινηματογραφική τέχνη και βιομηχανία
- Να επιτευχθεί ένας συνδυασμός θεωρητικών εννοιών και πραγματικών καταστάσεων που άπτονται των θεμάτων της πολιτιστικής διαχείρισης και της πολιτιστικής πολιτικής σε τοπικό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο, αποτελώντας ένα πρόσφορο παράδειγμα εφαρμογής τους και ένα χρήσιμο εργαλείο για περαιτέρω έρευνα

Επομένως, τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν είναι:

Πώς δραστηριοποιείται το φεστιβάλ Δράμας, πώς αναπτύσσεται και πώς οργανώνει το πρόγραμμά του.

Ποια είναι η γενικότερη συμβολή του στον κινηματογράφο και την πόλη που το φιλοξενεί.

Για την συγκέντρωση των προς ανάλυση δεδομένων αξιοποιήθηκε η τρέχουσα βιβλιογραφία περί πολιτιστικής οργάνωσης, διοίκησης και επικοινωνίας, κινηματογραφικής ιστορίας και ιστορίας των φεστιβάλ, εργασίες αποτίμησης και παρουσίασης των δράσεων και των πολιτικών που διέπουν τα φεστιβάλ, κινηματογραφικά ή μη ανά τον κόσμο, πληροφόρηση από έγγραφα, αρχεία και εκδόσεις του Φεστιβάλ, ατομικές συνεντεύξεις με τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Φεστιβάλ και στελέχη του, καταχωρήσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο, καθώς και προσωπική-εμπειρική παρατήρηση και έρευνα.

---

2. Ζητήματα ορισμών και ιστορικά στοιχεία

2.1 Εισαγωγή

Τα φεστιβάλ έχουν γίνει ένα διεπισδυτικό χαρακτηριστικό του πολιτιστικού μας τρόπου και συνιστούν ένα ζωτικό και αναπτυσσόμενο παράγοντα της βιομηχανίας γεγονότων.

Τα φεστιβάλ έχουν μια μακράιωνη παράδοση έστω και αν δεν είχαν την σημερινή τους μορφή, η οποία αποτυπώνει την ανάγκη του ανθρώπου στην ψυχαγωγία, στη συμμετοχή και στη μέθεξη. Τα πολιτιστικά φεστιβάλ προκύπτουν στις αγγλοσαξονικές χώρες κατά το 19^ο αιώνα και αποκτούν τα σημερινά τους χαρακτηριστικά μετά το τέλος του 2^{ου} παγκοσμίου Πολέμου, όταν υπάρχει έντονη ανάγκη για ανοικοδόμηση, εξύψωση του ηθικού των λαών αλλά και αξιοποίησης με ποιοτικό τρόπο του ελεύθερου χρόνου που δημιουργεί η παγίωση ανθρώπινων συνθηκών εργασίας και η συστηματοποίηση και βιομηχανοποίηση της μαζικής παραγωγής. Η δημιουργία πολιτιστικών φεστιβάλ και η παγκοσμιοποίηση, κυρίως στις τεχνολογίες μεταφορών και τηλεπικοινωνιών δημιουργούν μια γιγάντωση των σημαντικότερων φεστιβάλ αλλά και τη δημιουργία ενός καινούριου επιστημονικού πεδίου, αυτό του event management ή special event management, ενώ γνωρίζει μεγάλη άνθιση τα τελευταία χρόνια ο τομέας του αντικτύπου (impact studies).

2.2 Special events και φεστιβάλ

2.2.1 Ορισμός φεστιβάλ

Σύμφωνα με τον Getz (1997), τα special events ορίζονται καλύτερα από το περιεχόμενό τους⁸. Ένα τέτοιο γεγονός είναι ένα γεγονός που συμβαίνει άπαξ ή όχι συχνά, έξω από κανονικά προγράμματα ή δραστηριότητες του σώματος που τα οργανώνει ή του χορηγού του. Τα χαρακτηριστικά του event είναι:

- Το εορταστικό πνέυμα
- Η μοναδικότητα
- Η παράδοση
- Η φιλοξενία
- Το θέμα και ο συμβολισμός

Τέτοια γεγονότα δημιουργούνται για να επιτύχουν ιδιαίτερους κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή εταιρικούς σκοπούς και στόχους.

Τα events τυποποιούνται ανάλογα με το μέγεθος, τη μορφή και το περιεχόμενό τους ενώ είναι άμεσα συνδεδεμένα με την τουριστική βιομηχανία ώστε να παράγουν επιχειρηματική δραστηριότητα για τις κοινότητες που τα φιλοξενούν, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες, που η εμπορευματοποίηση τους έχει αγγίξει δυσθεώρητα ύψη και αποτελούν τον κύριο εκπρόσωπο των mega-γεγονότων.

Υπάρχει μια πληθώρα όρων και ορισμών που θα μπορούσε να χαρακτηρίσει ένα φεστιβάλ ή να αποδώσει είτε συνοπτικά είτε πιο εξαντλητικά την έννοια της λέξης φεστιβάλ.

Θα σταθούμε στον ορισμό που δίνουν οι : d'Astous, Colbert και d'Astous⁹: «Φεστιβάλ είναι ένας δημόσιος θεματικός εορτασμός, που λαμβάνει χώρα συνήθως μία φορά το χρόνο μέσα σε προαποφασισμένο χρονικό διάστημα», καθώς διακρίνει

⁸ Αναφέρεται στο Allen Johnny, *Festival and special events management*, 3rd ed, John Wiley & sons, Australia, 2005, σελ 11, (μτφρσ δική μου)

⁹ d' Astous A., Colbert F., d' Astous E., *The personality of cultural festivals: scale development and applications*, International Journal of Arts Management, Vol. 8, No 2, Winter, 2006, p. 14, (μτφρσ δική μου) ευχαριστώ την Γιώτα Βασιλακοπούλου για την επισήμανση

εύλωττα και συνοπτικά τα κάτωθι κυρίαρχα χαρακτηριστικά αυτού που ονομάζουμε φεστιβάλ.

- **Εορτασμός:** τα φεστιβάλ έχουν εορταστικό, πανηγυρικό χαρακτήρα. Η ίδια η λέξη ετυμολογικά προκύπτει από την λατινική λέξη *festivus* και έχει κοινή ρίζα με την λατινική λέξη *feste*, που σημαίνει γιορτή, από την οποία προέρχονται και οι αντίστοιχες σύγχρονες ευρωπαϊκές λέξεις *feast*, *fiesta*, *Fest*¹⁰. Ο εορταστικός χαρακτήρας είναι πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό των φεστιβάλ και είναι αυτό που τα διακρίνει από άλλες εκδηλώσεις όπως εκθέσεις ή αφιερώματα συναφών καλλιτεχνικών –ή μη, δραστηριοτήτων. Τέλος, ο εορταστικός χαρακτήρας προσδίδει την απαραίτητη αίγλη, λάμψη και αναγνώριση σε ένα φεστιβάλ, ώστε να υπερκεραστούν κάποια εγγενή δομικά προβλήματα όπως της χρηματοδότησης, της προσοχής και της κάλυψης από τα *media* και της έλλειψης αφοσιωμένου κοινού, που υπαγορεύει ο αποσπασματικός χαρακτήρας του.
- **Θεματικός:** ο θεματικός χαρακτήρας αποτελεί την ταυτότητα του φεστιβάλ. Ο θεματικός χαρακτήρας μπορεί να αφορά στο είδος του φεστιβάλ: π.χ φεστιβάλ κινηματογράφου, φεστιβάλ θεάτρου, στην επιμέρους κατηγοριοποίηση: π.χ. φεστιβάλ ντοκιμαντέρ, φεστιβάλ θεάτρου τσέπης, ή γενικά σε οτιδήποτε είναι ο συνεκτικός πυρήνας γύρω από τον οποίο «περιστρέφονται» οι εκδηλώσεις. Επειδή η διοργάνωση των φεστιβάλ αποτελεί συνηθισμένη και δοκιμασμένη πρακτική για τις πολιτιστικές δραστηριότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενίοτε ο συνεκτικός πυρήνας είναι ο διοργανωτής του φεστιβάλ, π.χ φεστιβάλ Αττικού Άλσους, το οποίο προσφέρει πλήθος διαφορετικών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και το πρόγραμμα καταρτίζεται με βάση τις εκδηλώσεις που αποφάσισε να φιλοξενήσει ο δήμος
- **Δημόσιος:** τα φεστιβάλ είναι ανοικτές εκδηλώσεις που απευθύνονται στο σύνολο του κοινού [και όχι λόγω χάρη μια κλειστή εκδήλωση που αφορά τα μέλη μιας λέσχης]. Στις περισσότερες των περιπτώσεων αποτελούν μέρος της «επίσημης» κρατικής πολιτιστικής πολιτικής, είτε με απευθείας εμπλοκή του κράτους, των ΟΤΑ ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα στην διοργάνωση και

¹⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Festival> (μτφρ δική μου)

διεξαγωγή τους, είτε μέσω της άμεσης ή έμμεσης στήριξης τους σε οικονομικά ή ανταποδοτικά οφέλη.

- **Χρόνος και διάρκεια διεξαγωγής:** Κύριο χαρακτηριστικό των φεστιβάλ είναι η συγκεκριμένη περιοδική χρονική διεξαγωγή, η οποία συνδέεται και με τον πανηγυρικό χαρακτήρα. Έτσι τα περισσότερα φεστιβάλ διεξάγονται εντός ενός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος κάθε χρόνο, ή πιο σπάνια κάθε δύο χρόνια [biennale], χωρίς να λείπουν και άλλες εξαιρέσεις που απλώς επαββαιώνουν τον κανόνα. Η περίοδος διεξαγωγής είναι πολύ σημαντική, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια που ο φεστιβαλικός χώρος γνωρίζει μεγάλη άνθιση, ώστε να είναι ένα φεστιβάλ ανταγωνιστικό σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο και άρα να εξασφαλίσει την βιωσιμότητά του, ανάμεσα σε μια υπερπληθώρα φεστιβάλ και λοιπών πολιτιστικών επιλογών. Η δε τήρηση τόσο της χρονικής περιόδου ενός φεστιβάλ όσο και της αδιάλειπτης διεξαγωγής των «εκδόσεων»¹¹ του φεστιβάλ κάθε έτος, αποτελούν βασικά συστατικά του κύρους τους. Τέλος, τα φεστιβάλ έχουν μία χρονική διάρκεια που επιτρέπει την προσφορά πληθώρας προγραμμάτων. Οι κύριες κατηγορίες ως προς την διάρκεια είναι δύο, τα φεστιβάλ που παρέχουν συγκεντρωμένες εκδηλώσεις, συνήθως καθημερινώς, πχ κινηματογραφικά φεστιβάλ και διαρκούν από 5 ως 12 μέρες και τα φεστιβάλ που έχουν μεγαλύτερη διασπορά στο πρόγραμμα, π.χ. φεστιβάλ Αθηνών, και το πρόγραμμά τους μπορεί να φτάνει και τους τρεις μήνες.

2.2.2 Διεθνής ιστορική αναδρομή κινηματογραφικών φεστιβάλ

Η πρώτη Μπιενάλε της Βενετίας έλαβε χώρα το 1895 με τις διακοσμητικές τέχνες να διαδραματίζουν τον κυριότερο ρόλο¹².

Από το 1907 και μετά αποκτά μια διεθνή διάσταση με τη συμμετοχή αρκετών χωρών ενώ άρχισε να δείχνει ενδιαφέρον για τις πρωτοπορίες στη μοντέρνα τέχνη.

Το 1930 ο έλεγχος της Biennale περνάει στη φασιστική κυβέρνηση η οποία μέσα στη δεκαετία εγκαινιάζει νέους τομείς. Το 1930 το μουσικό φεστιβάλ, το 1932 το κινηματογραφικό φεστιβάλ και το 1934 το φεστιβάλ θεάτρου.

¹¹ Με τον όρο «έκδοση» αποδίδεται εδώ ο αγγλικός όρος edition και εννοείται η διεξαγωγή του συγκεκριμένου φεστιβάλ το συγκεκριμένο έτος, πχ 3^ο φεστιβάλ

¹²Τα ιστορικά στοιχεία της Biennale είναι παρμένα από τον ιστότοπο: http://en.wikipedia.org/wiki/Venice_Biennale (μπαρσ δική μου)

Το κινηματογραφικό φεστιβάλ την Βενετίας (Italian Mostra Internazionale d' Arte Cinematografica di Venezia) είναι το παλαιότερο κινηματογραφικό φεστιβάλ στον κόσμο. ~~Εκίνησε στο πλαίσιο της 18^{ης} Biennale της Βενετίας που διεξήχθη από την 6^η Ιουλίου ως την 21^η Αυγούστου το 1932.~~¹³

Αποτελώντας το πρώτο διεθνές event του είδους του, η πρώτη ταινία που προβλήθηκε στο φεστιβάλ ήταν η ταινία του Rouben Mamoulian "Dr. Jekyll and Mr. Hyde"

Το επόμενο φεστιβάλ διεξήχθη δυο χρόνια αργότερα και είχε χαρακτήρα διαγωνιστικού προγράμματος. Από το 1935 γίνεται ετήσιο γεγονός, δείγμα της διεθνούς επιτυχίας του. Την ίδια χρονιά εγκαινιάζεται το 2^ο αρχαιότερο κινηματογραφικό φεστιβάλ στον κόσμο, αυτό της Μόσχας.

Υπό την ορατή απειλή του επερχόμενου πολέμου οι κριτικές επιτροπές της Μόσχας άρχισαν να θυσιάζουν τις καλλιτεχνικές αρετές έναντι της προαγωγής των χωρών της φασιστικής συμμαχίας.

Η απροκάλυπτη παρέμβαση της φασιστικής κυβέρνησης εξοργίζει τις λοιπές χώρες και ο Γάλλος Υπουργός Εθνικής παιδείας με την υποστήριξη και των αγγλοαμερικανών, αποφασίζει να δημιουργήσει ένα διεθνές κινηματογραφικό φεστιβάλ στη Γαλλία, ως αντίπραξη στη Μόστρα, το οποίο θα φιλοξενούνταν στις Κάννες.¹⁴

Ο Louis Lumiere δέχεται να είναι ο πρώτος πρόεδρος, όμως η διεξαγωγή του φεστιβάλ που είχε αποφασιστεί για το μήνα Σεπτέμβριο του 1939 ματαιώθηκε εξαιτίας της Γερμανικής εισβολής στην Πολωνία τη 1^η Σεπτεμβρίου και την κήρυξη του πολέμου στη Γερμανία από την Αγγλία και τη Γαλλία την 3^η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

Το φεστιβάλ τελικά θα ξεκινήσει το 1946 ενώ το 1959 ιδρύεται το film Market του, το οποίο μέχρι σήμερα αποτελεί τη πρώτη και πιο σημαντική διεθνή πλατφόρμα αγοράς για την κινηματογραφική βιομηχανία. Το 1946 ιδρύεται και το φεστιβάλ Κινηματογράφου του Karlovy Vary το οποίο όπως και της Μόσχας, είναι πλήρως κρατικό ως την πτώση της ΕΣΣΔ.

Την δεκαετία του 50 η Ευρώπη προσπαθεί να ανοικοδομηθεί και να αφήσει πίσω της πλιγγές του 2^{ου} παγκοσμίου πολέμου. Η άνοδος του εθνικισμού εισάγει στις

¹³ Τα ιστορικά στοιχεία της Μόσχας είναι παρμένα από τον ιστότοπο: <http://www.labiennale.org/en/cinema/history/30/en/4791.html> (μτφρ δική μου)

¹⁴ Τα ιστορικά στοιχεία του Φεστιβάλ των Καννών είναι παρμένα από τον ιστότοπο: <http://www.festival-cannes.fr/en/about/festivalHistory> (μτφρ δική μου)

τους ενώ υπάγονται σε μία ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα που περιλαμβάνει επίσης τον τουρισμό, αθλητικές διοργανώσεις και τα media.

~~Σημαντικότερο φεστιβάλ που ιδρύεται είναι το φεστιβάλ Sundance, το μεγαλύτερο αμερικανικό κι από τα μεγαλύτερα στον κόσμο φεστιβάλ ανεξάρτητου κινηματογράφου.~~

Μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου τα φεστιβάλ καθιστούν την Ευρώπη μια ενοποιημένη πολιτιστική επικράτεια η οποία ξεπερνά τα σύνορά της και αποτελούν το στυλοβάτη της διεθνούς πολιτιστικής συνεργασίας¹⁷. Αυτή ακριβώς η συνεργασία αποτυπώνεται σε δράσεις δικτύωσης των φεστιβάλ και ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο με τη προσπάθεια δημιουργίας ευρωπαϊκής ταυτότητας και κοινωνικής συνοχής αλλά και προάσπιση και προώθηση της ευρωπαϊκής ταινίας έναντι του Χόλυγουντ.

Η δε πρώτη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα, χαρακτηρίζεται μέχρι στιγμής από την ραγδαία εξάπλωση της τεχνολογίας η οποία επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο κινηματογραφικό κύκλωμα. Τα νέα φεστιβάλ ως τόποι προβολής ταινιών χαρακτηρίζονται από τη μεγάλη εξειδίκευσή τους ή την εγκατάλειψη των αμιγώς κινηματογραφικών προγραμμάτων και την διάδραση με άλλες τέχνες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το φεστιβάλ του Λονδίνου με το όνομα London's World's smallest film festival για κινητά τηλέφωνα με διάρκεια ταινιών από 30 δευτερόλεπτα ως 5 λεπτά. Επίσης στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται δράσεις όπως το φεστιβάλ ελληνόφωνου κινηματογράφου του LA ή οι μέρες αλβανόφωνου κινηματογράφου στην Αθήνα.

2.2.3 Ιστορία του Φεστιβάλ Δράμας

Κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '50, το Υπουργείο Βιομηχανίας αποφασίζει να βρει τρόπους προώθησης της Κινηματογραφικής Βιομηχανίας και αποφασίζει να οργανώσει δίκηνη εμπορικής έκθεσης, κάποια εκδήλωση που να παρουσιάζει το σύνολο της ελληνικής κινηματογραφικής παραγωγής¹⁸. Μετά την ατελέσφορη προσπάθεια διοργάνωσης μιας τέτοιας εκδήλωσης στη Ρόδο, ο Παύλος Ζάννας, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη», υποβάλλει αναλυτικό σημείωμα για Φεστιβάλ Κινηματογράφου

¹⁷ Αναφέρεται στο : Klajic Dragan, "Festival, in Lexicon, performance research, 4, 11, 2006, σελ 54-55, όπως παρατίθεται στο <http://www.liftfest.org.uk/festivalsandevents/Dragan%20Klajic%20-%20Festival.doc> (μπαρσ δική μου)

¹⁸ Από αφιέρωμα του in.gr στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, <http://www.in.gr/news/gff2002/020101.htm>

στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, μετά από αίτηση της τελευταίας για προτάσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων επ' ευκαιρίας της γιορτής των είκοσι πέντε χρόνων της.¹⁹

~~Ιδρύεται έτσι η «Εβδομάς Ελληνικού κινηματογράφου» την οποία δύο χρόνια αργότερα θα αναλάβει την διοργάνωσή της το Υπουργείο Βιομηχανίας. Στο πρώτο φεστιβάλ δέκα ταινίες μικρού μήκους προβάλλονται μαζί με τις μεγάλου μήκους σε κοινό πρόγραμμα²⁰.~~

Στα τέλη του Νοεμβρίου του 1970, διοργανώνεται το 1^ο Πανελλήνιο φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους, από το περιοδικό «σύγχρονος κινηματογράφος», στο γαλλικό Ινστιτούτο, το οποίο θα συνεχίσει για μόλις δύο ακόμα χρόνια.

Το 1978 διοργανώνεται το Φεστιβάλ ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας από την κινηματογραφική λέσχη Δράμας. Η πρωτοβουλία αυτή είναι απόρροια της πολυπληθούς αύξησης των κινηματογραφικών λεσχών και πολιτιστικών συλλόγων που δραστηριοποιήθηκαν μετά την πτώση της χούντας, της μεγάλης δημοσιότητας που είχε αποκτήσει η ταινία μικρού μήκους αλλά και της ρήξης του κινηματογραφικού κόσμου με την πολιτεία για τους νέους κανονισμούς του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και της δημιουργίας του Αντιφεστιβάλ.²¹

Το φεστιβάλ Δράμας αποτέλεσε έτσι «καταφύγιο» των αδικημένων του φεστιβάλ Θεσσαλονίκης²². Το 5^ο φεστιβάλ Δράμας διοργανώθηκε με την συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το 1986 θεσπίζεται οργανωτική επιτροπή με εκπροσώπους της κινηματογραφικής λέσχης Δράμας, της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών, της Εταιρείας Τεχνικών κινηματογράφου Τηλεόρασης, της ΕΡΤ, της Γραμματείας νέας γενιάς, της Ομοσπονδίας Κινηματογραφικών Λεσχών Ελλάδος και δύο εκπροσώπων των σκηνοθετών. Ορίζεται πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής ο εκάστοτε δήμαρχος Δράμας με πρώτο πρόεδρο τον Σωκράτη Αικατερινίδη.

Το 1987 το Υπουργείο Πολιτισμού επισημοποιεί το Φεστιβάλ Δράμας, αναλαμβάνει την στήριξη του και το καθιερώνει ως το επίσημο κρατικό φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους. Υποστηρίχτηκε η άποψη ότι η ανάπτυξη της μικρού μήκους ταινίας και της εθνικής κινηματογραφίας, που περνούσε δύσκολες μέρες, επέβαλλαν την αυτονόμηση του Φεστιβάλ. Παράλληλα λειτουργεί άτυπη τριμελής καλλιτεχνική

¹⁹ Βλ. και το ιστορικό του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, στην ιστοσελίδα <http://www.filmfestival.gr/default.aspx?page=650&lang=el-GR&tiff=1>

²⁰ Από την εισαγωγή της Αλίντας Δημητρίου στο *Λεξικό ελληνικών ταινιών μικρού μήκους 1939-1992*, Αθήνα Καστανιώτης, 1993, όπως παρατίθεται στο <http://www.shortfilm.gr/history.asp?id=1>. Η συγγραφέας παραχώρησε μη σελιδοποιημένη μορφή στην ιστοσελίδα

²¹ ό.π.

²² <http://www.dramafilmfestival.gr/21o/history.html>

γραμματεία, με καλλιτεχνικό διευθυντή, Γραμματέα και Υπεύθυνο Δημοσίων Σχέσεων. Πρώτος καλλιτεχνικός Διευθυντής αναλαμβάνει ο Αλέξανδρος Δερμετζόγλου.²³

Η απόφαση όμως διχάζει τους μικρομηκάδες σκηνοθέτες, οι οποίοι βλέποντας τη ταινία μικρού μήκους ως ένα είδος ανέλιξης για τη μεγάλη μήκους ταινία, επιδιώκουν την προβολή τους στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, που προσελκύει τον κινηματογραφικό κόσμο. Για το λόγο αυτό διοργανώνεται Αντιφεστιβάλ στη Θεσσαλονίκη.²⁴

Το Υπουργείο Πολιτισμού, εμμένοντας στην απόφαση του, η οποία βρίσκει αρωγούς τα περισσότερα κινηματογραφικά σωματεία, υπογράφει την πρώτη προγραμματική σύμβαση με το Φεστιβάλ Δράμας, καθιερώνοντας την σταθερή οικονομική του ενίσχυση. Το 1995 διοργανώνεται το 1^ο Διεθνές φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας. Το Φεστιβάλ έχει διαγωνιστικό χαρακτήρα και η επιλογή των ταινιών γίνεται κατ' εκλογή. Το 1996 αποτελεί μια σημαντική χρονολογία για το φεστιβάλ Δράμας. Το φεστιβάλ εντάσσεται στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων, στην πρώτη μεγάλη διεύρυνσή του, μετά την θέσπισή του το 1994. το Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων, αποτελεί ένα ενιαίο οργανωτικό πρόγραμμα δράσης, κεντρικά καθοδηγούμενο από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Η έννοια του δικτύου υποβάλλει την αναγκαιότητα ύπαρξης μηχανισμού λειτουργίας σε τοπικό επίπεδο. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη οργανισμού για το συντονισμό του θεσμού, με σαφείς αρμοδιότητες, καταστατικό λειτουργίας, πρόβλεψη για καλλιτεχνικό διευθυντή και δομή προσανατολισμένη στην εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου θεσμού.

Το φεστιβάλ Δράμας για να υπαχθεί στο εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων, μετασχηματίζεται σε νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, την *Δημοτική Επιχείρηση Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας* και υπογράφεται δεκαετής προγραμματικής σύμβαση μεταξύ του υπουργείου Πολιτισμού και της τοπικής αυτοδιοίκησης, με δέσμευση για ισόποση χρηματοδότηση από τους δύο.

²³ Τα ιστορικά στοιχεία για το Φεστιβάλ Δράμας, εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά, είναι παρμένα από προσωπικές συνεντεύξεις με τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του φεστιβάλ Αντώνη Παπαδόπουλο και τα στελέχη Σοφία Γεωργιάδου και Ελευθερία Καβάκα.

²⁴ Αλίντα Δημητρίου, ό.π.

Το ζήτημα των υποδομών αποτελεί έναν από του τέσσερις τομείς παρέμβασης του Εθνικού πολιτιστικού Δικτύου πόλεων²⁵ και παράγοντα κομβικής σημασίας για την επιτυχή υλοποίησή του. Στο πλαίσιο αυτό αγοράζεται η «Καπναποθήκη Περδίκας» η οποία προβλέπεται να διαμορφωθεί από το Υπουργείο πολιτισμού σε κινηματογραφικές αίθουσες και πολυχώρο τέχνης και να αποδοθεί στο φεστιβάλ για τις ανάγκες της κεντρικής εκδήλωσης αλλά και για πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου. Η Καπναποθήκη Περδίκας είναι ένα κομβικής σημασίας έργο για την ανέλιξη του θεσμού του φεστιβάλ Δράμας, η οποία θα λύσει κτιριακές ελλείψεις και θα επιλύσει το πρόβλημα των κινηματογραφικών αιθουσών της πόλης που διογκώθηκε με το κλείσιμο του κινηματογράφου «Αστέρια» το 2007. Παρά την εκπεφρασμένη θέληση του Υπουργείου πολιτισμού και την ύπαρξη τεχνικοοικονομικών μελετών, το έργο παραμένει ανεκπλήρωτο μέχρι σήμερα. Το 1998 αναλαμβάνει επίσημα καλλιτεχνικός διευθυντής ο Αντώνης Παπαδόπουλος. Το 2003 αποτελεί την χρονιά που το Φεστιβάλ αναγνωρίζεται από την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου και παράλληλα αθλοθετείται το βραβείο UIP Δράμας, ενώ η αναγνώριση έρχεται και από την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Κινηματογραφικών Φεστιβάλ που αθλοθετεί και το βραβείο μικρού μήκους Jameson.

Το έτος 2007 το Φεστιβάλ Δράμας γιόρτασε τα 30 χρόνια του. Η έλλειψη ποιοτικής και επαρκούς κινηματογραφικής αίθουσας μετά το κλείσιμο του κινηματογράφου Αστέρια, καθιστά επιτακτική την ανάγκη για την επίλυση των ζητημάτων υποδομών. Παράλληλα ανοίγει για πρώτη φορά στις νέες τεχνολογίες με την εφαρμογή του πιλοτικού διαγωνισμού ψηφιακών ταινιών digi2007. Τα δύο αυτά ζητήματα θέτουν νέες προκλήσεις στην οργανωτική ωριμότητα που διέπει το φεστιβάλ ως τις μέρες μας και καθιστούν ενδιαφέρουσα την περαιτέρω έρευνα της εξέλιξης του θεσμού.

²⁵ Βλ και πρακτικά της «Συνάντησης της Θεσσαλονίκης», 18-19 Ιανουαρίου 1997, ΥπΠο, Αθήνα, 1997, σελ28, σελ30, όπως και Πέτρου Συναδινού, Το Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων, στο συλλογικό Πολιτισμός και Τοπική Δημοκρατία, ΕΕΤΑΑ 1994, σελ 45

Συνοπτικός πίνακας Ιστορίας του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

1978: Το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας ξεκίνησε το 1978 ως πρωτοβουλία της κινηματογραφικής Λέσχης Δράμας.

1983-84: Το φεστιβάλ «αιθετείται» από το Δήμο Δράμας

1986: Ξεκινάει οργανωτική επιτροπή με εκπροσώπους από την Κινηματογραφική Λέσχη, την Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών, την Εταιρεία Τεχνικών Κινηματογράφου Τηλεόρασης, την ΕΡΤ, την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, την Ομοσπονδία Κινηματογραφικών Λεσχών Ελλάδος και 2 εκπροσώπους των νέων σκηνοθετών. Πρόεδρος από δω και στο εξής θα είναι ο εκάστοτε Δήμαρχος Δράμας (κ. Σωκράτης Δημητριάδης το 1986).

1987: Το Φεστιβάλ αναγνωρίζεται πλήρως από την πολιτεία ως το επίσημο κρατικό Φεστιβάλ ταινιών Μικρού Μήκους και επισημοποιείται η σχέση αυτή. Λειτουργεί άτυπη τριμελής καλλιτεχνική γραμματεία, με καλλιτεχνικό διευθυντή τον Αλέξανδρο Δερμεντζόγλου, Γραμματέα και Υπεύθυνο Δημοσίων Σχέσεων.

1989: Υπογράφεται η πρώτη προγραμματική σύμβαση μεταξύ του Φεστιβάλ και του Υπουργείου πολιτισμού που σχεδόν μονιμοποιεί την σταθερή οικονομική ενίσχυση του Υπ Πο

1995: Διοργανώνεται το πρώτο Διεθνές φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

1996: Το Φεστιβάλ Δράμας συμμετέχει στο δεύτερο κύμα πόλεων που εντάσσονται στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων. Βάσει της υπαγωγής του στο δίκτυο, μετασχηματίζεται σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού δικαίου .

1998: Αναλαμβάνει καλλιτεχνικός διευθυντής ο Αντώνης Παπαδόπουλος

2003: Η χρονιά που το Φεστιβάλ αναγνωρίζεται από την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου και θεσμοθετείται το UIP award και παράλληλα αναγνωρίζεται και από την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Κινηματογραφικών Φεστιβάλ (European Coordination of Film Festivals) και θεσμοθετείται το βραβείο Jameson –short film award.

2007: Επέτειος τριάντα χρόνων του Φεστιβάλ

2.3 Η ταινία μικρού μήκους

2.3.1 Ορισμός

Οι ταινίες μικρού μήκους είναι ταινίες μεγάλου μήκους που τελειώνουν νωρίτερα²⁶. Η παραπάνω πρόταση προσπαθεί να καταδείξει ότι οι ταινίες μικρού μήκους είναι της ίδιας εντάσεως εργασίας με τις ταινίες μεγάλου μήκους, και απλώς διαφέρουν ως προς την διάρκεια. .

Τεχνικά, σύμφωνα με την διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια wikipedia²⁷, ως ταινία μικρού μήκους ορίζεται η ταινία μέχρι 20 λεπτά ή 2 μπομπίνες / καρούλια (reels). Ο ορισμός απηχεί μια αμερικανική προσέγγιση του όρου και είναι ενδεικτικός, καθώς σε κάθε χώρα υιοθετούνται διαφορετικές προσεγγίσεις ενώ υπάρχει και η κατηγοριοποίηση σε ταινίες μεσαίου μήκους, που άλλες χώρες την υιοθετούν και άλλες την εντάσσουν μαζί με τη μικρού.

Όπως σημειώνει ο Wolf²⁸, εκτός από την διάρκεια, δεν υπάρχουν ακριβή κριτήρια ή σαφή χαρακτηριστικά που να ισχύουν σε όλες τις μικρού μήκους ταινίες. Στην προσπάθεια ορισμού της μικρού μήκους ταινίας, είναι διαδεδομένη η αναφορά στη συσχέτιση ότι η ταινία μικρού μήκους είναι ότι το διήγημα σε σχέση με το μυθιστόρημα²⁹, η αντιστοιχία όμως είναι περιοριστική ως προς το είδος και συγκεκριμένα τη μυθοπλασία, καθώς η ταινία μικρού μήκους περιέχει εν συνόλω ένα ευρύ πεδίο εφαρμογής μέσα και πέρα από τον κινηματογράφο, όπως η διαφήμιση, το flash animation, οπτικοποίηση οδηγίων, υλικό παρουσιάσεων³⁰, ενώ το διήγημα και το μυθιστόρημα είναι σαφώς ορισμένα είδη της λογοτεχνίας.

Τεχνικά στην Ελλάδα, μικρού μήκους θεωρείται ως επί το πλείστον μία ταινία διάρκειας μικρότερης της μιας ώρας ή των 40 λεπτών αν δεχτούμε και το μεσαίο μήκος. Στατιστικά, ο κύριος όγκος των ταινιών που κατατίθενται στο Φεστιβάλ Δράμας κυμαίνεται μεταξύ 3 και 20 λεπτών – όπως προκύπτει από προσωπική συγκριτική ανάλυση των καταλόγων του Φεστιβάλ, ενώ η διάρκεια

²⁶ Βλ. και την διατύπωση του Reinbard W. Wolf: “a short film is a film that’s short”, στο *Short Films in Germany*, http://www.ag-kurzfilm.de/shared/doc/upload/page/212/page_en_212_a1.pdf σελι (μτφρσ δική μου)

²⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Short_film (μτφρσ δική μου)

²⁸ Wolf ο.π. (μτφρσ δική μου)

²⁹ Η άποψη αυτή είναι πολύ συνηθισμένη, βλ και Nelson Carto, *Antologia de cortometrajes*. Ediciones El Milagro/Imcine, Mexico 1997 (μτφρσ δική μου)

³⁰ Reinbard Wolf, ό.π. (μτφρσ δική μου)

αυτή απηχεί και το διεθνή μέσο όρο. Πολλά διεθνή Φεστιβάλ δέχονται ταινίες μικρού μήκους ως 15 λεπτών και εφόσον αποτελούν το κυριότερο κύκλωμα διανομής μιας μικρού μήκους ταινίας, διαμορφώνουν και την κυρίαρχη τάση. Εξαίρεση αποτελούν κυρίως ταινίες από χώρες της πρώην ΕΣΣΔ που η διάρκειά τους κυμαίνεται συχνά γύρω στη μισή ώρα.

Αποτελεί κοινό τόπο ότι η ταινία μικρού μήκους δεν έχει καθιερωθεί στη συνείδηση του κοινού ως αυτόνομο πολιτιστικό προϊόν, εξού και ο αρχικός γλαφυρός ορισμός. Είναι μάλιστα το μοναδικό πολιτιστικό προϊόν που η καλλιτεχνική του αξία και το πολιτιστικό του βάρος προσδιορίζεται από το μέγεθος³¹, κάτι που δεν συμβαίνει σε ένα διήγημα ή έναν πίνακα πάνω σε μικρό καμβά. Αυτό οφείλεται σε ευρύτερα πολιτικά κριτήρια, έλλειψη παιδείας, οικονομικές στρεβλώσεις, ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη των διανομέων που εξωθούν την ταινία μικρού μήκους από το δίκτυο διανομής και τη συνακόλουθη έλλειψη ενός διακριτού και συνειδητοποιημένου κοινού, όπως σημειώνει η Αλίντα Δημητρίου³².

2.3.2 Ιστορικά στοιχεία

Στις απαρχές του κινηματογράφου³³, όλες οι ταινίες για τεχνικούς λόγους ήταν μικρού μήκους. Η πρώτη ταινία που γυρίζεται στην Ελλάδα είναι η κινηματογράφιση της επανάληψης στην Αθήνα των Ολυμπιακών Αγώνων το 1906 από το Γάλλο σκηνοθέτη Λεούς. Την επόμενη χρονιά ο ίδιος θα γυρίσει ένα ζουρνάλ για την «Εορτή του Βασιλέως Γεωργίου Α'». Το ζουρνάλ είναι το είδος που αναπτύσσεται περισσότερο σε μία παραγμένη εποχή διαρκών πολεμικών συγκρούσεων. Η κωμωδία ξεκινάει το 1911 με τον Σπύρο Δημητρακόπουλο, ηθοποιό του βαριετέ, ο οποίος γυρίζει τέσσερις κωμωδίες των εξακοσίων μέτρων περίπου και είναι ο πρώτος Έλληνας παραγωγός – καλλιτέχνης.

Γύρω στα 1926 γυρίζονται ταινίες που έχουν διαφημιστικό χαρακτήρα. Ενώ το 1928, αρχή της δεύτερης περιόδου του ελληνικού κινηματογράφου τυποποιείται η διάρκεια προβολής και η παραγωγή χαρακτηρίζεται από την ταινία μεγάλου μήκους.

³¹ Από την εισαγωγή της Αλίντας Δημητρίου στο *Λεξικό ελληνικών ταινιών μικρού μήκους 1939-1992*, Αθήνα Καστανιώτης, 1993, όπως παρατίθεται στο <http://www.shortfilm.gr/history.asp?id=1>. Η συγγραφέας παραχώρησε μη σελιδοποιημένη μορφή στην ιστοσελίδα.

³² ό.π.

³³ Η ιστορική αναδρομή, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά, είναι αυτούσια επιλεγμένα χωρία από την εισαγωγή στο *Λεξικό ελληνικών ταινιών μικρού μήκους* της Αλίντας Δημητρίου, από τα ελάχιστα αν όχι το μοναδικό σύγγραμμα για την μικρού μήκους ταινία στην Ελλάδα.

Η δεύτερη περίοδος διαρκεί μέχρι την απελευθέρωση από τους Γερμανούς και η ταινία μικρού μήκους «σβήνει μέσα στα ζουρνάλ για τον Μεταξά και τα ομιλούντα επίκαιρα» στο μέτωπο και τα μετόπισθεν.

Ως τώρα ο κινηματογράφος δεν γίνεται βιομηχανία και οι φορείς του είναι βιοτέχνες που κινούνται στα περιθώρια μιας γενικότερα υπανάπτυκτης βιομηχανίας μεταξύ 1945- 50. Ο Πρόδρομος Μεραβίδης γυρίζει την μικρού μήκους ταινία «ΚΩΣ» που είναι η πρώτη ελληνική έγχρωμη ταινία.

Το 1953 ιδρύεται το Ινστιτούτο Μορφωτικού και επιστημονικού Κινηματογράφου από τον Ρούσσο Κούνδουρο με αξιόλογη παραγωγή ταινιών μικρού μήκους ενώ το 1958 ο ίδιος μαζί με τους Ροβήρο Μανθούλη, Γιάννη Μεσθεναίο Γιάννη Μπακογιαννόπουλο και Ηρακλή Παπαδάκη συστήνουν μία ομάδα με σκοπό την προώθηση, ανάπτυξη και διάδοση του ντοκιμαντέρ.

Το 1960 ιδρύεται η «Εβδομάς Ελληνικού Κινηματογράφου», το 1^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης ως μια παράλληλη εκδήλωση για τα 25 χρόνια της ΔΕΘ, κατόπιν εισηγήσεως του Παύλου Ζάννα,. Στο πρώτο αυτό φεστιβάλ συμμετέχουν 10 ταινίες μικρού μήκους μαζί με τις μεγάλου μήκους.

Κοινό και κριτικοί χωρίζονται σε 2 στρατόπεδα αναφορικά με το ντοκιμαντέρ. Τη μία πλευρά διαμάχης αντιπροσωπεύει ο Ρούσσος Κούνδουρος, ο οποίος παράγει κατά παραγγελία κρατικών φορέων ντοκιμαντέρ, τα οποία δεν γίνονται για την ανάπτυξη του κινηματογραφικού είδους αλλά για προπαγανδιστικούς σκοπούς, με φυσικό αποτέλεσμα τον περιορισμό της θεματικής αλλά και της αισθητικής ελευθερίας.

Από την άλλη πλευρά βρίσκεται το καλλιτεχνικό ντοκιμαντέρ με κυριότερο εκπρόσωπο τον Τάκη Κανελλόπουλο, ο οποίος απέσπασε και το 1^ο Βραβείο για την ταινία του «Μακεδονικός Γάμος». Το καλλιτεχνικό ντοκιμαντέρ στηρίζεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία και μέσα στον υποκειμενισμό του και το ανταγωνιστικό περιβάλλον έχει προοδευτικό χαρακτήρα.

Την ίδια περίοδο εμφανίζεται η ταινία μυθοπλασίας μικρού μήκους . Το ντοκιμαντέρ συνεχίζει να υπερτερεί στην παραγωγή, όμως η παραγωγή του από τον ιδιωτικό τομέα του προσδίδει στοιχεία κοινωνικής κριτικής και μια καινούργια αισθητική αντίληψη , η οποία αφήνει τον διαφημιστικό χαρακτήρα του ντοκιμαντέρ κατά κρατική παραγγελία και ενσωματώνει την προσωπική ματιά του δημιουργού του, τόσο στη θεματική όσο και στην απεικόνιση. Ο σημαντικός ρόλος των ανεξάρτητων παραγωγών , αποτελεί μια ιδιαίτερα αξιοσημείωτη τομή για την

αισθητική όσο και για τη θεματολογική εξέλιξη των ταινιών αυτών. Σαν αντίθεση στο επίσημο-εμπορικό σινεμά, παρουσιάζεται η φρουρά των σκηνοθετών μέσα από την ταινία μικρού μήκους. Είναι η έκφραση της ατομικής πρωτοβουλίας και της ελεύθερης κριτικής. Βρίσκεται έξω από το σύστημα παραγωγής-διανομής, αναπόφευκτα παίρνει επαναστατικό χαρακτήρα και περικλείει ισχυρή μεταρρυθμιστική δύναμη. «Είναι κοινή διαπίστωση ότι οι μικρού μήκους ταινίες υπήρξαν οι πρόδρομοι της βαθιάς αλλαγής που πραγματοποιήθηκε στην ελληνική κινηματογραφία από το 1965 και μετά,[...] όταν εμφανίζονται σκηνοθέτες όπως ο Παντελής Βούλγαρης, ο Ροβήρος Μανθούλης, ο Λάκης Παπαστάθης και άλλοι.»³⁴

Ο Wolf μάλιστα, αποδίδει στην επισήμανση γενικότερη ισχύ, αναφέροντας ότι «θα ήταν δύσκολο να βρούμε μια καινοτομία στην αισθητική του κινηματογράφου που δεν «ανακαλύφθηκε» και εφαρμόστηκε πρώτα στην ταινία μικρού μήκους. Εξαιτίας της έλλειψης της απαιτούμενης γνώσης και έρευνας, το γεγονός αυτό συχνά παραβλέπεται στην ιστοριογραφία του κινηματογράφου και της κινηματογραφικής κριτικής»³⁵.

Το 1966 γίνεται διάκριση στο φεστιβάλ σε κατηγορία ντοκιμαντέρ και την ταινία με υπόθεση και απονέμονται και ξεχωριστά βραβεία.

Μετά την εγκατάσταση της Χούντας, η οποία έχει αντίκτυπο και στον πολιτισμό, οι κινηματογραφιστές που έχουν έρθει σε ρήξη με το εμπορικό κύκλωμα συσπειρώνονται στο περιοδικό «Σύγχρονος κινηματογράφος», το οποίο προσπαθεί να δημιουργήσει έναν μηχανισμό και να αναπτύξει το κοινό του με τη διενέργεια προβολών, κινηματογραφικών συζητήσεων και εκδόσεων ενώ το 1970 οργανώνει το 1^ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους, το οποίο θα διεξαχθεί τρεις φορές συνολικά.

Η λογοκρισία μετακινεί το κέντρο βάρους από το ρεαλιστικό περιεχόμενο στο συμβολικό γεγονός, στο οποίο συμβάλλει και η επιρροή κυρίως γαλλικών θεωρητικών κινηματογραφικών κειμένων.

Η παραγωγή κατά τη διάρκεια της επταετίας αυξάνει, το ποιοτικό όμως επίπεδο χαμηλώνει.

Με την πτώση της Χούντας η ταινία μικρού μήκους γνωρίζει μια μεγάλη άνθιση και οι σκηνοθέτες της γίνονται ευρέως γνωστοί. Αυτό οφείλεται στην

³⁴ Χρυσάνθη Σωτηροπούλου, Ελληνική Κινηματογραφία 1965-1975 Θεσμικό Πλαίσιο-Οικονομική Κατάσταση, Θεμέλιο, 1989, σελ 104

³⁵ Wolf ό.π. σελ 2 (μτφρσ δική μου)

«πολυπληθή» αύξηση των πολιτιστικών συλλόγων και των κινηματογραφικών λεσχών οι οποίοι με τη διοργάνωση προβολών φέρνουν το έργο των σκηνοθετών αλλά και τους ίδιους τους δημιουργούς σε επαφή με το κοινό. Η απήχηση οδηγεί και σε εμπορική διανομή, σε κινηματογράφους όπως το «Στούντιο» και ο «Ορφείας» της Βουλιαγμένης.

Το 1978 διοργανώνεται το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας από την Κινηματογραφική Λέσχη Δράμας, που με την πάροδο των χρόνων στηρίζεται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και το ΥΠ.ΠΟ.

Την επόμενη χρονιά διοργανώνεται φεστιβάλ μικρού μήκους και στη Λάρισα, το οποίο όμως δε θα έχει συνέχεια.

Τη δεκαετία του '80 το ντοκιμαντέρ εξορίστηκε στην τηλεόραση ενώ στους νέους κινηματογραφιστές εγγράφεται ως καθαρός κινηματογράφος η ταινία με υπόθεση. Η μικρού μήκους ταινία χάνει την πρόσβαση στις αίθουσες προβολής και το ενδιαφέρον από τους πολιτιστικούς συλλόγους ατονεί.

Η επισημοποίηση το 1978 του Φεστιβάλ Δράμας από το Υπουργείο Πολιτισμού διασπά τον κόσμο των μικρομηκάδων. Το Υπουργείο Πολιτισμού με την στήριξη των κινηματογραφικών σωματείων προκρίνει την αυτονόμηση της μικρού μήκους ταινίας ως απαραίτητο όρο για την ανάπτυξή της, ενώ οι διαφωνούντες δημιουργοί υποστηρίζουν πως οι άνθρωποι του κινηματογράφου, εφόσον η μικρού μήκους ταινία είναι ένα μεταβατικό στάδιο και ένα διαβατήριο για τον «πραγματικό» κόσμο της κινηματογραφίας, οι οποίοι βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη και στο «μεγάλο» Φεστιβάλ, στερούνται τις δυνατότητες να δουν το έργο τους. Αποτέλεσμα είναι να δημιουργηθεί για 3 χρόνια Αντιφεστιβάλ στη Θεσσαλονίκη.

Τη δεκαετία του '90 μέχρι και σήμερα αρχίζει να επηρεάζει την Ελλάδα το κύμα δημιουργίας πολλών Φεστιβάλ ανά τον κόσμο. Αποτέλεσμα είναι η δημιουργία αρκετών φεστιβάλ και στην Ελλάδα, τα οποία σε συνάρτηση με την εξέλιξη της τεχνολογίας, καθιστούν προσφορότερες τις συνθήκες παραγωγής ταινιών μικρού μήκους με ένα ποιοτικό μέσο όρο ταινιών να βαίνει αυξανόμενος. Οι ταινίες προβάλλονται σε εθνικά και διεθνή φεστιβάλ, αποσπών διακρίσεις και διευρύνονται οι ορίζοντες των κινηματογραφιστών, ενώ η ραγδαία ανάπτυξη του διαδικτύου φέρει νέα ήθη ως προς τη διακίνηση, την προβολή, την προώθηση και γενικά ασκεί θετική επίδραση στο κινηματογραφικό κύκλωμα της ταινίας μικρού μήκους. Η είσοδος στη νέα χιλιετία σηματοδοτείται κατά την γνώμη του γράφοντα από την δημιουργία του

τιμήματος κινηματογράφου του ΑΠΘ, που καλείται να «αντιμετωπίσει» την δημιουργία πολλών νέων σχολών κινηματογράφου, ΙΕΚ ή κύκλων σεμιναρίων που «ανοίγουν» την κινηματογραφική τέχνη σε όλο και μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων. Αξίζει να σημειωθεί επίσης η εκπεφρασμένη βούληση της πολιτείας για δημιουργία Ακαδημίας Τεχνών, μια πρόταση που δεν μπορεί να κριθεί αφ'ής στιγμής δεν έχει ένα συγκεκριμένο χαρακτήρα άλλα αποτελεί μάλλον ευχολόγια και γενικολογίες.

2.3.3 Η παρούσα κατάσταση

Παραγωγή:

Η παραγωγή ταινιών μικρού μήκους αυξάνεται σταθερά τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Η αδυναμία σαφούς ορισμού της ταινίας μικρού μήκους και η διάχυση της τεχνολογίας η οποία επιτρέπει την παραγωγή μιας ταινίας μικρού μήκους ακόμη και από το κινητό μας³⁶, καθιστούν απαγορευτική οποιαδήποτε εκτίμηση περί του όγκου παραγωγής. Ένας ικανοποιητικός δείκτης που μπορεί να καταδείξει την αυξανόμενη τάση είναι ο αριθμός των ταινιών που αιτούνται συμμετοχής στο Φεστιβάλ Δράμας, το οποίο είναι το επίσημο κρατικό Φεστιβάλ και εξασφαλίζει τη συμμετοχή στα Κρατικά Βραβεία Ποιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού, τα σημαντικότερα χρηματικά βραβεία στην Ελλάδα. Ο αριθμός αυτός υπερβαίνει τις εβδομήντα και φτάνει στις ογδόντα πέντε ταινίες το χρόνο. Υπάρχουν δύο προγράμματα χρηματοδότησης ταινιών μικρού μήκους, το πρόγραμμα «μικρογραφίες» του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου και το πρόγραμμα «μικροφίλμ» της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης. Από την ανεξάρτητη παραγωγή, κυριαρχεί το μοντέλο σκηνοθέτης- παραγωγός, ο οποίος συνήθως κεφαλαιοποιεί και την εργασία του. Ο Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Παραγωγών Οπτικοακουστικών Ελλάδος, στον κατάλογο που εξέδωσε το 2005³⁷ αναφέρει ότι στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου εβδομήντα πέντε εταιρίες παραγωγής, ενώ αναφέρονται και ογδόντα τέσσερις ανεξάρτητοι παραγωγοί. Με βάση δε την τροπολογία του 2005 του νόμου 2328/95 του (παλαιού) Υπουργείου Τύπου και Μ.Μ.Ε. οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί επιτρέπεται να επεκτείνουν τις

³⁶ Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το Φεστιβάλ των Καννών θέσπισε ειδικό τμήμα για τέτοιες ταινίες

³⁷ *the sapoe directory of independent producers*, Αθήνα, Σαπος 2004

δραστηριότητες τους ως παραγωγοί σε οπτικοακουστικά μέσα που δεν προορίζονται για τις ανάγκες του προγράμματός τους³⁸.

Διανομή και εκμετάλλευση:

Η ταινία μικρού μήκους απέχει από το να χαρακτηριστεί εμπορευματοποιημένο προϊόν. Υπάρχει μια διεθνής τυποποίηση της χρονικής διάρκειας των ταινιών μεγάλου μήκους στα 90-120 λεπτά, επειδή λιγότερη διάρκεια θα καθιστούσε αναλογικά ακριβό το εισιτήριο ενώ μεγαλύτερη θα δυσχεραίνει τον προγραμματισμό πολλών επαναληπτικών προβολών. Παράλληλα οι αιθουσάρχες συνάπτουν μεγάλου μεγέθους συμφωνίες με τους διανομείς για την εξασφάλισουν τη βιωσιμότητά της – και τέτοιες συμφωνίες περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο Χολιγουντιανά μπλοκμπάστερς, μαζί με πακέτα πολύ συγκεκριμένων αμερικανικών ταινιών τα οποία διατίθενται αποκλειστικά μαζί, δεδομένα που αποκλείουν την ευελιξία των αιθουσαρχών και τον προγραμματισμό προβολής ταινιών μικρού μήκους. Η παροχή κινήτρων από την πολιτεία³⁹ δε φαίνεται να λειτουργεί ικανοποιητικά, αν και τα τελευταία χρόνια βλέπουμε σε μικρό βαθμό την προβολή ελληνικών ταινιών μικρού μήκους στους εμπορικούς κινηματογράφους, συνήθως μαζί με ελληνικές ταινίες μεγάλου μήκους.

Η προβολή ταινιών μικρού μήκους εξακολουθεί να έχει αποσπασματικό χαρακτήρα και βρίσκει διέξοδο στο πλαίσιο φεστιβάλ κυρίως, κινηματογραφικών αφιερωμάτων ή ως συμπλήρωμα σε πολιτιστικές δραστηριότητες. Δεν έχει επιτευχθεί επίσης η είσοδος της ταινίας μικρού μήκους στο home video, παρά τις συναρπαστικές εξελίξεις στον τομέα της φορητής ψυχαγωγίας⁴⁰, εξελίξεις που καθιστούν ιδανική την ταινία μικρού μήκους και λόγω χρόνου και λόγω όγκου του ψηφιοποιημένου αρχείου. Επίσης, πέρα από το Κανάλι της Βουλής που προβάλλει συστηματικά ταινίες μικρού μήκους και την ΕΡΤ που έχει κάποιες ζώνες μικρού μήκους σε μη συστηματική βάση, η ταινία μικρού μήκους είναι αποκλεισμένη και από την τηλεόραση.

Η ψηφιακή εποχή όμως που διανύουμε καταργεί τα στεγανά κανάλια διανομής και παρατηρείται όλο και περισσότερο η σύγκλιση των παραδοσιακών με τις ψηφιακές τέχνες.

³⁸ βλέπε και φάκελος: *ο ανεξάρτητος παραγωγός στο στόχαστρο*, περιοδικό μεΣΑΠΟΕικονες, τεύχος 1, Ιούλιος- Σεπτέμβριος 2003

³⁹ Απαλλαγή φόρου με την προϋπόθεση προβολής ελληνικών ταινιών κάποια λεπτά την εβδομάδα

⁴⁰ Δυνατότητα προβολής video από τα κινητά τηλέφωνα, mp4 players, personal dvd players, car dvd

Έτσι έχουμε εικαστικές εγκαταστάσεις στις οποίες μαζί με τα εκθέματα προβάλλεται video-art [όπως έχει επικρατήσει να λέγεται] και την εξέλιξη των disc jockey's (dj's) σε video jockey's (vj's) που ντύνουν τους ήχους που επιλέγουν να παίξουν με ένα κολλάζ εικόνων ή ολοκληρωμένες ταινίες που δημιουργούν επ' αυτού.

Τον τελευταίο καιρό παρατηρούμε με μεγάλη χαρά και στην χώρα μας την αξιοποίηση του διαδικτύου ως εναλλακτικού φορέα προβολής ταινιών⁴¹ προσφέροντας μια παγκόσμια αίθουσα διαθέσιμη επί 24ώρου βάσεως από την άνεση του σπιτιού μας και μάλιστα χωρίς εισιτήριο. Κυριότερη πρωτοβουλία που αξίζει ιδιαίτερης μνείας είναι η προσπάθεια του σκηνοθέτη και παραγωγού Κυριάκου Χατζημιχαηλίδη, ιδρυτή της εταιρίας παραγωγής ταινιών μικρού μήκους "t-short" και ιδιοκτήτη των ιστοσελίδων www.bigbang.gr και www.shortfromthepast.gr οι οποίες προβάλλουν ελεύθερα σύγχρονες και ιστορικές ταινίες μικρού μήκους αντίστοιχα, χωρίς αντίτιμο.

---

⁴¹ Αναφερόμαστε σε κινηματογραφικές ταινίες με αξία παραγωγής [production value] και όχι σύντομα αυτοσχέδια βίντεο τύπου youtube.com

3. Το πρόγραμμα του φεστιβάλ

3.1 Το πρόγραμμα του ελληνικού φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους

3.1.1 Εισαγωγή

Οι σκοποί της Δημοτικής Επιχείρησης φεστιβάλ ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, όπως προκύπτει από την διαδικτυακή παρουσίασή τους⁴² είναι:

- Η προαγωγή και διάδοση της τέχνης του κινηματογράφου και ειδικότερα της ταινίας μικρού μήκους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Η ανάπτυξη του πνεύματος φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των κινηματογραφιστών απ' όλες τις χώρες του κόσμου.
- Η διοργάνωση το μήνα Σεπτέμβριο κάθε χρόνο Φεστιβάλ Ελληνικών ταινιών μικρού μήκους και Διεθνές χρόνο Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους.
- Η διοργάνωση προβολών ελληνικών και ξένων μικρού μήκους ταινιών, κινηματογραφικών αφιερωμάτων, σχετικών σεμιναρίων, συνεδρίων, διαλέξεων, συζητήσεων, εκθέσεων μουσικών συναυλιών ,θεατρικών παραστάσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, στην Δράμα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Η συνεργασία με ομοειδείς φορείς στην Ελλάδα και διεθνώς για την ενθάρρυνση και ανάπτυξη της ταινίας μικρού μήκους.

Το πρόγραμμα του Φεστιβάλ περιλαμβάνει εκτός από τις ταινίες μια σειρά άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων υπό την ομπρέλα του. Σύμφωνα με τα λόγια του καλλιτεχνικού διευθυντή Αντώνη Παπαδόπουλου, πρόκειται για μία «βεντάλια» δραστηριοτήτων η οποία ανοίγεται προς τους κινηματογραφιστές, τους επισκέπτες του Φεστιβάλ και την τοπική κοινωνία και στόχο έχει την παροχή υψηλού επιπέδου πολιτιστικών δραστηριοτήτων που θα εμπλουτίζει το αμιγώς κινηματογραφικό πρόγραμμα και παράλληλα θα έχει σαν στόχο την πρόσβαση σε πολιτιστικές

⁴² <http://www.dramafilmfestival.gr/foreas.htm>

δραστηριότητες κάθε ενδιαφερόμενου, ανεξαρτήτου ηλικίας, μόρφωσης ή οποιαδήποτε άλλης διαχωριστικής δικλείδας.

~~Αν και το Φεστιβάλ στις απαρχές του ξεκίνησε ως δραστηριότητα της κινηματογραφικής λέσχης Δράμας και παρουσίαζε ταινίες μικρού και μεγάλου μήκους, γρήγορα η λέσχη αντιλήφθηκε την ανάγκη για ένα αμιγώς φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους και επικεντρώθηκε σε αυτό.~~

Προκύπτει επομένως ένα διαγωνιστικού χαρακτήρα φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους το οποίο μαζί με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης και το θυγατρικό του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, είναι τα επίσημα κρατικά κινηματογραφικά φεστιβάλ.

Για το Φεστιβάλ Δράμας, αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αποκτά μια προτιμησιακή σχέση πέρα από την επίσημη κρατική υποστήριξη, καθώς οι υποψήφιες ταινίες μικρού μήκους για τα κρατικά βραβεία ποιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού, βάσει του κανονισμού του, είναι μόνο όσες ταινίες έχουν εξασφαλίσει την πρόκρισή τους στο επίσημο διαγωνιστικό πρόγραμμα του φεστιβάλ Δράμας.

Το φεστιβάλ, φιλοδοξώντας να παρουσιάζει κάθε έτος το σύνολο της ετήσιας παραγωγής ταινιών μικρού μήκους σε φιλμ (ή μεταγραμμένες σε φιλμ), έχει δύο τμήματα, το Διαγωνιστικό και το Πληροφοριακό.

Το Φεστιβάλ Ταινιών μικρού Μήκους Δράμας προβάλλει κατά μέσο όρο περί τις 200 ταινίες κάθε χρόνο, με τον αριθμό να ακολουθεί αυξητικές τάσεις. Όλες οι ταινίες είναι μικρού μήκους, εκτός από ειδικές περιπτώσεις όπως κάποια παιδική ταινία ή μια ταινία για την τελετή έναρξης, που μπορεί να είναι ταινία μεγάλου μήκους. Βάσει του κανονισμού του Φεστιβάλ, όλες οι ταινίες του Διαγωνιστικού Τμήματος είναι εθνικές πρεμιέρες.

Η κατανομή των ταινιών έχει ως εξής:

Περί τις 75 ταινίες είναι οι συμμετοχές του εθνικού φεστιβάλ. Αυτές αντιπροσωπεύουν και το σύνολο σχεδόν της εθνικής ετήσιας παραγωγής ταινιών σε φιλμ-στην πραγματικότητα ο αριθμός φτάνει τις 90 περίπου μικρού μήκους ταινίες, αριθμός ιδιαίτερα σημαντικός για μια μικρή εθνική κινηματογραφία όπως η ελληνική. Από τις ταινίες που υποβάλλονται, περίπου το 80% των ταινιών προβάλλονται στο διαγωνιστικό ενώ το 20% προβάλλεται στο πληροφοριακό. Οι αριθμοί είναι ενδεικτικοί, καθώς οι ταινίες κρίνονται από μια Προκριματική Επιτροπή. Χρησιμοποιώντας το έτος 2004 ως ενδεικτικό, οι ταινίες κατανέμονται στα επιμέρους τμήματα ως εξής: 28 ταινίες μυθοπλασίας, 16 σπουδαστικές ταινίες, 2 ντοκιμαντέρ,

13 ταινίες Ελλήνων του Κόσμου και 14 ταινίες στο πληροφοριακό. Η κατανομή γενικά ακολουθεί αυτά τα χαρακτηριστικά. Ο κύριος όγκος είναι ταινίες μυθοπλασίας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και 2 animation, οι σπουδαστικές ταινίες λόγω των ιδιωτικών σχολών έχουν μια σταθερή παρουσία, ενώ παρατηρείται μια πτωτική τάση στο τμήμα Έλληνες του Κόσμου. Σημειώνεται και εδώ η πενιχρή παραγωγή σε ντοκιμαντέρ μικρού μήκους που γυρίζονται σε φιλμ.

Στο Διεθνές Φεστιβάλ προβάλλονται περίπου 75 ταινίες. Τα δύο τρίτα εξ' αυτών τουλάχιστον είναι ευρωπαϊκές ταινίες μικρού μήκους, ενώ αξιοσημείωτη είναι η παραγωγή και εκπροσώπηση της Λατινικής Αμερικής, τόσο ποσοτικά όσο και ποσοτικά.

Οι υπόλοιπες ταινίες προβάλλονται στο πλαίσιο των κινηματογραφικών αφιερωμάτων που διοργανώνει το Φεστιβάλ.

3.1.2 Το διαγωνιστικό πρόγραμμα

Το διαγωνιστικό πρόγραμμα περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες:

Ταινίες μυθοπλασίας:

Οι ταινίες μυθοπλασίας αποτελούν το κυρίως πρόγραμμα του φεστιβάλ, διεκδικούν τη μερίδα του λέοντος και στα βραβεία και αποτελούν την «μόστρα» ή το «σαλόνι» του εθνικού φεστιβάλ. Περιλαμβάνει πέντε με επτά προγράμματα με αριθμό ταινιών που υπερβαίνουν τις 50 ανά φεστιβάλ⁴³. Είναι το πρόγραμμα με τη μεγαλύτερη απήχηση στο κοινό και είναι σύνηθες να το παρακολουθούν ακόμα και όρθιοι θεατές. Στην μυθοπλασία εντάσσονται και οι ταινίες κινουμένων σχεδίων αφού η πενιχρή εγχώρια κινηματογραφική παραγωγή δεν επιτρέπει αυτόνομο πρόγραμμα.

Ντοκιμαντέρ:

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια το ντοκιμαντέρ απουσιάζει από τη Δράμα. Η ύπαρξη εξειδικευμένων φεστιβάλ ντοκιμαντέρ ή και θεματικών ντοκιμαντέρ (π.χ. οικολογικού προβληματισμού), αλλά κυρίως η γενικότερη προβληματική σχετικά με το ντοκιμαντέρ και την τηλεοπτικοποίησή του ή μη, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η τηλεόραση, αντίθετα με τον εν συνόλω σχεδόν αποκλεισμό της ταινίας μικρού

⁴³ Από συγκριτική μελέτη των καταλόγων και των προγραμμάτων του φεστιβάλ.

μήκους από το πρόγραμμά της , μπορεί να εντάξει πιο εύκολα ένα ντοκιμαντέρ στον προγραμματισμό της, την διευκόλυνση της ψηφιακής τεχνολογίας στην παραγωγή ~~ενός ντοκιμαντέρ και το αρκετά υψηλό κόστος μεταγραφής σε φιλμ, έχει ως επακόλουθο την ισχνή παρουσία του ντοκιμαντέρ στη Δράμα. Ενδεικτικά, τη διετία 2002-2003 παρουσιάστηκαν από τέσσερα ντοκιμαντέρ σε κάθε φεστιβάλ ενώ στα τέσσερα τελευταία φεστιβάλ ο αριθμός έχει πέσει στα δύο ανά φεστιβάλ. Οι κριτικές επιτροπές καθώς και οι κριτικοί σχολιαστές ⁴⁴(Grand Temoin) των φεστιβάλ , σημειώνουν την ποσοτική και ποιοτική ένδεια των ντοκιμαντέρ στο Φεστιβάλ Δράμας μην απονέμοντας το σχετικό βραβείο τα τελευταία χρόνια.~~

Σπουδαστικό:

Στο σπουδαστικό τμήμα εντάσσονται οι ταινίες σπουδαστών στις σχολές κινηματογράφου ή ομοειδών τμημάτων και πρόκειται για σπουδαστικές ταινίες, εργασίες ή πτυχιακές που διαγωνίζονται ίσες μεταξύ ίσων και διεκδικούν το ομώνυμο βραβείο. Το σπουδαστικό τμήμα περιλαμβάνει 12 με 14 ταινίες μέσο όρο τον χρόνο. Αξίζει να σημειωθεί πώς γνώρισε μια αυξητική [ποσοτικά] τάση με την λειτουργία των ιδιωτικών ΙΕΚ κινηματογράφου, που ήρθαν να προστεθούν στις «παραδοσιακές» σχολές Σταυράκου και Χατζίκου σε συνάρτηση με το γεγονός ότι το πανεπιστημιακό τμήμα κινηματογράφου μόλις πρόσφατα άρχισε να λειτουργεί.. Για πρώτη φορά, συμμετείχε στο 30^ο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας σπουδαστής από το νεοσύστατο τμήμα κινηματογράφου του Α.Π.Θ. , ταινία «Χάρη» του Γαβριήλ Τζάφκα.

Έλληνες του Κόσμου:

Το Υπουργείο Πολιτισμού ορίζει ότι για να συμμετέχει μια ταινία στο φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους Δράμας πρέπει να έχει την ελληνική ιθαγένεια, η οποία εξασφαλίζεται με κριτήρια την ιθαγένεια του σκηνοθέτη, την γλώσσα της ταινίας να είναι ελληνική τουλάχιστον σε ποσοστό 50%, το post-production –τεχνική επεξεργασία να έχει γίνει σε ελληνικό εργαστήριο, το συνεργείο να απαρτίζεται ως επί το πλείστον από Έλληνες τεχνικούς. Ένα μέτρο που έχει σαν στόχο την προστασία της ελληνικής ταινίας και άπτεται θεμάτων γλωσσικής πολιτικής και

⁴⁴ Από τις κριτικές αποτιμήσεις που κλείνουν κάθε φεστιβάλ. Οι Grand Temoin παρουσιάζουν μια κριτική αποτίμηση των ταινιών ολόκληρης της εβδομάδας για το εθνικό και μία για το διεθνές φεστιβάλ αντίστοιχα, επικεντρώνοντας σε μορφολογικά, θεματικά και άλλα χαρακτηριστικά γενικά για το σύνολο των ταινιών.

εξασφάλισης εργασιακών ευκαιριών σε τεχνικούς και εργαστήρια, μέτρο όμως το οποίο έχει και ισχυρό αντίλογο με διαμαρτυρίες τόσο επί της ουσίας όσο και επί της διαφάνειας της χορήγησης της ελληνικότητας σε ομοειδείς περιπτώσεις.

Το Φεστιβάλ, με βάση την αρχή της διάδοσης της κινηματογραφικής ταινίας μικρού μήκους συνέστησε το 2001 στο 24^ο Φεστιβάλ το τμήμα Έλληνες του Κόσμου, στο οποίο συμμετέχουν ως επί το πλείστον Έλληνες κινηματογραφιστές που εργάζονται ή σπουδάζουν στο εξωτερικό και όσοι ακόμα δεν δικαιούνται πιστοποιητικό ελληνικής ιθαγένειας από το ΥΠΠΟ.

Κατά γενική ομολογία πρόκειται για ένα πρόγραμμα με υψηλή καλλιτεχνική αξία .

3.1.3 Το πληροφοριακό πρόγραμμα

Το πληροφοριακό είναι ένα μη διαγωνιστικό τμήμα που σκοπό έχει την προβολή όλων των ταινιών που υπέβαλλαν αίτηση συμμετοχής στο φεστιβάλ και δεν προκρίθηκαν στο διαγωνιστικό τμήμα. Παλιότερα είχε εμφανιστεί και ως ανοιχτή οθόνη, ενώ για ένα διάστημα υπήρχαν και ανοιχτή οθόνη και πληροφοριακό τμήμα. Το πληροφοριακό τμήμα περιέχει ταινίες από όλες τις παραπάνω κατηγορίες του διαγωνιστικού τις οποίες [κατηγορίες] και υιοθετεί. Περίπου το 15% των ταινιών του εθνικού φεστιβάλ που προβάλλονται, προβάλλονται στο πληροφοριακό τμήμα.

3.1.4 Το πρόγραμμα ψηφιακών ταινιών «digi2007»

Ένα από τα κύρια σημεία κριτικής ενάντια στο φεστιβάλ Δράμας είναι η εμμονή του στην αποδοχή και προβολή αποκλειστικά ταινιών σε φιλμ και το μη άνοιγμά του στις νέες ψηφιακές τεχνολογίες. Η κριτική αναγκαστικά αφορά και στη γενικότερη στάση του Υπουργείου Πολιτισμού και του θεσμού των κρατικών βραβείων ποιότητας η οποία συνακόλουθα επηρεάζει και τον κανονισμό του Φεστιβάλ Δράμας⁴⁵. Η επανάσταση των ψηφιακών τεχνολογιών και η εξάπλωση του βίντεο τη δεκαετία του '80 και του ψηφιακού βίντεο στις μέρες μας, επιτρέπει στον καθένα να γίνει σκηνοθέτης και προσφέρει νέες τεχνικές δυνατότητες στην σύλληψη και την επεξεργασία της εικόνας καθιστώντας πιο προσιτή, άρα πιο μαζική και πιο

⁴⁵ Καθώς το ισχυρότερο επιχείρημα αναφέρεται στον επακόλουθο αποκλεισμό τους από τα Κρατικά Βραβεία

δημοκρατική την ενασχόληση με τον κινηματογράφο, ο οποίος κατά γενική ομολογία είναι ακριβό «σπορ»⁴⁶.

~~Η κατάσταση επιτείνεται από το γεγονός ότι οι κινηματογραφιστές οι οποίοι κατά κανόνα ασχολούνται με την ταινία μικρού μήκους είναι στην πλειοψηφία τους νέοι άνθρωποι, αρκετές φορές είναι σπουδαστές κινηματογράφου και πρόκειται για τις πρώτες ταινίες τους, συνεπώς η ανάγκη αποδοχής από μέρους του φεστιβάλ των ψηφιακών φορμά κρίνεται επιτακτικότερη.~~

Πέρα από τον τεχνικό αντίλογο, ο οποίος μέχρι και σήμερα βρίσκει το φιλμ καλύτερο τεχνικά σε βάθος πεδίου, ανάλυση και απόδοση χρωμάτων και συνολικά καλύτερη ποιότητα εικόνας και αντοχής στο χρόνο, και παρά το ότι το φιλμ είναι ένα ώριμο μέσο, με παγιωμένα τεχνικά χαρακτηριστικά σε αντίθεση με το βίντεο, το οποίο στην αναζήτηση της τελειότητας διαχέεται σε πολλές διαφορετικές και ασύμβατες μεταξύ τους τεχνολογίες,⁴⁷ είναι καθολικά αποδεκτό ότι το φιλμ αποτελεί μέχρι και σήμερα το αδιαμφισβήτητο τελικό μέσο προβολής⁴⁸.

Επίσης, μια προσωπική άποψη, εφόσον το "βέβηλον"⁴⁹ όπως το χαρακτηρίζει η Αλίντα Δημητρίου μικρό μήκος, θεωρείται ένα διαβατήριο για το πραγματικό σινεμά και αντιμετωπίζεται ως το απαραίτητο στάδιο απόδειξης της κατάκτησης των εκφραστικών και τεχνικών μέσων ενός νέου κινηματογραφιστή, ώστε στη συνέχεια να βρει χρηματοδότηση για τη μεγάλου μήκους ταινία του, και δεδομένης της ευκολίας που παρέχει η ψηφιακή τεχνολογία, η οποία συχνά κατηγορείται για μη δικαίωση του ψηφιακού μέσου αλλά και μία ευκολία η οποία δεν εξελίσσει ή ακόμα και υποβαθμίζει την ανάδειξη ενός προσωπικού ύφους και την κατάκτηση εις βάθος των τεχνικών σύλληψης εικόνας, ίσως αποτελεί τελικά μία προϋπόθεση της κινηματογραφικής βιομηχανίας απαραίτητη για τον διαχωρισμό της ήρας από το στάρι.

Σημειώνεται ότι η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας καθιστά επισφαλή την διεξαγωγή παγιωμένων συμπερασμάτων και τυχόν προβλέψεις σχετικά με την υπεροχή του φιλμ έναντι του βίντεο, αφού η κατάσταση μπορεί να ανατραπεί σε πολύ μικρό χρονικό ορίζοντα. Εξάλλου μια καλή ταινία είναι μια καλή ταινία, ακόμα κι αν

⁴⁶ Έχει μείνει ιστορική η φράση της Μελίνας Μερκούρη ότι το Υπουργείο Πολιτισμού θα χρηματοδοτεί τον κινηματογράφο, αντί οι σκηνοθέτες να δανείζονται από τις κοπέλες τους, για να δείξει τη δυσκολία εύρεσης χρηματοδότησης των σκηνοθετών

⁴⁷ Vhs, betamax, beta, digibeta, dvd, high definition, hd pro, blue ray, dlnx και πολλά άλλα

⁴⁸ Αν και οι καταγιστικοί ρυθμοί ανάπτυξης της τεχνολογίας, έχουν φέρει προ των πυλών τις αμιγώς ψηφιακές αίθουσες προβολής, οι οποίες καταργούν τις μηχανές προβολής 35mm

⁴⁹ Αλίντα Δημητρίου, ό.π.

έχει τεχνικές αδυναμίες κατά τη διάρκεια της σύλληψης της εικόνας ή την τελική της αποτύπωση στην κινηματογραφική οθόνη και το βέλτιστο είναι να επικεντρωθούμε στις παιδευτικές διεργασίες και την ανάπτυξη υποδομών που θα επιτρέψουν να γίνονται καλές ταινίες.

Κλείνοντας αυτή την παρένθεση για τη σχέση φιλμ με βίντεο, το φεστιβάλ Δράμας για την επέτειο των 30 χρόνων αποφάσισε να "ανοίξει" στις ψηφιακές τεχνολογίες και εγκαινίασε το πρόγραμμα *digi2007*. Το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε πιλοτικά το 2007 και στον κανονισμό του είχε ελάχιστους περιορισμούς, ως προς την διάρκεια – μέχρι 15 λεπτά- και ως προς την ελληνική ιθαγένεια του σκηνοθέτη. Το *digi2007* αποτελεί ένα παράλληλο διαγωνιστικό τμήμα του 30^{ου} εθνικού φεστιβάλ, εκτός του πλαισίου του επίσημου διαγωνιστικού προγράμματος, ώστε να μην έχει και τους περιορισμούς του, που όπως προαναφέρθηκε «υπαγορεύονται» κατά κάποιον τρόπο και από τους κανονισμούς του Υπουργείου Πολιτισμού για τα Κρατικά Βραβεία Ποιότητας.

Σε σύνολο 54 υποβληθεισών ταινιών, προκρίθηκαν από την προκριματική επιτροπή 23 ταινίες για να διαγωνιστούν στο *digi2007*. Η προβολή του προγράμματος έγινε στο δημοτικό ωδείο της Δράμας, που διαμορφώθηκε κατάλληλα για την προβολή, το διήμερο 20 και 21 Σεπτεμβρίου 2007 και δόθηκαν δύο εύφημες μνείες, ένα ειδικό βραβείο προσφορά του Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης και το βραβείο καλύτερης ψηφιακής ταινίας *digi2007*, το οποίο συνοδευόταν από ένα πρόγραμμα ψηφιακού μοντάζ Avid⁵⁰.

3.2 Το Διεθνές Φεστιβάλ

Το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας⁵¹ ξεκίνησε το 1995. Το 2003 αποτελεί χρονιά ορόσημο για το Φεστιβάλ Δράμας και ειδικότερα το Διεθνές Φεστιβάλ. Η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου (European Film Academy, EFA) θεσμοθετεί το 1998 το Ευρωπαϊκό Βραβείο Μικρού Μήκους, στο πλαίσιο των Ετήσιων Ευρωπαϊκών Κινηματογραφικών Βραβείων [γνωστά και ως βραβεία Φελίξ, το ευρωπαϊκό αντίπαλον δέος των Όσκαρ]. Με χρηματοδότη την εταιρεία κολοσσό United International Pictures-UIP, το βραβείο ονομάζεται *Βραβείο UIP* με ταυτόχρονη ανάληψη από την UIP της προώθησης των βραβευμένων ταινιών

⁵⁰ Στο παράρτημα 2 αναφέρονται συνολικά τα βραβεία των τριάντα χρόνων του Φεστιβάλ

⁵¹ Αγγλιστί International Short Film Festival in Drama

μικρού μήκους και των δημιουργών τους. Από το 2001 στη διαδικασία βράβευσης των ταινιών συμμετέχουν 11 από τα πιο καταξιωμένα φεστιβάλ της Ευρώπης, με τη Δράμα να γίνεται το 12^ο μέλος το 2003⁵² και να απονέμει το *Prix UIP Drama*, το οποίο συνοδεύεται από το χρηματικό ποσό των 2000 Ευρώ. Παράλληλα η βραβευμένη ταινία συγκαταλέγεται αυτόματα στις υποψηφιότητες για την Κατηγορία Ταινιών Μικρού Μήκους της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου, διεκδικώντας το μεγάλο βραβείο της EFA Grand UIP που συνοδεύεται από το χρηματικό ποσό των 10.000 Ευρώ.

Η άνθιση στην παραγωγή ταινιών μικρού μήκους παγκοσμίως και η έκρηξη των φεστιβάλ, έχει οδηγήσει σε μια άκρως συμπληρωματική ή και ανταγωνιστική σχέση τα φεστιβάλ και παρατηρείται έντονη κινητικότητα και διαφεστιβαλική ανταλλαγή των ταινιών, δεδομένου και του κόστους εκτύπωσης πολλαπλών αντιτύπων σε φιλμ της ίδιας ταινίας. Έτσι, μία ταινία μπορεί να ταξιδεύει συνεχώς για ένα διάστημα ως και δύο χρόνων από το ένα φεστιβάλ στο άλλο, αφού στις περισσότερες των περιπτώσεων, αυτή είναι και η μόνη εξασφάλιση προβολής μιας ταινίας, μέσα από το εναλλακτικό δίκτυο διανομής των φεστιβάλ. Για το λόγο αυτό υπάρχει ειδικό τμήμα διακίνησης των ταινιών σε κάθε φεστιβάλ, με τις ονομασίες *film traffic*, *print traffic*, *print transportation* ή άλλα παρεμφερή, τα οποία στόχο έχουν να ξέρουν ανά πάσα στιγμή την πορεία μιας κόπιας ως την παραλαβή της και την επιστροφή της. Ένας σχετικά άτυπος κώδικας ηθικής των φεστιβάλ⁵³ θεωρεί πως ένα φεστιβάλ υποχρεούται να πληρώνει την διαδικασία παραλαβής μιας ταινίας (ή της επιστροφής της σπανιότερα). Η Γαλλία είναι πρωτοπόρος και σε αυτόν τον τομέα, καθώς έχει συστήσει έναν ειδικό οργανισμό υπό το Γαλλικό Υπουργείο Πολιτισμού, την Unifrance, η οποία αναλαμβάνει όλες τις διαδικασίες και το κόστος αποστολής και επιστροφής μιας γαλλικής ταινίας (ενίοτε και γαλλόφωνης), από και προς τη Γαλλία, διευκολύνοντας τα μέγιστα τους ανεξάρτητους σκηνοθέτες από το κόστος και τις διαδικασίες αυτές.

Το Φεστιβάλ Δράμας κάθε χρόνο δέχεται όλο και περισσότερες αιτήσεις συμμετοχής στο διεθνές τμήμα του. Την τελευταία διετία ξεπερνούν τις 650, όταν τα αμέσως προηγούμενα χρόνια οι αιτήσεις ήταν περίπου 550, αύξηση γύρω στο 20 %

⁵² Τα υπόλοιπα φεστιβάλ-μέλη σήμερα είναι τα φεστιβάλ των πόλεων: Ghent, Valladolid, Angers, Rotterdam, Berlin, Tampere, Cracow, Grimstad, Villa do Conde, Edinburgh, Sarajevo, Venezia, Cork, πηγή www.efa.com

⁵³ Βλέπε και παράρτημα 4

των αιτήσεων . Όπως σημειώνει η Σοφία Γεωργιάδου⁵⁴, είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον το γεγονός της απήχησης του Φεστιβάλ, όπως αυτή αποτυπώνεται με τις αιτήσεις συμμετοχής, χωρίς καθόλου σχεδόν προώθηση από το Φεστιβάλ και χωρίς καθόλου στοχευμένη διαφήμιση. Είναι χαρακτηριστικό ότι υπάρχουν εδραιωμένες σχέσεις με άλλα φεστιβάλ, όπως της Σιένα ή του Σαράγεβο, σχολές κινηματογράφου, πχ Leeds ή University of California (USC) και εθνικά κέντρα κινηματογράφου, πχ Danish Film Institute,⁵⁵ τα οποία στέλνουν κάθε χρόνο ικανό αριθμό ταινιών προς κρίση των εκλεκτόρων. Εκλεκτορες του Διεθνούς Διαγωνιστικού είναι ο καλλιτεχνικός διευθυντής και σκηνοθέτης Αντώνης Παπαδόπουλος και ο διευθυντής φωτογραφίας Σταύρος Χασάπης, οι οποίοι πέρα από την επιλογή των ταινιών που αιτούνται συμμετοχή, προτείνουν ταινίες από ξένα φεστιβάλ.

Στο Διεθνές Διαγωνιστικό συμμετέχουν περίπου 70 ταινίες, 8-10 προγράμματα κινηματογραφικών δώρων. Τη μερίδα του λέοντος αποτελούν οι ευρωπαϊκές ταινίες με πρωτοστάτη τη γαλλική ταινία μικρού μήκους. Είναι σημαντικό και αξίζει να επισημανθεί η ανάπτυξη της ταινίας μικρού μήκους από τη Λατινική Αμερική και ιδιαίτερα από το Μεξικό, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, απόδειξη των υποδομών και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιούνται σε αυτές τις χώρες και ίσως αποτελεί πρόσφορο πεδίο έρευνας για την ελληνική πολιτεία η συστηματική και εις βάθος ανάλυση των χωρών αυτών.

---

⁵⁴ Συντονίστρια προγράμματος του Φεστιβάλ

⁵⁵ Από συγκριτική μελέτη των αιτήσεων του Διεθνούς φεστιβάλ

3.3 Τα κινηματογραφικά αφιερώματα

Το Φεστιβάλ Δράμας, στην προσπάθειά του για την διάδοση και την ανάπτυξη της μικρού μήκους ταινίας, διοργανώνει κάθε χρόνο κινηματογραφικά αφιερώματα, τα οποία συνήθως επικεντρώνονται σε μία εθνική κινηματογραφία, παρουσιάζοντας αντιπροσωπευτικά δείγματα της τρέχουσας παραγωγής, σπάνιες ιστορικές ταινίες μικρού μήκους που διασώζονται ή επιλογή παλιότερων και νέων ταινιών. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται με τους «εν Αθήναις» πολιτιστικούς οργανισμούς που αντιπροσωπεύουν ξένες χώρες, ξένα κέντρα κινηματογράφου ή εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλα φεστιβάλ.

Από τα πιο σημαντικά αφιερώματα που πραγματοποιήθηκαν τα οποία συνοδεύτηκαν και από σχετικές εκδόσεις, είναι το αφιέρωμα στον ένα αιώνα γερμανικών ταινιών μικρού μήκους, που πραγματοποιήθηκε το 2001 και περιείχε μεταξύ άλλων την ταινία «*Η μαύρη σφαίρα*» του Franz Hofer, ταινία της δεύτερης δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα, πειραματικό κινηματογράφο της δεκαετίας του '20 και του '30 (Walter Ruttmann, Hans Richter, Oscar Fischinger) εικκεντρική κωμωδία του μεσοπολέμου (Μπέρτολ Μπρέχτ/Karl Valentyn) και νέο γερμανικό κινηματογράφο (Fassbinder, Wenders, Kluge, Herzog).⁵⁶

Επίσης σημαντικό το αφιέρωμα που διεξήχθη το 2004 στο βρετανικό κινηματογράφο με μια ενότητα αφιερωμένη στο βρετανικό κίνημα του free cinema, προβάλλοντας ταινίες των Lindsay Anderson, Karel Reisz και Tony Richardson και ταινίες σκηνοθετών όπως ο Asif Kapadia, ο Peter Mullan, ο David Mackenzie, ο Stephen Daldry και η Lynne Ramsay.⁵⁷

Europe in Shorts

Το πρόγραμμα "Europe in shorts" αποτελεί μια πρωτοβουλία της European Coordination of Film Festivals (ECFF) και έχει την υποστήριξη του προγράμματος των MME της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και αποτελεί ένα περιοδεύων κινηματογραφικό πρόγραμμα με συγκεκριμένη θεματική κάθε φορά, το οποίο αποτελείται από ένα υψηλού επιπέδου πακέτο ταινιών το οποίο προβάλλεται στα

⁵⁶ Πηγή: κατάλογος 24^{ου} Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας και 7^{ου} Διεθνούς

⁵⁷ Βλ και UK in Shorts, έκδοση του Φεστιβάλ Δράμας, 2004

φεστιβάλ – μέλη της coordination. Η τελευταία έκδοση ήταν η δωδέκατη με τίτλο «Μια γυναικεία αίσθηση του χιούμορ» και παρουσιάστηκε στο 29^ο φεστιβάλ, ενώ η ~~ECFF πλέον καρκινοβατεί, με συνέπεια τη διακοπή του προγράμματος.~~

Short matters

Η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου (EFA) και η UIP, σε συνεργασία με 14 ευρωπαϊκά φεστιβάλ της Δράμας συμπεριλαμβανόμενο, προσφέρουν το βραβείο UIP, το οποίο παίρνει το όνομα της πόλης που φιλοξενεί το φεστιβάλ που το απονέμει και το οποίο περιλαμβάνει το χρηματικό ποσό των 2000 και την αυτόματη ένταξη της ταινίας στις υποψήφιες ταινίες μικρού μήκους της ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου, της οποίας το βραβείο συνοδεύεται από 10000.

Σε συνεργασία με την European coordination of film festivals, η EFA και η UIP παρουσιάζουν το πρόγραμμα “short matters! European film Academy short film/ Prix UIP winners on tour”. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις 14 υποψήφιες ταινίες που βραβεύτηκαν με το Prix UIP και τις υπόλοιπες υποψήφιες ταινίες μικρού μήκους για τα βραβεία της EFA. Το πρόγραμμα παρουσιάζεται σε μια σειρά ευρωπαϊκών φεστιβάλ – μελών της coordination στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η Δράμα η οποία απονέμει εξάλλου το Prix UIP Drama.⁵⁸

Βραβεία Jameson

Η European Coordination of Film Festivals με το ουίσκι Jameson θεσμοθέτησε από το 2001 το πρόγραμμα Jameson short film awards. Τα βραβεία αποκτούν γρήγορα κύρος και ήδη οι βραβευμένες ταινίες του 2002 προσκαλούνται και στη “Semaine de la Critique”⁵⁹, ένα πρόγραμμα του φεστιβάλ των Καννών μη διαγωνιστικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται και ταινίες μικρού μήκους.

Το φεστιβάλ Δράμας εντάσσεται το 2003 στη λίστα των επιλεγμένων Ευρωπαϊκών φεστιβάλ που απονέμουν τα Jameson short film awards.

---

⁵⁸ Πηγή: κατάλογος 28^{ου} Φεστιβάλ ελληνικών ταινιών μικρού μήκους Δράμας και 11^{ου} διεθνούς, σελ 202

⁵⁹ Πηγή: κατάλογος 26^{ου} Φεστιβάλ ελληνικών ταινιών μικρού μήκους Δράμας και 9^{ου} διεθνούς, σελ 208

Τα φεστιβάλ που συμμετέχουν απονέμουν στο 1^ο βραβείο του εθνικού διαγωνιστικού προγράμματος το βραβείο Jameson το οποίο συνοδεύεται από το ποσό των 6000 ευρώ.

Όλα τα βραβεία Jameson προβάλλονται συγκεντρωμένα στο φεστιβάλ που έχουν αθλοθετήσει το συγκεκριμένο βραβείο καθώς και επιλεγμένα φεστιβάλ – μέλη του European coordination. Αξίζει να αναφερθεί τέλος ότι συμπεριλαμβάνονται και φεστιβάλ εκτός Ευρώπης όπως το φεστιβάλ του Μπαγκόνγκ της Ταϊλάνδης και του Σάο Πάολο της Βραζιλίας.

3.4 Οι παράλληλες εκδηλώσεις

Το φεστιβάλ Δράμας, στην διάρκεια της εβδομάδας διεξαγωγής του, φιλοδοξεί να αποτελεί το πολιτιστικό επίκεντρο της πόλης και να παρέχει καλλιτεχνικές εκδηλώσεις που θα απευθύνονται και στο μη κινηματογραφόφιλο κοινό. Για το λόγο αυτό έχει αναπτύξει μια σειρά δραστηριοτήτων πέραν των κινηματογραφικών προβολών.

Έχει καθιερώσει μια ζώνη παρουσιάσεων βιβλίων με τον τίτλο «Αίθρια λογοτεχνικά μεσημέρια», όπου παρουσιάζονται σύγχρονα βιβλία και οι συγγραφείς του στο κοινό της Δράμας.

Οι εικαστικές εκδηλώσεις στους εκθεσιακούς χώρους «Μελίνα», «Ελευθερία» και στη δημοτική βιβλιοθήκη, αποτελούν μόνιμη σταθερά και στεγάζουν εκθέσεις φωτογραφίας, ζωγραφικής, γελοιογραφίας, ενώ συχνά το βήμα δίνεται και σε δραμινούς καλλιτέχνες να παρουσιάσουν τη δουλειά τους. Επίσης φιλοξενούνται μουσικές συναυλίες οι οποίες συνοδεύουν τις τελετές έναρξης και λήξης του Φεστιβάλ. Τέλος το 2006 φιλοξένησε την πρωτοποριακή θεατρική παράσταση «Golfo 2.3 beta» σε συνεργασία με την Εταιρεία Θεάτρου Χώρος.

Εξάλλου, το Φεστιβάλ Δράμας έχει αναπτύξει μια στενή συνεργασία με την Διεύθυνση Αρχείου και Μουσείου της ΕΡΤ. Εκτός της διεξαγωγής εκθέσεων με σπάνια φωτογραφικά αντικείμενα ή φωτογραφικά εκθέματα από το Αρχείο-Μουσείο της ΕΡΤ, τα τελευταία δύο χρόνια προχωράει στην αποθησαύριση του κινηματογραφικού υλικού από το Ιστορικό Κινηματογραφικό Αρχείο της και την προβολή σπάνιων αποσπασμάτων του, με σημαντικότερο απόσπασμα από την παράσταση «Προμηθέας Δεσμώτης» του 1927, σκηνοθεσίας του Άγγελου και Εύας Σικελιανού, καταγεγραμμένη από τους αδελφούς Γαζιάδη και την ηχητική επεξεργασία πάνω στο βωβό φιλμ από τον Οκτάβιο Μερλιέ το 1971, με τη συμμετοχή μάλιστα συντελεστών της πρώτης παράστασης.⁶⁰

⁶⁰ Πηγή : κατάλογος 30^{ου} Φεστιβάλ Ταινιών μικρού μήκους Δράμας και 13^{ου} Διεθνούς, σελ 242

4. Ο αντίκτυπος του φεστιβάλ

4.1 Ο ρόλος των φεστιβάλ στην κινηματογραφική βιομηχανία

Τα κινηματογραφικά φεστιβάλ και τα φεστιβάλ τέχνης γενικότερα έχουν από τη φύση τους μια εγγενή κοινωνική λειτουργία η οποία δεν είναι άλλη από τον αντικειμενικό τους σκοπό, την προώθηση και την προβολή της συγκεκριμένης μορφής καλλιτεχνικής έκφρασης⁶¹. Στεκόμενοι στο προφανές, θα υπερέβαινε τους σκοπούς μιας τέτοιας εργασίας η ανάλυση της κοινωνικής διάστασης του κινηματογράφου, της ωφέλειας της απόλαυσης μίας ταινίας και των ψυχοσωματικών διεργασιών που προκύπτουν στην σκοτεινή αίθουσα.

Εντούτοις, παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον σε επίπεδο πολιτιστικής διαχείρισης και πολιτικής, η ανάλυση άλλων κοινωνικών λειτουργιών που μπορεί να προσφέρει ένα καλλιτεχνικό φεστιβάλ, ένα γεγονός που συχνά υποβαθμίζεται σε σχετικές μελέτες έναντι του οικονομικού αντικτύπου, ο οποίος έχει εμφανή και μετρήσιμα άμεσα ή έμμεσα οικονομικά αποτελέσματα.

Παραφράζοντας τον Γκι ντε Μπόρ, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα φεστιβάλ είναι μια κοινωνική σχέση ατόμων μεσολαβημένη από εικόνες.⁶² Αυτή η κοινωνική σχέση αντανακλάται σε πολλά επίπεδα.

Οι ταινίες ενός φεστιβάλ, αντανακλώντας το σύγχρονο γίνεσθαι όπως αυτό αποτυπώνεται από τον κινηματογραφικό φακό και τη ματιά του δημιουργού τους, επηρεάζουν την κινηματογραφική πρόσληψη, κατανόηση και κουλτούρα τελικά του θεατή, συνεκδοχικά δε και την κινηματογραφική γραφή του σκηνοθέτη-θεατή. Μάλιστα η μοναδικότητα των ταινιών που προβάλλονται και τα πλεονεκτήματα της μικρού μήκους ταινίας ως προς τις δυνατότητες πειραματισμού, καθιστούν το κοινό κοινωνό των μελλοντικών τάσεων στον κινηματογράφο και δέκτη οπτικών ερεθισμάτων που διαφέρουν από τα τηλεοπτικά ή κινηματογραφικά ερεθίσματα που δέχεται συνήθως, η ταχύτητα των οποίων στοχεύει μάλλον κατευθείαν στο υποσυνείδητο και όχι σε μια διαδικασία έλλογης επεξεργασίας.

Επίσης το ετερόκλητο μείγμα των ταινιών, εμπεδώνει την διαφορετικότητα, διευρύνει τους ορίζοντες και τα όρια της ανοχής του και τον φέρνει πιο κοντά με τον

⁶¹ *The socio-economic impact of film festivals*, European Coordination of Film Festivals, 1999
σελ. 22 (μτφρσ δική μου)

⁶² Από τη ρήση του Γκι ντε Μπόρ: «το θέαμα δεν είναι ένα σύνολο εικόνων, αλλά μια κοινωνική σχέση ατόμων μεσολαβημένη από εικόνες».

Άλλο, τον ξένο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μάλιστα χρηματοδοτεί τα φεστιβάλ, θεωρώντας τα κομβικής σημασίας για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την εμπέδωση της κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας των λαών της.

Για τους επαγγελματίες του χώρου, τα φεστιβάλ αποτελούν σημαντικό τόπο συνάντησης. Τα φεστιβάλ είναι ένα εναλλακτικό δίκτυο διανομής και αν αναφερθούμε αμιγώς στην ταινία μικρού μήκους, σχεδόν αποκλειστικό δίκτυο διανομής. Όπως σημειώνει ο Διονύσης Σαμιώτης, παραγωγός: «Δεν υπάρχει κανένα business plan που να μην έχει κομμάτι Φεστιβάλ στο κεφάλαιο marketing και distribution [sic]»⁶³.

Επιπρόσθετα, τα φεστιβάλ αποτελούν χώρο διαλόγου και ζυμώσεων, ανταλλαγής ιδεών και άμεσης κριτικής. Ο δημιουργός έχει την ευκαιρία να δει την ανταπόκριση του έργου του από ομότεχνούς του, επαγγελματίες και το απλό κοινό, μια εμπειρία που είναι ανεκτίμητη. Για το λόγο αυτό κάθε μέρα το φεστιβάλ παρουσιάζει τους σκηνοθέτες που η ταινία τους προβλήθηκε την προηγούμενη μέρα, για να τους γνωρίσει το κοινό και να συζητήσουν για την ταινία τους, ενώ την τελευταία μέρα διεξάγεται η κριτική αποτίμηση από τους Grand Temoin, την οποία ακολουθεί ανοιχτή συζήτηση.

Επίσης η πρεμιέρα μιας ταινίας σε ένα φεστιβάλ, κλείνει τον τεχνικό κύκλο δημιουργίας της και σηματοδοτεί την έναρξη της επόμενης και τα φεστιβάλ αποτελούν το πιο πρόσφορο έδαφος για ανταλλαγή ιδεών, εξεύρεση συνεργατών και χρηματοδότησης. Ειδικά για τους παραγωγούς, τα φεστιβάλ είναι μια δεξαμενή ταλέντων ή με τα λόγια του Georges Bollon, εκ των ιδρυτών του φεστιβάλ του Clermond-Ferrand: «Τα φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους είναι εκεί που πας για να ανακαλύψεις σκηνοθέτες, ηθοποιούς και άλλους επαγγελματίες, των παραγωγών συμπεριλαμβανομένων. [...] Οι επαγγελματίες μαθαίνουν την τέχνη τους κάνοντας ταινίες μικρού μήκους και αυτός είναι ο τρόπος που προετοιμάζεται το αυριανό σινεμά. Και δεν υπάρχει άλλος τόπος από τα φεστιβάλ να παρουσιαστούν αυτές οι ταινίες και να ανακαλυφθούν σκηνοθέτες, ηθοποιοί, παραγωγοί.»⁶⁴. Η ευκαιρία της συνεύρεσης όλων των θεσμικών και μη εμπλεκομένων με τους κινηματογραφιστές οδηγεί σε fora αναζήτησης λύσεων για τρέχοντα ζητήματα του κινηματογραφικού χώρου και μπορεί να λειτουργήσει ακόμα και ως μοχλός πιέσεων προς την πολιτεία.

⁶³ Ο ρόλος των Φεστιβάλ στην βιομηχανία του κινηματογράφου, έκδοση του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, 1998, σελ 11

⁶⁴ *The socio-economic impact of film festivals*, European Coordination of Film Festivals, 1999 σελ 77 (μτφρσ δική μου)

Εξάλλου, η βράβευση μίας ταινίας, εκτός από τα χρήματα τα οποία τυχόν προσφέρει και πιθανότατα είναι τα μοναδικά χρήματα που μπορεί να εξασφαλίσει μια ταινία εκτός του δικτύου εμπορικής διανομής, προσφέρει δημοσιότητα και κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνοδεύει την ταινία στην περαιτέρω πορεία της και καθίσταται χρήσιμο στοιχείο για το βιογραφικό ενός νέου κινηματογραφιστή.

4.2 Ο κοινωνικός αντίκτυπος του φεστιβάλ

4.2.1 Εκπαιδευτικά προγράμματα

Το Φεστιβάλ Δράμας, όπως και όλα τα φεστιβάλ με παρόμοιες δράσεις, έχει ένα κοινωνικό αντίκτυπο ο οποίος στοχεύει στους παρακάτω τομείς: εκπαιδευτικά προγράμματα και σύνδεση με τα σχολεία, διεύρυνση κοινού και πρόσβαση σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή ειδικές ομάδες πληθυσμού, ενέργειες για την αποκέντρωση των φεστιβάλ, εκπαίδευση εργαζομένων στον πολιτιστικό τομέα.⁶⁵

Το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας έχει καθιερώσει πρωινές προβολές αποκλειστικά για παιδιά σε συνεργασία με τα δημοτικά σχολεία της Δράμας, τα οποία εκ περιτροπής επισκέπτονται τον κινηματογράφο του φεστιβάλ την εβδομάδα της διεξαγωγής του, συμμετέχοντας και αυτά στο εορταστικό κλίμα της πόλης. Στη σημερινή εποχή με την καταλυτική κυριαρχία της εικόνας, τον βομβαρδισμό ομογενοποιημένων οπτικών ερεθισμάτων και την απεμπλοκή της εικόνας από την έλλογη διαδικασία πρόσληψης και αξιολόγησής της, είναι θεμελιώδους σημασίας για κάθε κινηματογραφικό φεστιβάλ και πολιτιστικό οργανισμό να πράττει προς εκείνη την κατεύθυνση, η οποία θα παράγει έλλογους θεατές, ένα συνειδητοποιημένο κοινό, το οποίο θα είναι παρακαταθήκη όχι μόνο για το φεστιβάλ αλλά θα διαμορφώνει συνειδητοποιημένα πολιτικά όντα.

Μέσα από μια προσεκτική επιλογή ταινιών, άλλοτε κλασσικού ρεπερτορίου, όπως το *Χαμίτι* του Τσάρλι Τσάπλιν, βραβευμένα ευρωπαϊκά κινούμενα σχέδια, όπως *Το παιδί που ήθελε να γίνει αρκούδα* του Γιάννικ Χάαστροπ και άλλοτε ελληνικές ταινίες κοινωνικού προβληματισμού όπως *Το φως που σβήνει* του Βασίλη Ντούρου, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να ξεφύγουν από τις τηλεοπτικές παραστάσεις, τα «φιξαρισμένα» Χολιγουντιανά animation ή τα βίαια κινούμενα σχέδια και μέσα από τη μαγεία της μεγάλης οθόνης, να έρθουν σε επαφή με εικόνες και ταινίες που δύσκολα θα είχαν την ευκαιρία να δουν αλλιώς.

Για το λόγο αυτό, το Φεστιβάλ συνεργάζεται και με το Φεστιβάλ Ολυμπίας για παιδιά και νέους, το οποίο δρα και ως διανομέας ποιοτικών παιδικών ταινιών. Εκτός από τις πρωινές προβολές για τα δημοτικά σχολεία που γίνονται στον κινηματογράφο «Αστέρια» ή «Ολύμπια, το φεστιβάλ αποκεντρώνει τις

⁶⁵ Για τους κύριους τομείς κοινωνικής δράσης, ακολουθήθηκε η συλλογιστική της έρευνας της ECFE, *The socio-economic impact of film festivals*, ό.π. σελ 22

δραστηριότητες του ήδη από την εβδομάδα διεξαγωγής του, παρουσιάζοντας επιλεγμένες ταινίες μικρού μήκους στα γυμνάσια και στα λύκεια του νομού, με την ~~παρουσία συνθήκας και κάποιου σκηνοθέτη ή συντελεστή της ταινίας, δίνοντας στα~~ παιδιά την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά το δημιουργό και να συζητήσουν για την ταινία μετά την προβολή.

Μία ακόμα εκπαιδευτική δράση, αφορά στην πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε παιδιά και νέους, ιδιαίτερα σε επίδοξους κινηματογραφιστές. Το φεστιβάλ κάθε χρόνο πραγματοποιεί workshops τα οποία δίνουν την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να δουλέψουν σε πραγματικές συνθήκες υπό την επίβλεψη κάποιου έμπειρου κινηματογραφιστή. Τέτοια αξιοσημείωτα προγράμματα είναι το εργαστήριο συγγραφής σεναρίου ταινίας μικρού μήκους με την επίβλεψη του Νίκου Παναγιωτόπουλου που πραγματοποιήθηκε στο 28^ο Φεστιβάλ, ενώ στο 30^ο φεστιβάλ πραγματοποιήθηκε workshop τεχνικής λήψης με φιλμ σε συνεργασία με την Kodak με την ονομασία "*Stop by, shoot film*", όπου οι ενδιαφερόμενοι είχαν την δυνατότητα να γυρίσουν μια μικρού μήκους ταινία με κινηματογραφική κάμερα 16mm, υπό την επίβλεψη ενός διευθυντή φωτογραφίας, σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Το σημαντικότερο όμως έργο που έχει υλοποιηθεί ως σήμερα σε αυτήν την κατεύθυνση, είναι το πρόγραμμα «εισαγωγή animation στην εκπαιδευτική διαδικασία». Το πρόγραμμα αυτό συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο και υλοποιήθηκε σε δύο κύκλους, ένα διήμερο θεωρητικών ζητημάτων και μία εβδομάδα πρακτικής εφαρμογής κατά την διάρκεια του 29^{ου} Φεστιβάλ. Σε συνεργασία με επαγγελματίες. Το έργο αυτό διέπεται από τη λογική των πολλαπλασιαστών, που ορίζει ότι το φεστιβάλ «εκπαιδεύει» τους εκπαιδευτικούς, ώστε αυτοί μετά στη σχολική αίθουσα, να μεταφέρουν τις γνώσεις και εμπειρίες που προσέλαβαν, και να εφαρμόσουν με την προσωπική τους εκπαιδευτική προσέγγιση όσα διδάχθηκαν. Με πολύ απλά υλικά και τεχνικά μέσα, υλικά χειροτεχνίας και μια φωτογραφική μηχανή και έναν υπολογιστή (stop motion animation), δημιουργήθηκε ένα ολοκληρωμένο animation, συνοδεύτηκε και από μια έκδοση που συστηματοποιεί όσα διδάχθηκαν.

Το φεστιβάλ Δράμας αποτελεί βήμα παρουσίασης σπουδαστικών ταινιών καθώς η ταινία μικρού μήκους αποτελεί το κατεξοχήν πρόσφορο μέσο για τους εκκολαπτόμενους σκηνοθέτες των κινηματογραφικών σχολών. Εκτός από τις ελληνικές ιδιωτικές σχολές κινηματογράφου και το νεοσύσταθέν τμήμα κινηματογράφου του ΑΠΘ, το φεστιβάλ Δράμας έχει εδραιωμένες σχέσεις με αρκετές

σχολές κινηματογράφου του εξωτερικού, προβάλλοντας συστηματικά τις καλύτερες των ταινιών τους στο Διεθνές Διαγωνιστικό Πρόγραμμα.

Τέλος, έχει καθιερωθεί από το 2005 η ανάθεση της δημιουργίας του τηλεοπτικού σποτ και της αφίσας του φεστιβάλ να γίνεται σε σπουδαστές του τμήματος γραφιστικής του ΤΕΙ Αθηνών, γεγονός πολύ σημαντικό δεδομένου ότι η αφίσα συνοδεύει όλες τις εκδόσεις του φεστιβάλ και έχει σημαντική προβολή, το δε σπώτ προβάλλεται από την κρατική τηλεόραση αλλά και το TV5 Monde.

4.2.2 Πρόσβαση σε ιδιαίτερες ομάδες πληθυσμού και άτομα με ιδιαιτερότητες

Το Φεστιβάλ Δράμας προσπαθεί να αναπτύσσει δράσεις και πρωτοβουλίες οι οποίες διευρύνουν το κοινό του σε άτομα που δεν αποτελούν τους κύριους εκπροσώπους του κινηματογραφικού κοινού ή έχουν περιορισμένες δυνατότητες προσβασιμότητας στην αίθουσα ενός κινηματογράφου.

Σύμφωνα με τα λόγια του καλλιτεχνικού διευθυντή Α. Παπαδόπουλου πρόκειται για μια «βεντάλια δράσεων» που απλώνεται σε ολόκληρη την τοπική κοινωνία προσφέροντας εξειδικευμένα κινηματογραφικά προγράμματα ή φιλοξενώντας άλλες κινηματογραφικές εκδηλώσεις.

Ενδεικτικά το φεστιβάλ προτείνει και παρουσιάζει εκθέσεις εικαστικών του κέντρου ημέρας «Πολυδεύκης», μια δομή της Εταιρίας Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Αποκατάστασης που δραστηριοποιείται και στη Δράμα.

Επίσης, έχει παρουσιάσει ένα πρόγραμμα αποκλειστικά για την 3^η ηλικία: το «μέρες παππούδων και γιαγιάδων», με παραγωγή της No Productions και του φεστιβάλ κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Επίσης παρουσιάζει συγκεκριμένα προγράμματα από επιλεγμένες ταινίες που αφορούν σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή ικανότητες.

4.2.3 Ενέργειες για την αποκέντρωση του φεστιβάλ

Παρά το ότι, ή ακριβώς εξαιτίας του γεγονότος ότι τα φεστιβάλ ιδιαίτερα ταινιών μικρού μήκους κατά κανόνα φιλοξενούνται σε μικρές πόλεις, εντούτοις αποτελεί μια συνηθισμένη πρακτική διεθνώς, τα φεστιβάλ να προωθούν αποκεντρωτικές δράσεις προτείνοντας επιλεγμένες ταινίες σε περιοχές που

στερούνται κινηματογραφικών υποδομών και διευρύνοντας το σινεφίλ κοινό τους. Σημειώνεται ότι στην έκθεση της European Coordination το 1999 μόνο ένα φεστιβάλ στα τέσσερα είχε υιοθετήσει τέτοιες δράσεις⁶⁶.

Το φεστιβάλ Δράμας για αυτό το λόγο έχει θεσμοθετήσει το πρόγραμμα "το φεστιβάλ Δράμας ταξιδεύει", στο οποίο παρουσιάζει τις βραβευμένες ταινίες της χρονιάς σε Αθήνα Θεσσαλονίκη και άλλες 60 πόλεις της Ελλάδας και κάποιες του εξωτερικού, σε συνεργασία με τις κατά τόπους κινηματογραφικές λέσχες, πολιτιστικούς οργανισμούς, δημοτικούς κινηματογράφους και άλλους φορείς.

Αξίζει να τονιστεί ότι το πρόγραμμα που παρουσιάζεται, με τη συμμετοχή όλων των βραβευμένων ταινιών, συμβάλει τόσο στην προώθηση των ίδιων ταινιών, αφού εξασφαλίζουν ένα ισχυρό εναλλακτικό δίκτυο διανομής ενώ παράλληλα ενισχύεται και το κύρος των βραβείων, αφετέρου παρέχεται ένα υψηλής ποιότητας καλλιτεχνικό πρόγραμμα, το οποίο δημιουργεί τριβή του κοινού με ποιοτικές μικρού μήκους ταινίες και το προδιαθέτει εν συνόλω θετικά απέναντι στην ταινία μικρού μήκους.

4.2.4 Συνεισφορά στην εκπαίδευση πολιτιστικών στελεχών

Τα φεστιβάλ τέχνης συνήθως απασχολούν σε μόνιμη βάση έναν μικρό αριθμό εργαζομένων. Εντούτοις, για το διάστημα διεξαγωγής τους οι ανάγκες των φεστιβάλ για στελέχωση γιγαντώνονται.

Η μικρή διάρκεια διεξαγωγής, η ένταση και η φύση των εργασιών, το κύρος του φεστιβάλ και το εορταστικό κλίμα, η φιλοξενία προσωπικοτήτων αλλά και η γενικότερη φεστιβαλική αύρα πασπαλισμένη με τη μαγεία του κινηματογράφου, προσελκύει αρκετούς νέους ανθρώπους οι οποίοι ενδιαφέρονται να αναμιχθούν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στο κινηματογραφικό κύκλωμα. Μάλιστα υπάρχει και μια έντονη κοινωνική διάσταση, η οποία αναγνωρίζεται διεθνώς και αφορά στην παροχή μοναδικών ευκαιριών απασχόλησης και απόκτησης εμπειριών, καθώς είναι πολύ δύσκολη η τριβή των ανθρώπων που θέλουν να ασχοληθούν με την πολιτιστική διαχείριση με πραγματικά σενάρια εργασίας σε αμιγώς πολιτιστικά θέματα. Για το λόγο αυτό άλλωστε είναι πολύ διαδεδομένη η προσφορά εθελοντικής εργασίας,

⁶⁶ *The socio-economic impact of film festivals*, ό.π. σελ 24 (μτφρ δική μου)

ακριβώς για την απόκτηση τέτοιας φύσης εμπειριών. Εντούτοις το Φεστιβάλ Δράμας υστερεί σχετικά στην προσέλκυση εθελοντών.

Σύμφωνα δε με την European Coordination of Film Festivals, τα κινηματογραφικά φεστιβάλ αναπτύσσουν δεξιότητες και χρήζουν στελέχωση στους

παρακάτω τομείς⁶⁷:

Οργάνωση – συντονισμός προγραμμάτων

Δημόσιες σχέσεις

Γραφείο Τύπου

Τμήμα υποδοχής και φιλοξενίας

Τεχνικοί προβολών και υπάλληλοι κινηματογράφων

Πληροφορικά συστήματα-τεχνική υποστήριξη

Αρχειοθέτηση

Συντάκτες

Τεχνικοί ήχου

Παρουσιαστές

Διερμηνεία – μετάφραση

---

⁶⁷ Ο.π. σελ 59

4.3 Ο οικονομικός αντίκτυπος του φεστιβάλ

4.3.1 Εισαγωγικά

Νομική προσωπικότητα

Η Δημοτική Επιχείρηση Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας είναι ένα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ξεκίνησε ως πρωτοβουλία της κινηματογραφικής λέσχης Δράμας το 1978 και από το 1996, λόγω της υπαγωγής της στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων και τη μετέπειτα Επικράτεια Πολιτισμού, μετασχηματίστηκε σε ΝΠΔ και συστήθηκε η δημοτική επιχείρηση.

Διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο του οποίου προεδρεύει ο Δήμαρχος Δράμας. Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχουν επίσης ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού, 3 εκπρόσωποι του Δήμου Δράμας, από ένας εκπρόσωπος της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών και της Ένωσης Τεχνικών Κινηματογράφου Τηλεόρασης, ένας εκπρόσωπος της κινηματογραφικής λέσχης, ένας εκπρόσωπος κοινής αποδοχής και 2 εκπρόσωποι πολιτών.⁶⁸

Καλλιτεχνικός διευθυντής είναι ο Αντώνης Παπαδόπουλος.

Οι χώροι του φεστιβάλ

Το φεστιβάλ στεγάζεται σε ιδιόκτητα κτίρια στο κέντρο της Δράμας και διαθέτει μόνιμα γραφεία στην Αθήνα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκηνοθετών.

Το film market του φεστιβάλ στεγάζεται στην δημοτική βιβλιοθήκη της Δράμας.

Ο νομός Δράμας κατά την απογραφή του 2001 είχε πληθυσμό 103.975 κατοίκων⁶⁹. Στην πόλη λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ο δημοτικός κινηματογράφος «Ολύμπια», χωρητικότητας 350 θέσεων. Από ιδρύσεως του φεστιβάλ μέχρι το 2006, κύρια κινηματογραφική αίθουσα του φεστιβάλ ήταν ο

⁶⁸ Πηγή: <http://www.dramafilmfestival.gr/dioikisi.htm>

⁶⁹ Πηγή: <http://www.drama.gr/nomos.php?do=info2>

κινηματογράφος «Αστέρια» , χωρητικότητας 600 θέσεων, ο οποίος έπαυσε να λειτουργεί.

~~Οι εικαστικές εκθέσεις του φεστιβάλ φιλοξενούνται στους εκθεσιακούς χώρους «Μελίνα» και «Ελευθερία» καθώς και στην δημοτική βιβλιοθήκη, ενώ συχνά διεξάγονται και υπαίθριες εκθέσεις.~~

Οι παρουσιάσεις των σκηνοθετών και οι λογοτεχνικές παρουσιάσεις διεξάγονται στο αίθριο των γραφείων του φεστιβάλ, ενώ οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, εργαστήρια, masterclasses, αλλά και η τελετή λήξης με την απονομή των βραβείων τελούνται στο Δημοτικό Ωδείο Δράμας.

Η διαμόρφωση και απόδοση της Καπναποθήκης Περγάκη από το Υπουργείο Πολιτισμού θα επιλύσει καιρικά ζητήματα υποδομών του Φεστιβάλ, κυρίως με σύγχρονες κινηματογραφικές αίθουσες, την «βιτρίνα» κάθε φεστιβάλ, αντάξιες του μεγέθους και της φήμης του φεστιβάλ.

Θεατές και εισόδοι

Η τιμολογιακή πολιτική του Φεστιβάλ και η φύση ενός προγράμματος ταινιών μικρού μήκους, καθιστά επισφαλή την εξαγωγή συμπερασμάτων για την προσέλευση και την απήχηση του φεστιβάλ από τις πωλήσεις των εισιτηρίων (box office). Αντίθετα με το τι συμβαίνει σε άλλα φεστιβάλ, στα οποία μία από τις κύριες πηγές ιδίων εσόδων είναι οι πωλήσεις των εισιτηρίων, το Φεστιβάλ Δράμας δεν ακολουθεί επιθετικές πολιτικές πώλησης εισιτηρίων. Αυτό οφείλεται στον μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα του, στον υψηλό αριθμό προσκεκλημένων και στην δυνατότητα αποσπασματικής θέασης ταινιών, που καθιστά πρακτικά αδύνατη την προώληση εισιτηρίων.

Η τιμολογιακή πολιτική του φεστιβάλ είναι ένα εισιτήριο κινηματογράφου για ολόκληρη την ημέρα στην ίδια αίθουσα. Δεδομένης της διάρκειας των προγραμμάτων που κρατούν 100 λεπτά, πρακτικά αυτό σημαίνει ένα εισιτήριο για ένα ή δύο προγράμματα. Όμως η αυτοτέλεια των ταινιών καθιστούν δυνατή την διαλειμματική-αποσπασματική παρακολούθηση ενός προγράμματος, γεγονός που καθιστά δυσχερή την ακριβή τήρηση box office. Για το λόγο αυτό, το φεστιβάλ αποτιμά την προσέλευση με εισόδους, όπου εισόδος ορίζεται η παρουσία του θεατή στην αίθουσα και καταμετράται η εκ νέου είσοδος σε περίπτωση που αυτός έχει εξέλθει αυτής. Σύμφωνα με τα στοιχεία του φεστιβάλ, για την εβδομάδα διεξαγωγής του,

καταγράφονται περίπου 15000 εισοδοί. Το θέμα παρουσιάζει ενδιαφέρον από διαχειριστικής άποψης, ιδιαίτερα σε μικτά προγράμματα μικρού και μεγάλου μήκους, όταν χρειάζεται να αποτιμηθεί ποιο μέρος του κοινού πηγαίνει επί τούτου για μια μικρού μήκους ταινία ή παρόμοιες περιπτώσεις.

Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψιν ότι υπάρχουν 250-300 επίσημοι προσκεκλημένοι του φεστιβάλ, διαγωνιζόμενοι και προσωπικότητες του κινηματογραφικού χώρου και των τεχνών γενικότερα, οι οποίοι χορηγούνται με ατέλεια.

Το πρόγραμμα «Το Φεστιβάλ Δράμας ταξιδεύει στην Αθήνα», αποφέρει 1000-1500 εισιτήρια την εβδομάδα διεξαγωγής του⁷⁰, πάλι στο ίδιο πλαίσιο τιμολογιακής πολιτικής και ατέλειας των προσκεκλημένων του, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία προσέλευσης για τα υπόλοιπα ταξίδια του προγράμματος.

Πάνω από τα μισά φεστιβάλ της Ευρώπης λαμβάνουν χώρα σε μικρού και μεσαίου μεγέθους πόλεις ενώ το 37% των φεστιβάλ αυτών διεξάγονται σε οικονομικά υπανάπτυκτες περιοχές⁷¹. Καθώς το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού του φεστιβάλ καταναλώνεται στην τοπική κοινωνία, και επειδή τα φεστιβάλ υποστηρίζονται από τις κοινότητες που τα διεξάγουν όχι μόνο οικονομικά αλλά και με άλλα μέσα, όπως δωμάτια, εξοπλισμός, προσωπικό, η πλειονότητα των φεστιβάλ εκτιμούν ότι η σημασία τους για την προώθηση της γενέτειράς τους είναι υψηλή ή πολύ υψηλή. Αυτό υποδεικνύει ότι τα φεστιβάλ διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο όχι μόνο στην πολιτιστική ζωή αλλά και στην οικονομική ζωή των πόλεων που τα φιλοξενούν. Η συμβολή τους αποδεικνύεται περαιτέρω από το γεγονός ότι πάνω από το 80% των φεστιβάλ οργανώνουν δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής τους⁷².

Παρότι γενικά αναγνωρίζεται και είναι καθολικά αποδεκτό ότι τα φεστιβάλ συμβάλλουν στην οικονομική δραστηριότητα των πόλεων που τα φιλοξενεί, ο οικονομικός αντίκτυπος δεν είναι εύκολο να μετρηθεί, ιδιαίτερα στη χώρα μας που οι υπεύθυνοι οργανισμοί και φορείς παρουσιάζουν μια αδυναμία στη συλλογή και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών στατιστικών δεδομένων, όταν αυτά δεν αφορούν τον εμπορευματοποιημένο κινηματογράφο δηλαδή την προσέλευση στις αίθουσες, το ύψος των εισιτηρίων, το προφίλ του κοινού και άλλα. Όπως σημειώνει

⁷⁰ Πηγή: Φεστιβάλ Δράμας, κινηματογράφος Τριανόν

⁷¹ *The socio-economic impact of film festivals*, ό.π. σελ 48 (μτφρ δική μου)

⁷² Ο.π.

και η Ντόρα Κόνσολα: «Στην Ελλάδα, όμως, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, δεν έχει ως τώρα επιχειρηθεί συστηματική συγκέντρωση και ανάλυση των απαραίτητων στοιχείων, στα οποία μπορεί να στηριχθεί ένα πρόγραμμα πολιτιστικής πολιτικής [...]

Έτσι, παραμένει σε σημαντικό βαθμό άγνωστη η σημερινή κατάσταση του πολιτιστικού χώρου στην Ελλάδα»⁷³

Το φεστιβάλ Δράμας απευθύνεται σε ένα πιο εξειδικευμένο κοινό το οποίο περιλαμβάνει επαγγελματίες του χώρου και σινεφίλ, διεξάγεται σε μία μικρότερη πόλη και θα επιχειρηθεί παρακάτω, μέσα από κάποια οικονομικά στοιχεία, να δοθεί κάποια εικόνα περί του οικονομικού του αντίκτυπου.

4.3.2 Προϋπολογισμός και πηγές χρηματοδότησης

Το φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους, έχει έναν προϋπολογισμό που αγγίζει τις 720000 ευρώ. Σύμφωνα με τον καλλιτεχνικό του διευθυντή, πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα ποσά που ξοδεύεται για τον πολιτισμό εκτός των 2 μεγάλων πόλεων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και ένα από τα επιτυχέστερα παραδείγματα πολιτιστικής αποκέντρωσης και σύμπραξης της κεντρικής πολιτείας με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Ο προϋπολογισμός αναλύεται επιμέρους στους εξής τομείς:

300000 ευρώ προέρχονται από το Δήμο Δράμας

300000 ευρώ προέρχονται από το Υπουργείο Πολιτισμού

120000 ευρώ προέρχονται από χορηγίες

Θα σταθούμε λίγο πιο αναλυτικά στις χορηγίες, γιατί προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα. Το ποσό από τις χορηγίες αγγίζει το 16,5% του προϋπολογισμού κατά προσέγγιση. Μεγάλος χορηγός του Φεστιβάλ είναι η ΕΡΤ, η οποία προσφέρει 40000 ευρώ. Η δημόσια τηλεόραση στηρίζει σταθερά και με συνέπεια τον κινηματογράφο, όντας το μόνο κανάλι που αποδίδει το περιβόητο 1,5% στους δημιουργούς και στηρίζοντας ως χορηγός τα κινηματογραφικά φεστιβάλ. Η χορηγική σύμβαση με την ΕΡΤ περιλαμβάνει και την χορηγία επικοινωνίας του φεστιβάλ,

⁷³ Ντ. Κόνσολα, *Πολιτιστική δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα, Η περιφερειακή διάσταση*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1990 σελ. 91

προβάλλοντας το τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό σποτ στα μέσα της, καλύπτοντας τηλεοπτικά τη διεξαγωγή του φεστιβάλ και αλλιώς ενώ σημειώνεται και εδώ η στενή συνεργασία του Φεστιβάλ με τη διεύθυνση αρχείου μουσείου της ΕΡΤ.

Πέρα όμως από το κοινωνικό έργο που επιτελεί με την στήριξη του φεστιβάλ και τη θέσπιση του προγράμματος μικροφίλμ⁷⁴, η ΕΡΤ όπως και κάθε άλλο τηλεοπτικό κανάλι είναι παραγωγός και καταναλωτής οπτικοακουστικών προγραμμάτων, οπότε η στήριξη του κινηματογράφου είναι σε άμεση σύνδεση με τα ίδια συμφέροντά της. Το ίδιο ισχύει και για άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον οπτικοακουστικό τομέα, όπως η Kodak ή το Studio επεξεργασίας εικόνας Σκλαβής παραδείγματος χάριν, για τις οποίες επιχειρήσεις είναι ζωτικής σημασίας η ενίσχυση του οπτικοακουστικού τομέα.

Επόμενος μεγάλος χορηγός είναι το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου συνεισφέροντας 35000 ευρώ στο Φεστιβάλ Δράμας. Άλλοι θεσμοί που στηρίζουν τα κινηματογραφικά φεστιβάλ και οι οποίοι έχουν συνάψει χορηγική σύμβαση με το Φεστιβάλ Δράμας είναι το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Ερευνών, προσφέροντας 7500 ευρώ και το Media Desk Hellas προσφέροντας 4500 ευρώ.⁷⁵

Η αμιγώς εμπορική εταιρία που είναι μεγαλύτερος χορηγός του φεστιβάλ είναι η καπνοβιομηχανία Canadian Tobacco με τη μάρκα τσιγάρων Prince η οποία προσφέρει 13000 ευρώ.

Η πολύ αυστηρή ευρωπαϊκή κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με τη διαφήμιση των τσιγάρων και ο αποκλεισμός της διαφήμισης αυτών από την τηλεόραση και τις υπαίθριες πινακίδες, έχει «εξορίσει» τις διαφημίσεις των καπνοβιομηχανιών σχεδόν αποκλειστικά στο σινεμά, μετά και την απαγόρευση στην μηχανοκίνητο αθλητισμό (φόρμουλα 1). Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η καπνοβιομηχανία Marlboro, η οποία πάντα είναι η τελευταία διαφήμιση που προβάλλεται πριν ακριβώς από την προβολή της κάθε ταινίας στο δίκτυο αιθουσών των Village Cinemas.

Γενικά οι καπνοβιομηχανίες και ποτοβιομηχανίες, προσπαθούν να συνδεθούν με τη χορηγία σταθερών και μεγάλου βεληνεκούς πολιτιστικών γεγονότων, καθώς το κοινό των γεγονότων αυτών αποτελεί ένα δυναμικό μέρος του κοινού στόχου τους. Πράγματι, η πρακτική αυτή επιβεβαιώνεται και στο Φεστιβάλ Δράμας αφού η Prince διαδέχτηκε τα 2 τελευταία χρόνια την ποτοβιομηχανία Pernaud Ricard με το ούισκι

⁷⁴ Πρόγραμμα ενίσχυσης της παραγωγής ταινιών μικρού μήκους

⁷⁵ Τα οικονομικά στοιχεία των χορηγιών προέρχονται από συνέντευξη με την κα Ελευθερία Καβάκα, συντονίστρια του Φεστιβάλ.

Jameson, το οποίο είχε συνάψει χορηγικές συμβάσεις με πολλά κινηματογραφικά φεστιβάλ, μεταξύ αυτών και τα Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και Δράμας αλλά και την ~~European Coordination of Film Festivals~~, στρατηγική την οποία εγκατέλειψε με την αλλαγή στην ηγεσία της τα τελευταία 2 χρόνια.

Το υπόλοιπο ποσό το αποτελούν περιστασιακές χορηγίες συγκεκριμένων προγραμμάτων ή εκδηλώσεων, διαφημιστικές καταχωρήσεις και χορηγίες σε είδος.

Σημαντική θεωρείται επίσης η συνεργασία με το TV5 Monde, το οποίο είναι χορηγός επικοινωνίας στο γαλλόφωνο κοινό, προβάλλοντας το διεθνές τηλεοπτικό σποτ του φεστιβάλ.

Από το εύρος των χορηγιών και την ταυτότητα των χορηγών, προκύπτει ότι η ΕΡΤ είναι ο μεγαλύτερος υποστηρικτής-χορηγός του Φεστιβάλ, αλλά η χορηγική «πίτα» απαρτίζεται από ένα ευρύ φάσμα επιχειρήσεων, οι οποίες κατά κανόνα δεν είναι άμεσα ανταγωνιστικές και επιχειρούν σε διαφορετικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Τα μεγέθη μπορεί να διαφέρουν, από οικονομικές επιχειρήσεις-κολοσσούς, όπως η KODAK, Scandinavian Tobacco, σε εθνικής εμβέλειας, όπως η Vivotel Telecoms ή και τοπικές επιχειρήσεις, συνήθως με παροχές σε είδος. Επίσης υπάρχει σημαντική υποστήριξη από τους θεσμικούς φορείς της κινηματογραφίας, το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, το Media Desk Hellas, το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μελετών, των σχετικών κινηματογραφικών σωματείων, αλλά και οργανισμών όπως το Εθνικό Κέντρο βιβλίου, ινστιτούτα ξένων χωρών, το Υπουργείο Παιδείας Κύπρου, τον ΕΟΤ και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών όπως η KODAK, Studio Sklavis, Graal, Telmaeo, Sound Studio.

Τα ανωτέρω εξηγούνται από το μικρό μέγεθος της εθνικής μας κινηματογραφίας, το οποίο επιτάσσει στενές σχέσεις και συνεργίες των εμπλεκόμενων φορέων για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων, αλλά ακόμα και έτσι, καταδεικνύουν την αξία που αναγνωρίζουν σε ένα κινηματογραφικό φεστιβάλ και εν προκειμένω στο φεστιβάλ Δράμας, να διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη, την προώθηση και τη διάδοση της ταινίας μικρού μήκους και κατ' επέκταση της εθνικής κινηματογραφίας.

Στο ίδιο πλαίσιο και οι συνεργίες-συνεργασίες με τους φορείς πολιτιστικής διπλωματίας που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας όπως την ελληνοαμερικανική ένωση, το βρετανικό συμβούλιο, το γαλλικό ινστιτούτο, το ινστιτούτο Θερβάντες και το ινστιτούτο Γκαίτε.

Αν και οι περισσότεροι εξ'αυτών δραστηριοποιούνται κυρίως στην πόλη των Αθηνών συνεργάζονται με το φεστιβάλ είτε για τη διεξαγωγή κινηματογραφικών αφιερωμάτων είτε για την παραγωγή ή φιλοξενία μιας παράλληλης εκδήλωσης, κυρίως εικαστικής έκθεσης.

4.3.3 Οικονομικός αντίκτυπος

Όπως αναφέρθηκε ο προϋπολογισμός του Φεστιβάλ αγγίζει τις 720.000 Ευρώ. Το μεγαλύτερο ποσοστό ξοδεύεται για τα λειτουργικά κόστη και τη μετάβαση και τη φιλοξενία των επίσημων προσκεκλημένων του Φεστιβάλ. Αν και δεν υπάρχουν διαθέσιμα ακριβή στοιχεία ή ποσοστά για τα ανωτέρω, θα επιχειρηθεί να σκιαγραφηθεί η κατάσταση και το ύψος των εξόδων που ξοδεύονται ή «επιστρέφονται» στην τοπική κοινωνία.

Το Φεστιβάλ Δράμας διαθέτει ιδιόκτητα γραφεία στην οδό Αγ. Βαρβάρας 8 στη Δράμα και ενοικιάζει ένα γραφείο στην Αθήνα, στην Εμ. Μπενάκη 71 για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων. Πέραν του καλλιτεχνικού διευθυντή, ο οποίος μοιράζει το χρόνο του μεταξύ Αθήνας και Δράμας, το μόνιμο προσωπικό σήμερα φτάνει τα 15 άτομα, από τα οποία τα δύο στο γραφείο της Αθήνας. Συνεπώς από άποψη εργοδότη το Φεστιβάλ αποτελεί μια μικρομεσαία επιχείρηση. Τα μεγέθη όμως αυξάνονται όσον αφορά την προσφορά εργασίας για χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους, με την προσφορά να αποτιμάται σε περίπου 5 ακόμα θέσεις πλήρους απασχόλησης για χρονικό διάστημα έξι-εφτά μηνών. Επίσης το αμέσως προηγούμενο διάστημα διεξαγωγής του Φεστιβάλ, κορυφώνονται οι ανάγκες για στελέχώς του, οι οποίες είναι τόσο πλήρους όσο και μερικής απασχόλησης. Το φεστιβάλ για την εβδομάδα διεξαγωγής του χρειάζεται μια πλειάδα ειδικοτήτων και ανθρώπων, όπως τεχνικούς προβολής, υπαλλήλους κινηματογράφων, παρουσιαστές, γραμματείς, οδηγούς, εργάτες και πολλούς άλλους. Συνεπώς το φεστιβάλ προσφέρει ευκαιριακή τόνωση της απασχόλησης σε πολύ έντονο όμως βαθμό, τόσο σε θέσεις αυξημένων απαιτήσεων, όσο και σε θέσεις βασικής εκπαίδευσης. Συνοψίζοντας, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ένα βασικό μέγεθος της συνεισφοράς στην τοπική κοινωνία αποτελεί η δημιουργία θέσεων εργασίας καθώς και η επακόλουθη καταβολή μισθών και εισφορών.

Συνεισφορά στον τουρισμό

~~Το Φεστιβάλ Δράμας αποτελεί πόλο έλξης για τον τουρισμό και αποφέρει σημαντικά κέρδη στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών.~~

Η ευρύτερη περιοχή της Δράμας διαθέτει υποδομές 500-1000 κλινών, οι οποίες προσφέρονται από δώδεκα περίπου ξενοδοχεία.⁷⁶ Οι επίσημοι προσκεκλημένοι του Φεστιβάλ, δηλαδή οι συμμετέχοντες σκηνοθέτες και συντελεστές, προσωπικότητες του κινηματογράφου και των τεχνών, θεσμικοί φορείς, ξένοι δημοσιογράφοι, αντιπρόσωποι διεθνών κινηματογραφικών φεστιβάλ και λοιποί, είναι περίπου 250, ενώ σημαντικός είναι επίσης ο αριθμός των συντελεστών των ταινιών που συμμετέχουν στο Φεστιβάλ και μεταβαίνουν και διανυκτερεύουν στην Δράμα με ίδια έξοδα. Η πληρότητα των ξενοδοχείων την εβδομάδα του φεστιβάλ υπερβαίνει το 90%⁷⁷, το οποίο σημαίνει περίπου 5000 διανυκτερεύσεις.

Εκτός των ξενοδοχείων, οι προφανείς δαπάνες των επισκεπτών για σίτιση, μετακίνηση, είδη πρώτης ανάγκης αλλά και διασκέδασης, τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε φεστιβάλ, μας επιτρέπουν να συνάγουμε με ασφάλεια το συμπέρασμα ότι το Φεστιβάλ Δράμας για την εβδομάδα διεξαγωγής του προσφέρει σημαντική ενίσχυση και αποφέρει οικονομικά οφέλη στις τοπικές επιχειρήσεις, οφέλη μάλιστα που αναλογικά υπερβαίνουν το χρονικό διάστημα μιας εβδομάδας⁷⁸.

Αναφορικά με τον τουρισμό, πρέπει να τονιστεί επίσης το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μια άκρως τουριστική χώρα και αποτελεί πόλο έλξης για πολλούς τουρίστες, καθώς όμως η πόλη της Δράμας απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί τουριστικός προορισμός πρώτης επιλογής, τα οφέλη του Φεστιβάλ στον τουρισμό είναι διπλά, αφενός γιατί καθιστά την Δράμα εναλλακτικό-πολιτιστικό τουριστικό προορισμό και τονώνει τις σχετικές επιχειρήσεις, αφετέρου καθιστά τη Δράμα για τους αλλοδαπούς επισκέπτες της αφετηρία ή τελικό προορισμό ενός μεγαλύτερου ταξιδιού, καθώς επ' ευκαιρία του ερχομού τους στην Ελλάδα, πολλοί επισκέπτονται τα ελληνικά νησιά, τη Θεσσαλονίκη και τη Χαλκιδική ή ακόμα και το Άγιο Όρος.

⁷⁶ Μεσοπρόθεσμα ανοίγουν, κλείνουν ή αλλάζουν χρήση κάποια ξενοδοχεία, γεγονός που μας αναγκάζει να χρησιμοποιούμε στοιχεία κατά προσέγγιση

⁷⁷ Σύμφωνα με στοιχεία του τμήματος φιλοξενίας του Φεστιβάλ

⁷⁸ Κρίνοντας την μαζικότητα και την ένταση της κατανάλωσης

Τα παραπάνω στοιχεία είναι εξαιρετικά δύσκολο να εκφραστούν με συγκεκριμένα οικονομικά στοιχεία, αποτελούν όμως στοιχεία του μακροπρόθεσμου οικονομικού αντίκτυπου ο οποίος κωδικοποιείται στα εξής χαρακτηριστικά:

~~Η πόλη της Δράμας καθίσταται προορισμός πολιτιστικού τουρισμού και εντάσσεται σε έναν τέτοιου είδους παγκόσμιο χάρτη στον οποίο δύσκολα θα είχε την ευκαιρία να ενταχθεί αλλιώς, ειδικά από τη στιγμή που δεν υπάρχουν στοχευμένες ενέργειες σύνδεσης και αύξησης της σχέσης τουριστικής πολιτικής με το Φεστιβάλ, τουλάχιστον από την πλευρά της τοπικής αυτοδιοίκησης, ίσως γιατί η πόλη δεν έχει μια καταρτισμένη πολιτιστική πολιτική.~~

Παρόλα αυτά η εικόνα της πόλης εκσυγχρονίζεται και γίνεται ελκυστική για ξένους τουρίστες, συνυπολογίζοντας και τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής διασκέδασης. Επίσης διεθνώς εμφανίζεται τάση ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων συνδεδεμένων με τον κινηματογράφο, τα media και τις τεχνολογίες επικοινωνιών σε πόλεις που φιλοξενούν φεστιβάλ κινηματογράφου, κάτι που το μέγεθος της πόλης της Δράμας, η γεωγραφική της θέση, οι αναπτυξιακές ευκαιρίες στη Βόρεια Ελλάδα αλλά κυρίως ο υδροκεφαλισμός της Αθήνας και λιγότερο της Θεσσαλονίκης, δεν ευνοούν. Εντούτοις η Τοπική Αυτοδιοίκηση της Δράμας, υιοθετώντας αυτή την συλλογιστική, διατυπώνει το αίτημα περί ίδρυσης Ανώτατης σχολής τεχνικών κινηματογράφου στη Δράμα.

Γενικότερα η πόλη προσπαθεί να προωθεί μια εικόνα κινηματογραφικής πόλης και δη μικρομηκάδικης, η οποία οφείλεται κατεξοχήν στο Φεστιβάλ και τη σχέση που έχει αναπτύξει με την τοπική κοινωνία, είτε άμεσα, μέσω των φεστιβαλικών δράσεων, είτε έμμεσα, απλά και μόνο με τη φιλοξενία του.

5. Συμπεράσματα

Τα πολιτιστικά φεστιβάλ εν συνόλω, γνωρίζουν μια σημαντική ποσοτική αύξηση η οποία διαφοροποιεί και τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά. Το φεστιβαλικό τοπίο γίνεται ολοένα και πιο ανταγωνιστικό και ωθεί τα φεστιβάλ να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και δραστηριότητες καθ' όλη την διάρκεια του έτους και να ενεργούν υπέρ της διεύρυνσης του κοινού τους και την παροχή υψηλής ποιότητας προγραμμάτων, σε συνδυασμό με την ένταση των προσπαθειών τους για την εξεύρεση χρηματοδότησης.

Τα κινηματογραφικά φεστιβάλ ανάλογα με το μέγεθος, την γεωγραφική αλλά και την χρονική τους τοποθέτηση, καλούνται να διαμορφώσουν ένα άμεσα αναγνωρίσιμο και σαφώς διακριτό στίγμα.

Η αύξηση των φεστιβάλ ακολουθεί ή δρομολογεί και την άνθιση της μικρού μήκους ταινίας, η οποία βρίσκεται κατά κανόνα έξω από το εμπορικό κύκλωμα διανομής. Παρόλα αυτά αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς και στη χώρα μας.

Το Φεστιβάλ Δράμας είναι ένας επιτυχημένος πολιτιστικός θεσμός που συμβάλλει στην προώθηση της εθνικής κινηματογραφίας και την ανάδειξη της μικρού μήκους ταινίας ως αυτόνομου πολιτιστικού αγαθού.

Παρουσιάζει το σύνολο της εθνικής κινηματογραφίας σε φιλμ κατ' έτος και μια επιλογή από το διεθνές στερέωμα σε δύο διαγωνιστικά προγράμματα. Επίσης διοργανώνει κινηματογραφικά αφιερώματα και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Το Φεστιβάλ συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη και διάδοση της μικρού μήκους ταινίας στην Ελλάδα και η διεξαγωγή του κάθε Σεπτέμβρη σηματοδοτεί την εκκίνηση της νέας κινηματογραφικής σεζόν στην χώρα μας.

Η 30ετής λειτουργία του, η απρόσκοπτη χρηματοδότηση και υποστήριξη από την τοπική αυτοδιοίκηση της Δράμας και το Υπουργείο Πολιτισμού, η ένταξή του στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων η οποία του προσέδωσε την νομική προσωπικότητα που έχει ως σήμερα, σε συνδυασμό με την συνέπεια και τη συνέχεια της καλλιτεχνικής του διεύθυνσης, του έχει προσδώσει μία οργανωτική ωριμότητα, προσοδοφόρα συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς και εδραιωμένες σχέσεις με σημαντικούς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς.

Επίσης το Φεστιβάλ στοχεύει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που σκοπεύουν να φέρουν τους ενδιαφερόμενους πιο κοντά στην κινηματογραφική τέχνη, να διευρύνει

το κοινό του σε μη παραδοσιακές κινηματογραφόφιλες κοινωνικές ομάδες και να αυξάνει την συμβολή του στο πολιτιστικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Τα φεστιβάλ όλων των μεγεθών στις περισσότερες των περιπτώσεων είναι κάτι παραπάνω από ένα φορέα διεξαγωγής τοπικών δραστηριοτήτων και συνεισφέρουν ενεργά στη οικονομική δραστηριότητα και στην αναζωογόνηση της εικόνας μιας πόλης.

6. Βιβλιογραφία

Allen Johnny, *Festival and special event management*, Third edition, Australia,

Milton, Old: John Wiley and sons, 2005

Belfiore Eleonora, Benett Oliver, *Rethinking the social impacts of the arts*, Center for cultural policy studies, University of Warwick,

www2.warwick.ac.uk/fac/arts/theatre_s/cp/publications/centrepubs/ccps_paper_9.pdf,
(10/02/2008)

Carro Nelson, *Antologia de cortometrajes*. Mexico Ediciones el Milagro/Imcine 1997

D' Astous A., Golbert F., D' Astous E., *The personality of cultural festivals: scale development and applications*, International Journal of Arts Management, Vol. 8, No 2, 2006

European coordination of film festivals, *The socio-economic impact of film-festivals*, working paper No 48, European coordination of film festivals, 1999,

www.eurofilmfest.org/site_images/impact.doc (η ιστοσελίδα έπαψε να λειτουργεί)

European Festivals Association, *Art Festivals Promoters of intercultural dialogue*,
culturalforum.net/lisboa07/script/download.php?file=files/documents/otherdocuments/OTHERDOC_03_EN.PDF (10/02/2008)

Frey S. Bruno, *The rise and fall of festivals Reflections on the Salzburg Festival*, report, Zurich, Institute of empirical research in Economics, Univesrity of Zurich, 2000

Goldblatt Joe, Nelson Kathleen S., *The International Dictionary of Event management* CSEP, Wiley events, 2001

Graham Devlin Associates, *Festivals and the city, The Edinburgh festival strategy*, Edinburgh, 2001, efaextra.efa-ef.eu/efadoc/11%5CFestivalsStrategy%20edinburgh.pdf
(10/02/2008)

Hellenic Audiovisual Institute(IOM), scientifing editing Kleiamaki Olga, *The audiovisual sector in Greece* Rev. 2004, Athens, European Comission, representation in Greece, 2003

Human Development Report 2004, *Cultural Liberty in Today's Diverse World*, Published for the united nations development program, 2004

washima Nobuko, *Planning for equality? :decentralisation in cultural policy*,
background paper for the Holland Festival symposium in De Balie, Warwick,
University of Warwick, School of Theatre Studies, Centre for the Study of Cultural
Policy, 1996

Klaic Dragan, "Festival", PR Vol. 11, No. 3 'Lexicon', final report, 2003
<http://www.liftfest.org.uk/festivalsandevents/Dragan%20Klaic%20-20Festival.doc> (10/02/2008)

Klaic Dragan, *The future of festival formulae*, Amsterdam, 2002
<http://extra.efaaef.eu/efadoc/11%5CHFsympbackground%20paper.doc> (10/02/2008)

McHughan Christopher, Bianchini Franco, *The economic and social impact of cultural
festivals in the East midlands of England*, Arts council England, East midlands
development agency, 2004,
<http://extra.efaaef.eu/efadoc/11%5CEconomic%20and%20social%20impact-20al%20report%20part%202.pdf> (10/02/2008)

RSB consulting services, *Economic impact analysis of enterprise Cape Breton
corporation, Festival and events program*, D' Art topics in Arts policy, No 21, 2006
<http://www.secba.ca/e/PDFs/ECONOMIC%20IMPACT%20ANALYSIS%20ENGLISH.pdf>
(10/02/2008)

TEM, *Study in the circulation and the diffusion of European films by film festivals*,
Sailles, European coordination of film festivals, 2006

Ter Inkey, *Assistance to arts and culture festivals*, Sydney, International federation
of arts councils and culture agencies, 2005

Thomas Elsaesser, *European Cinema Face to face with Hollywood*, Amsterdam,
Amsterdam university press, 2005

Unesco, *World Culture report 1998*, Unesco publishing, 1998

Unesco, ed: Matarasso François, *Recognising Culture. A series of briefing papers on
culture and development*, U.K. Comedia, the Department of Canadian Heritage and
ESCO, 2001

Wether Pauline, *History of Sydney Film Festival 1954-1983*, Master Thesis,
Australia, Master of Arts, Faculty of Humanities and social sciences, 2005,
<http://www.lib.uts.edu.au/dspace/bitstream/2100/252/2/02WholeThesis.pdf> (10/02/2008)

Welf Reinbard W., *Short film in Germany*, Study on the situation of German short
films, 2006

http://www.agkurzfilm.de/shared/doc/upload/page/212/page_en_212_a1.pdf

(10/02/2008)

~~Yin Robert K. *Applications of case study research*, Vol. 34, Applied social research methods series, London, Sage publications, 1993~~

Yin Robert K. *Case study Research, Design and Methods*, Vol.5, Second edition, Applied social research methods series London, Sage publications, 1994

Δημητρίου Αλίντα, *Λεξικό ελληνικών ταινιών μικρού μήκους 1939-1992*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1993, όπως αυτό παρατίθεται στο:

<http://www.shortfilm.gr/history.asp?id=1> (10/02/2008)

Κινηματογραφική λέσχη Δράμας, *1977-1987 Δέκα χρόνια δραστηριότητα, Δέκατη έκδοση, Δράμα, Κινηματογραφική λέσχη Δράμας*, 1987

Κόνσολα Ντόρα, *Πολιτιστική δραστηριότητα και κρατική πολιτική στην Ελλάδα. Η περιφερειακή διάσταση*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1990

Μακιαβέλλι Νικκολό. Μίφρσ Κασωτάκη Μαρία, *Ο Ηγεμόνας*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, 2002

Παραδείση Μαρία, Πανεπιστημιακές σημειώσεις για το μάθημα Κινηματογράφος του Π.Μ.Σ. Πολιτιστική Πολιτική, Διοίκηση και Επικοινωνία, Πάντειο Πανεπιστήμιο ΣΑΠΟΕ (Σωματείο Ανεξάρτητων Παραγωγών Ελλάδας), *the sapoe directory of independent producers*, Αθήνα, ΣΑΠΟΕ, 2004

Σιάκας Σπύρος, *Η μεθοδολογία ανάπτυξης ενός animation εκπαιδευτικού project, το παιδαγωγικό πλαίσιο ενός κινηματογραφικού εργαστηρίου δημιουργίας animation από ερασιτέχνες κινηματογραφιστές*, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2006

Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, *Ελληνική κινηματογραφία, 1965-1975 Θεσμικό πλαίσιο-Οικονομική κατάσταση*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1989

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, *Ο ρόλος των φεστιβάλ στη βιομηχανία του κινηματογράφου, Προώθηση ιδεών-Χώροι αγοράς-Διάλογοι ιδεών*, Θεσσαλονίκη, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, 1998

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 24ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού μήκους δράμας, 7th International Short film Festival in Drama, ετήσιος κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2001

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 25ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών
Μικρού μήκους δράμας, 8th International Short film Festival in Drama, ετήσιος
κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2002

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 26ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών
Μικρού μήκους δράμας, 9th International Short film Festival in Drama, ετήσιος
κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2003

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 27ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών
Μικρού μήκους δράμας, 10th International Short film Festival in Drama, ετήσιος
κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2004

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 28ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών
Μικρού μήκους δράμας, 11th International Short film Festival in Drama, ετήσιος
κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2005

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 29ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών
Μικρού μήκους δράμας, 12th International Short film Festival in Drama, ετήσιος
κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2006

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 30ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών
Μικρού μήκους δράμας, 13th International Short film Festival in Drama, ετήσιος
κατάλογος, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, 2007

Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, UK in Short, ένα αφιέρωμα του British
Council στις Βρετανικές ταινίες Μικρού Μήκους, Δράμα, Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού
Μήκους Δράμας, 2004

Film festivals in the web-age, records of Round table held in Bologna on January
18th, 2002, www.eurofilmfest.org/site_images/TR_2002_Bologne.doc
(10/02/2008)

φάκελος: *Ο ανεξάρτητος παραγωγός στο στόχαστρο*, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2003,
περιοδικό μεΣΑΠΟΕικόνες τέχνης 1

http://www.cinemed.tm.fr/cgi-bin/newtest.pl?name=7_1&rubrique=depuis&lng=en&titre=
(10/02/2008)

http://www.clermont-filmfest.com/00_templates/page.php?m=84 (10/02/2008)

<http://www.festival-cannes.fr/en/about/festivalHistory> (10/02/2008)

http://www.filmfestivalworld.com/festival/Greek_Intl_Short_Film_Festival_Drama/
(10/02/2008)

~~<http://www.in.gr/news/gff2002/020101.htm> (10/02/2008)~~

~~<http://www.labiennale.org/en/cinema/history/30/en/1947> (10/02/2008)~~

<http://www.labiennale.org/en/cinema/history/30/en/4791.html> (10/02/2008)

www.aare.edu.au/00pap/bac00287.htm (10/02/2008)

www.bedfordstmartins.com/online/cite5.html (10/02/2008)

www.dramafilmfestival.gr (10/02/2008)

www.efa.com (10/02/2008)

www.eurofilmfest.org (η ιστοσελίδα έπαψε να λειτουργεί) (10/02/2008)

www.filmfestival.gr (10/02/2008)

www.gfc.gr (10/02/2008)

www.gslis.utexas.edu/~ssoy/usesusers/1391d1b.htm(10/02/2008)

www.in.gr/news/gff2002/020101.htm (10/02/2008)

www.iom.gr (10/02/2008)

www.mediadesk.gr (10/02/2008)

www.nova.edu/sss/QR/QR3-3/tellis2.html (10/02/2008)

www.wikipedia.org (10/02/2008)

7. Παραρτήματα

1

10

**ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ
ΔΡΑΜΑΣ**

13-19 ΝΟΕΜΒΡΗ 1978

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΔΡΑΜΑΣ

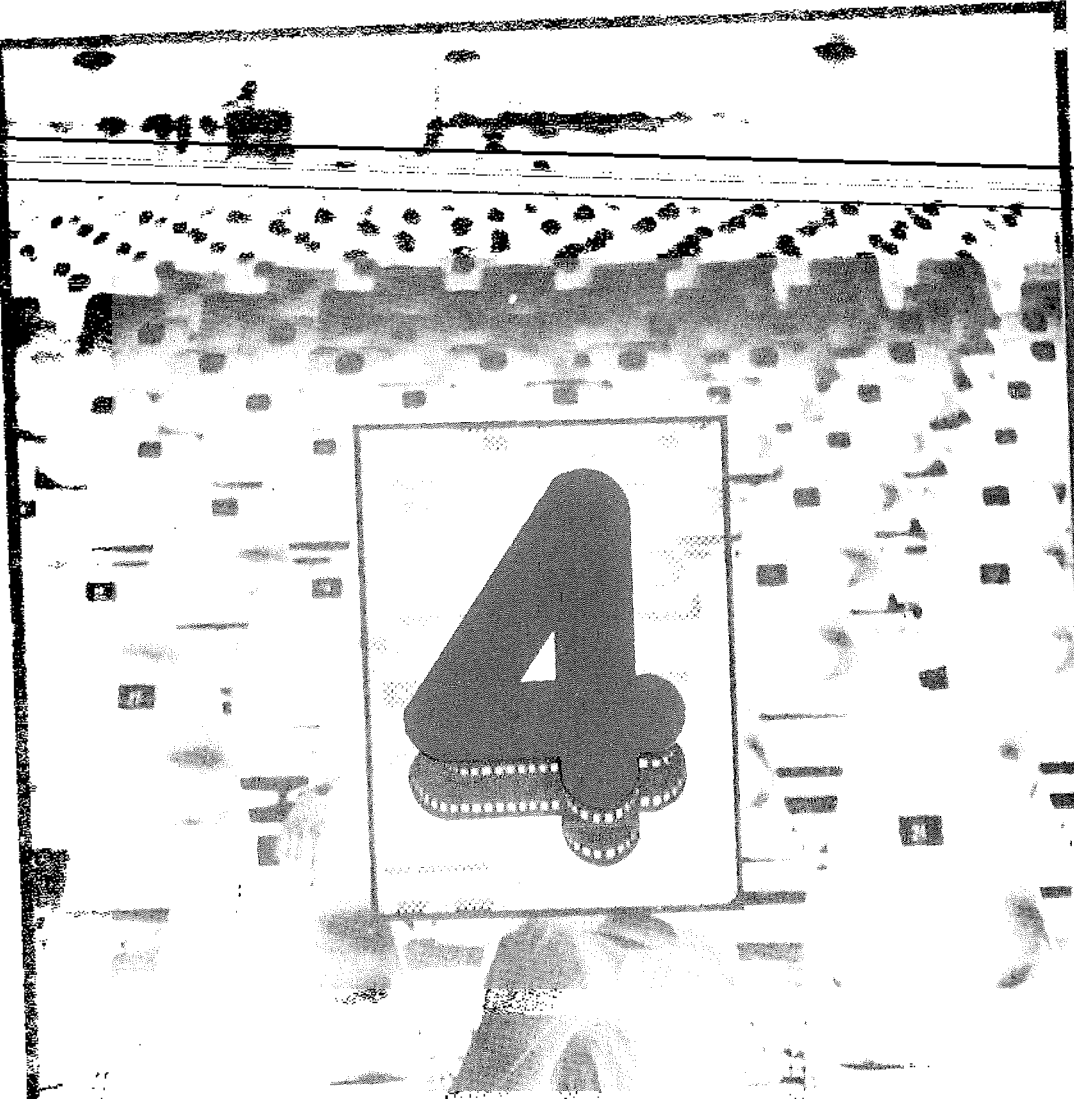
22 ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΡΑΜΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ
5 - 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1979

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΔΡΑΜΑΣ

Κινηματογράφος
Αρχαία Γραμμάς

ΕΡΩΤΑΣ
ΦΑΡΜΑΚΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
5-9 ΛΟΞΟΠΡΩΤΟΥ 1980

4

4^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΡΑΜΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ
4-8 Νοεμβρίου 1981
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΔΡΑΜΑΣ

5ο φεστιβαλ

ελληνικων ταινιων

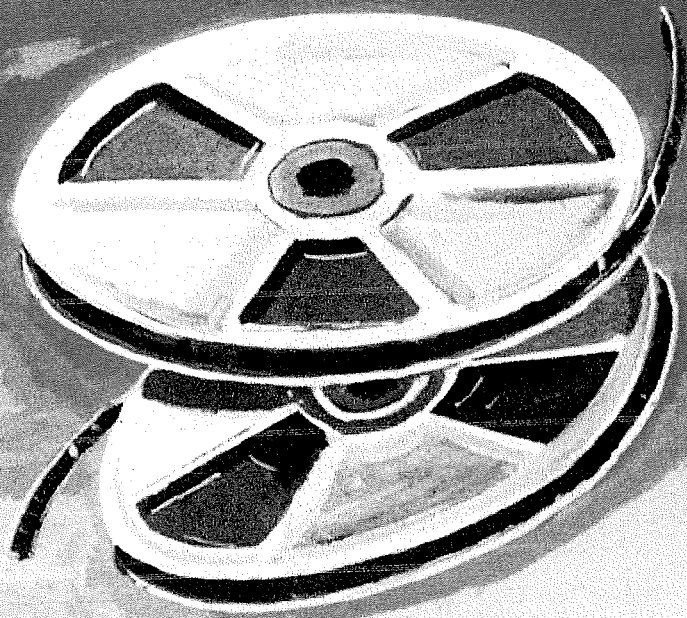
μικρου μηκουσ

1-7 νοεμβρη
1982

κινηματογραφικη λεσχη δραμασ
δημοσ δραμασ

6ο φεστιβάλ ελληνικών ταινιών μικρού μήκους

ώραμα 31 οκτωβρίου—6 νοεμβρίου 83
κινηματογραφική λέσχη—δημος δράμας

Δράμα

Νοεμβρίου

5-11

784

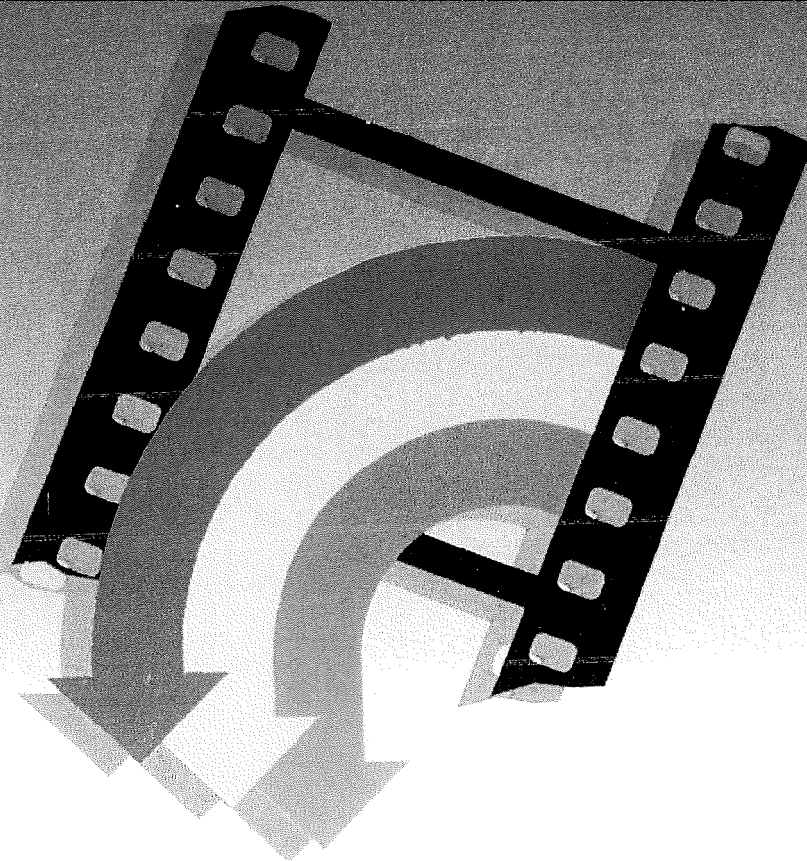
7^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ελληνικών ταινιών
μικρού μήκους

κινηματογραφική λέσχη
δήμος δράμας

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΔΡΑΜΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

8^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ

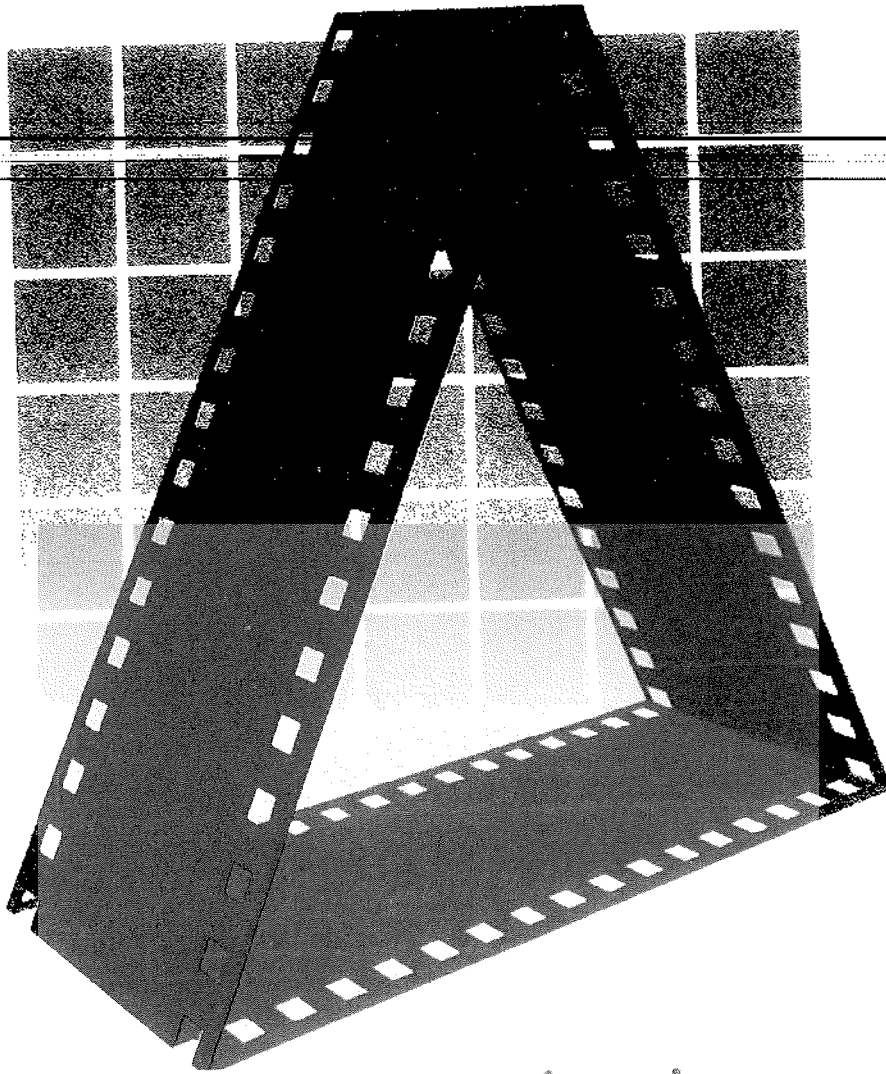
4-10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1985 ΔΡΑΜΑ

**9ο φεστιβαλ
ελληνικων ταινιων
μικρου μηκους**

**3-9 νοεμβρη
1986**

κινηματογραφικη λεσχη δραμας
δημος δραμας

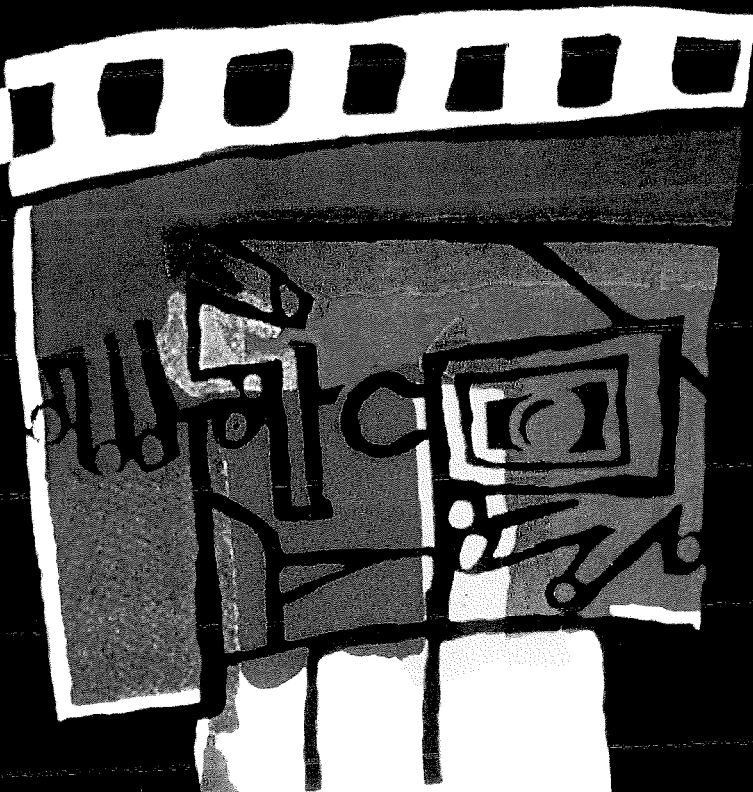
**1^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ**

---

16 - 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1987

ΔΡΑΜΑ

**2ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ
ΔΡΑΜΑΣ**

**10-14
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1988**

11-17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1989
11-17 SEPTEMBER 1989

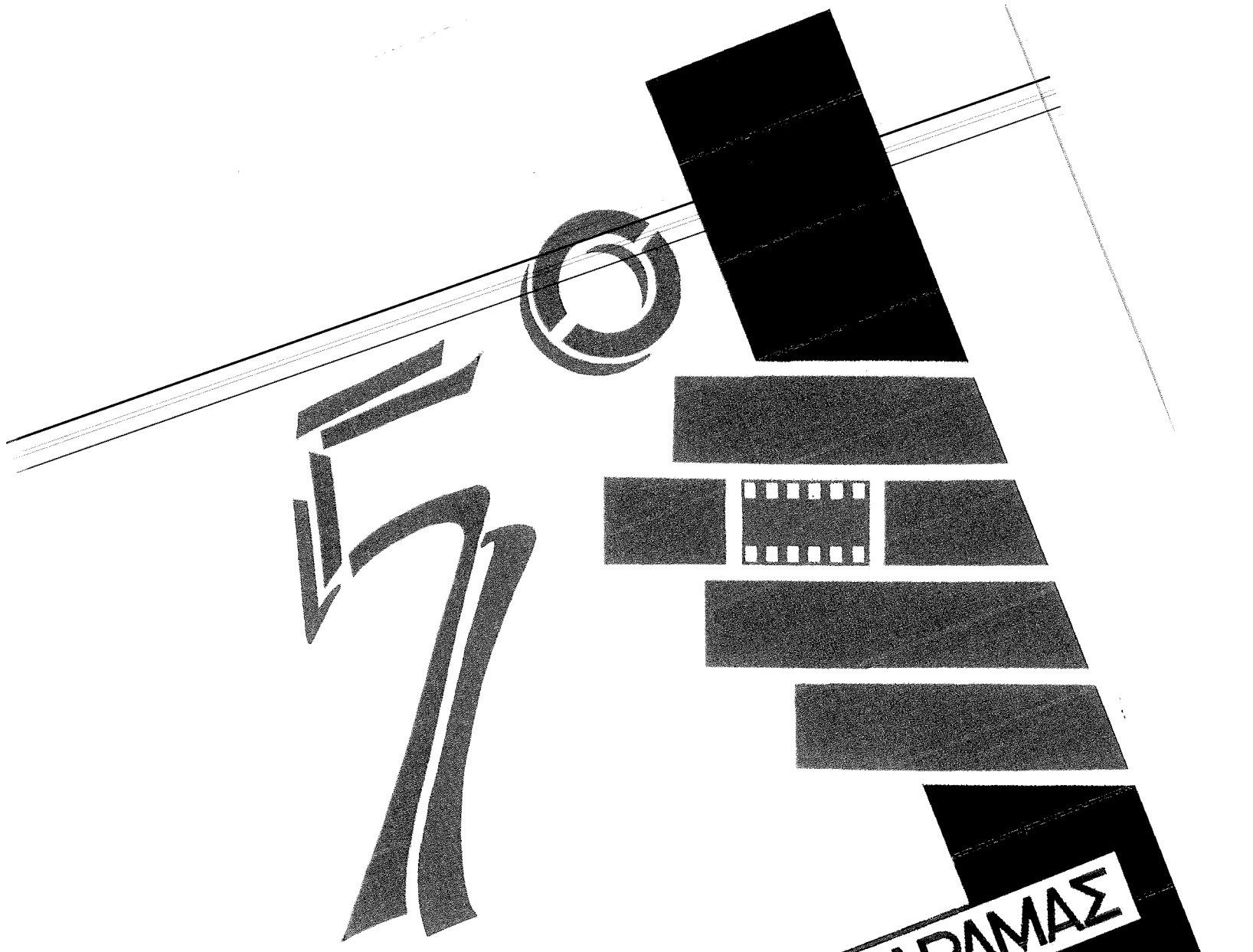
3^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΡΑΜΑΣ

3rd DRAMAS SHORT FILM FESTIVAL

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΤΕΛΕΙΟΝ ΔΗΚΡΟΥ ΤΗΚΟΥΣ

4° Festival
ΕΠΝΑΝΤΙΚΩΝ
ΤΑΥΝΩΝ
ΜΑΚΡΟΙ ΜΗΚΟΥΣ

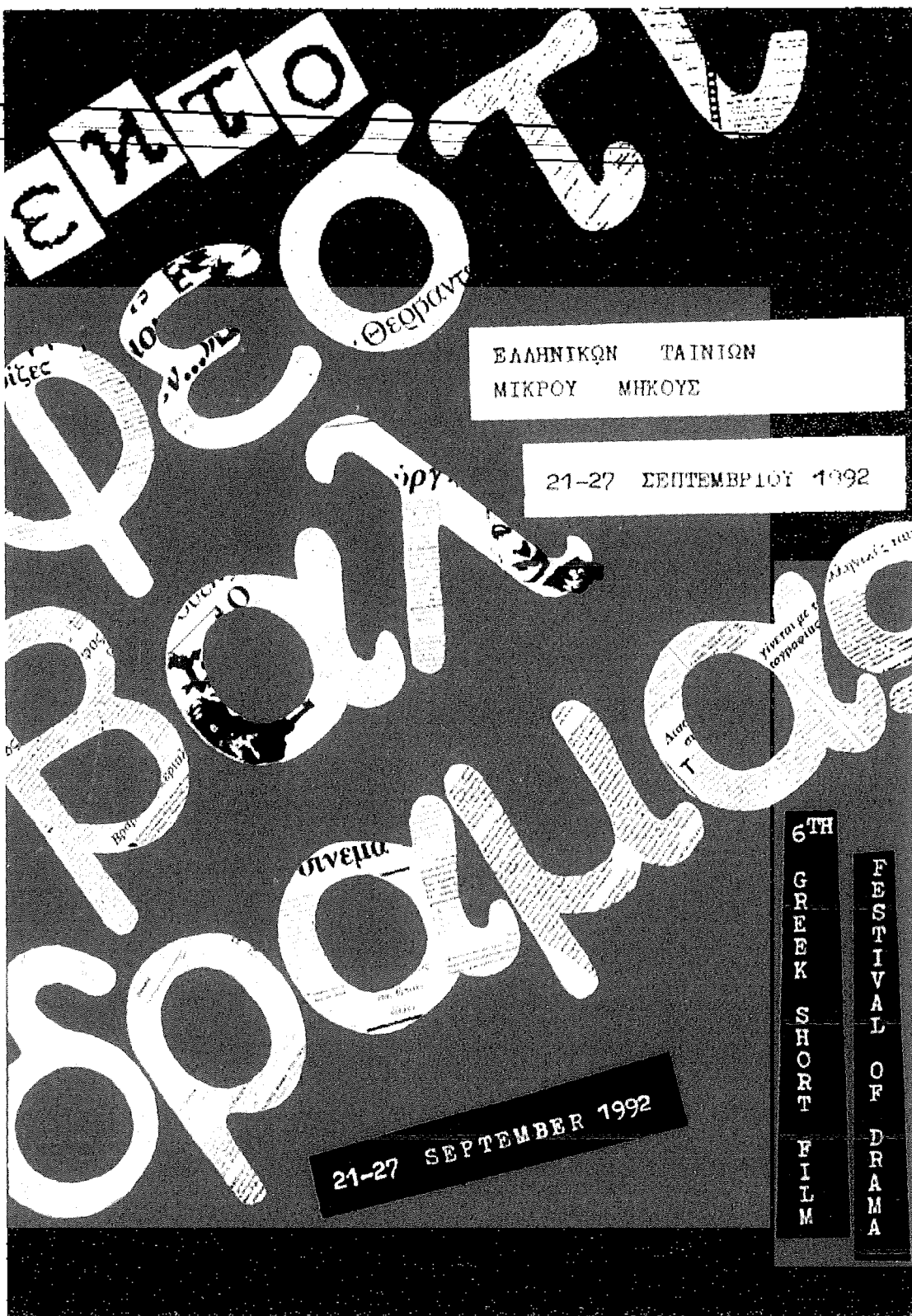
5-11 Νοεμβρίου 1999 Αθήνα

5ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΡΑΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ
4-10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1991

5th GREEK SHORT FILM FESTIVAL / 4-10 NOVEMBER 1991
OF DRAMA

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ

21-27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1992

21-27 SEPTEMBER 1992

6TH
GREEK
SHORT
FILM

FESTIVAL
OF
DRAMA

7^ο

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ταινιών μικρού μήκους

ΔΡΑΜΑΣ

7th SHORT FILM FESTIVAL OF DRAMA

6-12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1993
SEPTEMBER 1993

7th

© 1993

17ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ

ΔΡΑΜΑΣ

5 - 10 Σεπτεμβρίου 1994

17th Short Film Festival of Drama
September, 5 - 10 1994

Χορηγός:

Με την ηθική και οικονομική υποστήριξη:

2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΕΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
1907

11-16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ '95
SEPTEMBER '95

18ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ
1ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ
18th SHORT FILM FESTIVAL OF DRAMA
1st INTERNATIONAL SHORT FILM FESTIVAL OF DRAMA

14-20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1986

19ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΤΩΝ

2nd INTERNATIONAL
SHORT FILM FESTIVAL
OF DRAMA

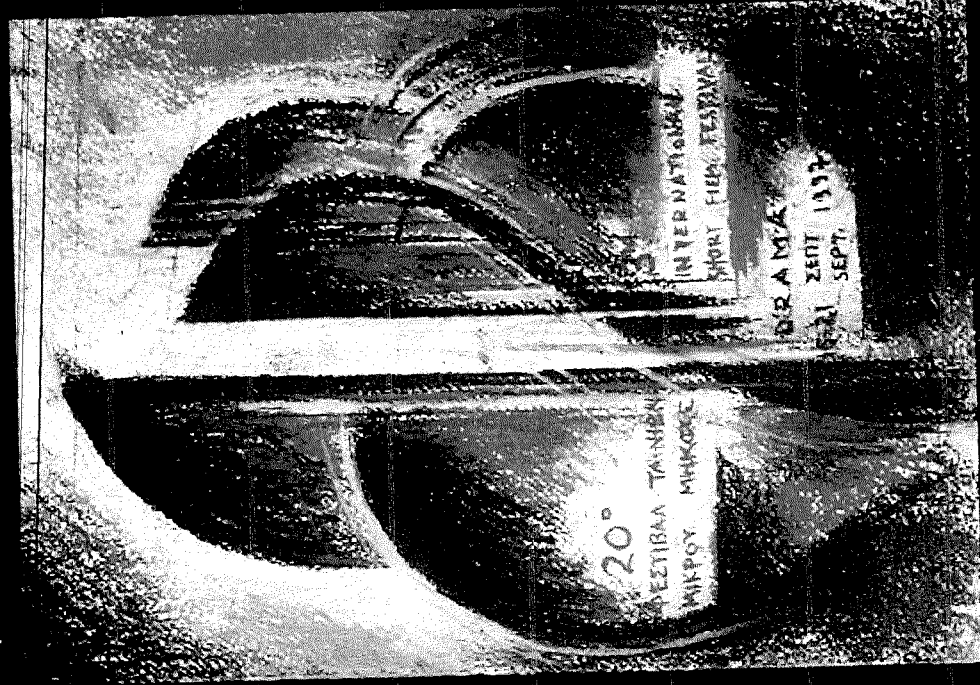
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

ΣΥΝΣΧΕΔΙΩΝΕΙ

ΔΡΑΜΑΤΙΣΤΩΝ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΡΑΜΑΣ '97

ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΕΥΤΗΡΙΟ ΠΟΛΕΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

NATIONAL CULTURAL NETWORK OF CITIES
MINISTRY OF CULTURE
MUNICIPALITY OF DRAMA

21^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ

20-26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1998

4TH INTERNATIONAL
SHORT FILM FESTIVAL
OF DRAMA

20-26 SEPTEMBER

220

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ΓΑΛΛΙΚΟ
ΜΙΚΡΟΥ
ΜΗΚΟΥΣ

5TH
INTERNATIONAL
SHORT FILM
FESTIVAL
IN DRAMA

19-25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1999

19-25 SEPTEMBER 1999

ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

23^ο

μικρού
μήκους

6th

short
Film Festival

* 10-16 SEPTEMBER
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000

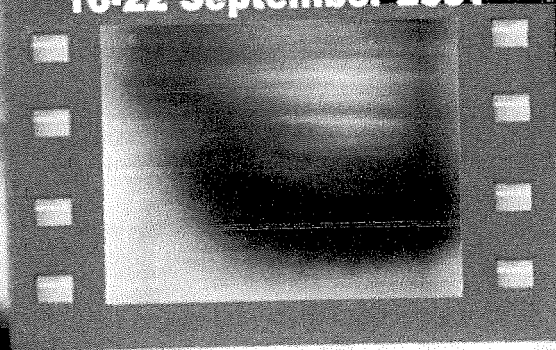

MEDIA

Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων
Υπουργείο Πολιτισμού - Δήμος Δράμας

7th International Short Film Festival in Drama

16-22 September 2001

Φεστιβάλ Ελληνικών
Γαλλικών Μικρού Μήκους
Δράμας

16-22 Σεπτεμβρίου 2001

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
GREEK FILM CENTER

ΕΙΝΑΤΑ ΟΔΟΣ ΜΕΔΙΑ

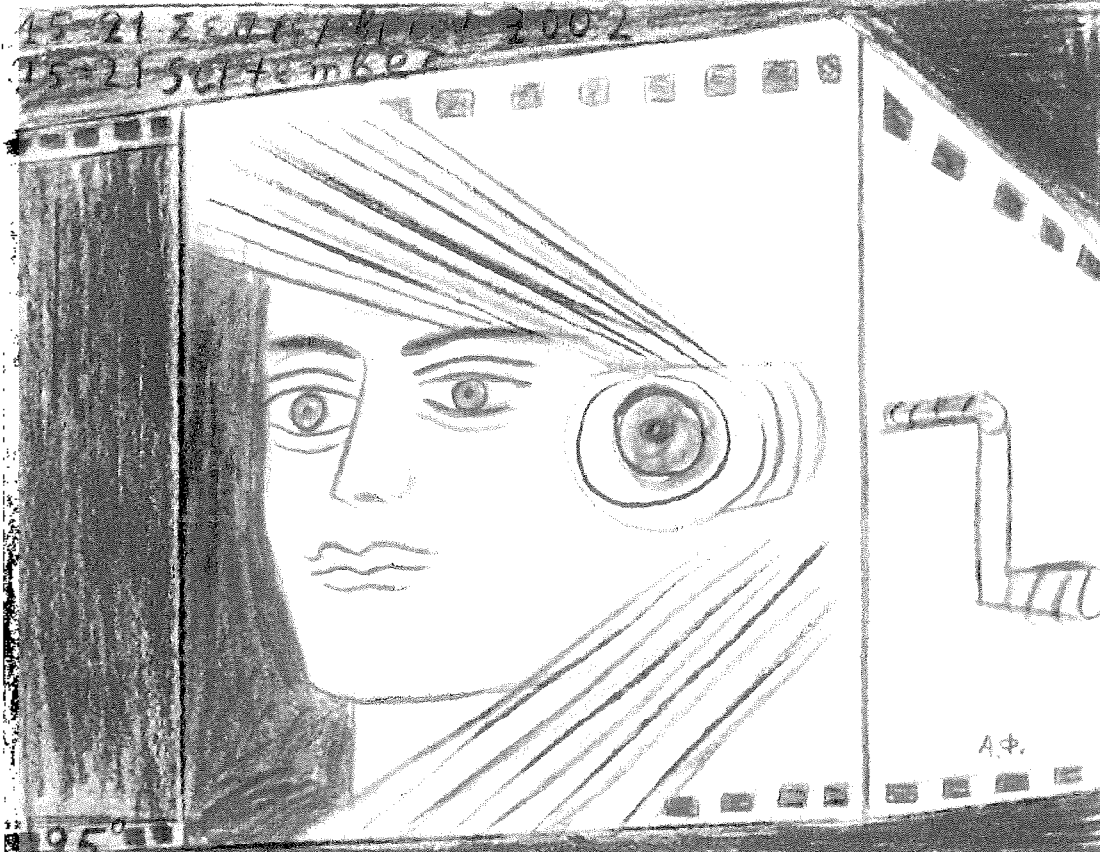
SUPPORT OF

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Κινηματογραφικό Δίκτυο
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

15-21 Σεπτεμβρίου 2002
15-21 September

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ
8th INTERNATIONAL SHORT FILM FESTIVAL
IN DRAMA

Χορηγός:
EPT
Sponsored by:

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ WITH THE SUPPORT OF
 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ GREEK FILM CENTER
MEDIA

ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΕΣΜΟΥ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΕΣΜΟΥ - ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

26^ο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

9th International Short Film Festival in Drama

14 - 20 Σεπτεμβρίου 2003
September 2003

EPT
www.ert.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
GREEK FILM CENTER

united
international
pictures

MEDIA

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

ελληνικών
ταινιών μικρού μήκους
Δράμας

11th
International
Short film
Festival
in Drama

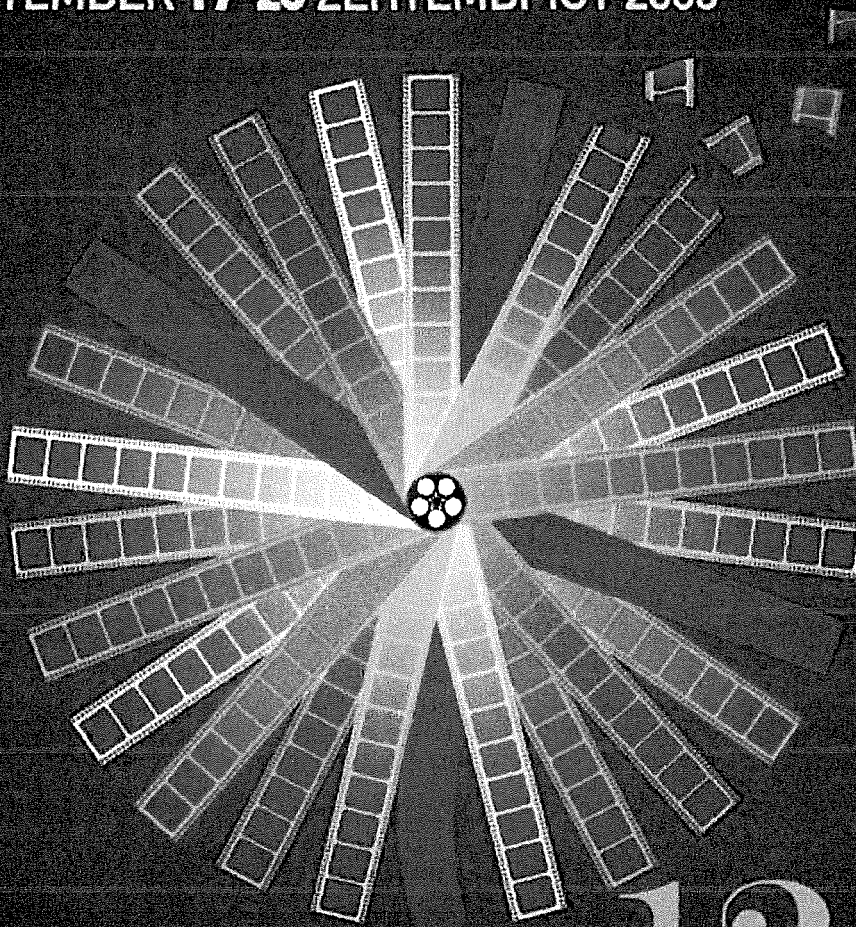
September 18 - 24 Σεπτεμβρίου 2005

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ • ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

290

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

SEPTEMBER 17-23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2006

12TH
INTERNATIONAL
SHORT FILM FESTIVAL IN DRAMA

www.ert.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
GREEK FILM CENTER

PRINCE

MEDIA TV MONDE

United
international
pictures

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
SUPPORT BY
I.C.M.
INTERNATIONAL COMMUNICATION
MILANO

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

30

ΧΡΟΝΙΑ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΑΚΡΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

SEPTEMBER 17-23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
2007

INTERNATIONAL SHORT FILM
FESTIVAL IN DRAMA

www.ert.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
GREEK FILM CENTER

PRINCE

MEDIA SPONSOR

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΜΕ ΠΡΟΒΟΥΛΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΡΑΜΑΣ

2

Βραβευμένες Ταινίες
Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους 1978-2007

ΒΡΑΒΕΙΑ 1ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1978

Τα βραβεία που απένειμε η Κριτική Επιτροπή είναι τα εξής:

"Ο Γιώργος από τα Σωτηριάνικα" του Λευτέρη Ξανθόπουλου

"Θεσσαλονίκη 6,5 Ριχτερ" της Γκαίης Αγγελής

"Μια μικρή έμπνευση" της Μαρίας Παπαγεωργίου

"Βάρβαρος Ελλήν" του Νίκου Ξυθάλη

ΒΡΑΒΕΙΑ 2ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1979

Τρία πρώτα ισότιμα βραβεία

"Μπέττυ" του Δημήτρη Σταύρακα

"Μαρία Ευαγγελίου" της Λένας Βουδούρη

"Περίπατος" του Ν.Στασινού

Βραβείο καλύτερης ταινίας super 8

"Εκκινήματα" του Σωκράτη Μπάχλα

ΒΡΑΒΕΙΑ 3ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1980

ΤΡΙΑ ΙΣΟΤΙΜΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

"Απεταξάμην" της Φρίντας Λιάππα

"Ένα ντοκομανταίρ" του Νίκου Κουτελιδάκη

"Το διήμερο" της Δέσποινας Καρβέλας

**ΒΡΑΒΕΙΑ 4ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1981**

Καλύτερης ταινίας ντοκουμανταίρ

"Η κατάκτηση της πηγής " του Φοίβου Κωσταντινίδη

Καλύτερης ταινίας με υπόθεση μοιράστηκαν οι ταινίες:

"Το σπίτι με τα παραμόθια" του Βαγγέλη Χατσίκου

"Υπο την προστασία του κράτους" του Γιώργου Αναστασιάδη

**ΒΡΑΒΕΙΑ 5ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1982**

Η Κριτική Επιτροπή απένειμε τα εξής βραβεία

ΤΡΙΑ ΙΣΟΤΙΜΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

"Ο Κύκλος" του Ιορδάνη Ανανιάδη (κινούμενα σχέδια)

"Σύμβρος είναι εν χωρίον" του Νίκου Φατούρου (ντοκουμανταίρ)

"Σόσυφισ" του Ηλία Κωσταντόπουλου (με υπόθεση)

**ΒΡΑΒΕΙΑ 6ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1983**

ΠΡΩΤΑ ΙΣΟΤΙΜΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

"Αθέμιτος συναγωνισμός" του Δήμου Αβδελιώτη (με υπόθεση)

"Απόδραση" του Δημήτρη Κερασίδη (με υπόθεση)

"Η τρύπα" του Ιορδάνη Ανανιάδη (κινούμενα σχέδια)

**ΒΡΑΒΕΙΑ 7ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1984**

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΕΝΕΙΜΕ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΡΑΒΕΙΑ:

ΤΡΙΑ ΙΣΟΤΙΜΑ ΠΡΩΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

"Αξέχαστες βραδιές" του Κώστα Αγγελάκου (με υπόθεση)

"Τυφλό σύστημα" του Περικλή Χούρσογλου (με υπόθεση)

"Ίπποδρομίες έχει καλώς" της Κατερίνας Αθανασίου

**ΒΡΑΒΕΙΑ 8ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1985**

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΕΝΕΙΜΕ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΡΑΒΕΙΑ:

"Η Μαρία και οι φτερωτές νύχτες" της Ελένης Αλεξανδράκη
ΠΡΩΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ΜΕ ΥΠΟΘΕΣΗ

"Ο Κολυμβητής" του Στασινού και Μυρμυρίδη
ΠΡΩΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ

**ΒΡΑΒΕΙΑ 9ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1986**

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΕΝΕΙΜΕ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΡΑΒΕΙΑ:

ΤΡΙΑ ΙΣΟΤΙΜΑ ΧΡΥΣΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

"Χωρίς ταυτότητα" του Αλέξη Πιτιδίδη

"Σχέδιο ντοκυμανταίρ" της Σούλας Δρακοπούλου

"Αξέλερέ" του Γιώργου Μουζακίτη

**ΒΡΑΒΕΙΑ 1ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1987**

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΝΕΜΕΙ ΙΣΟΤΙΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΒΡΑΒΕΙΑ

"ΣΕΜΝΩΝ ΘΕΩΝ" του σκηνοθέτη Φίλιππου Κοτσάφτη
1ο Βραβείο Ντοκυμανταίρ

"ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΝΑ ΠΕΤΑ" του Παναγιώτη Μαρούλη
1ο Βραβείο Μυθοπλασίας

Τιμητικές Διακρίσεις

"Μοναξιά;" του Θανάση Παπαθανασίου
"Το Παλιό Εργοστάσιο" του Μένιου Δίτσα
"Περσεφόνη" της Αγγελικής Αντωνίου

**ΒΡΑΒΕΙΑ 2ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1988**

"FRAGILE" του Παναγιώτη Καρκανέβατου
Βραβείο Καλύτερης Ταινίας με Υπόθεση

"ΤΖΙΤΖΙΚΙ ΚΑΙ το ΜΥΡΜΙΓΚΙ" του Αλέκου Παπαδάτου
Βραβείο Καλύτερης Ταινίας Ειδικής Τεχνικής (Κινούμενα σχέδια κλπ)

Βραβείο Καλύτερης ταινίας ντοκυμανταίρ δεν απονέμει.

"ΝΥΧΤΕΡΙΝΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΗΣ" της Ισαβέλλας Μαυράκη
Το βραβείο Φανταστικού Κινηματογράφου στην μνήμη του Βαγγέλη Κοτρώνη

"Ο ΑΗ- ΒΑΣΙΛΗΣ Ο ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ" του Βασίλη Ντούρου
Το βραβείο στη μνήμη του Σταύρου Τορνέ

Τιμητικές διακρίσεις

"ΙΟΡΔΑΝΗΣ" του Φώτη Πολυχρονόπουλου
"ΑΣΚΗΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ" του Αντώνη Κιούκα
"ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ" του Γιώργου Ζαγορίτη

Εύφημες μνείες για την κατασκευαστική τους αρτιότητα

"ΜΗΝΙΣ" της Φωτεινής Σισκοπούλου.
"ΕΝΑ ΣΑΒΒΑΤΟ ΒΡΑΔΥ" του Γιάννη Σολδάτου

"GOING DOWN" του Δημήτρη Μουρτζόπουλου

"30 ΠΡΟΣ 1" της Βυρωνίας Γιοβάνωφ.

"ΤΡΟΦΙΚΗ ΔΙΑΗΤΗΡΙΑΣΗ" του Πέτρου- Πάνου Μπιρπίλη.

Εύφημες μνείες στα Ντοκυμανταίρ: Για την ποιητική προσέγγιση του θέματος της

"ΚΑΙ ΕΪΠΑΜΕ ΝΑ ΠΑΜΕ ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΠΑΛΛΑΙΑ" της Μαρίνας Κουνενάκη

"ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΑΛΟΓΟ ΣΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΩΡΥΧΕΙΟΥ" του Αντώνη

Παπαδόπουλου

ΒΡΑΒΕΙΑ 3ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1989

"ΒΕΡΑ ΚΡΟΥΖ" του Τάκη Σπυριδάκη

Βραβείο καλύτερης ταινίας του Φεστιβάλ

"ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ" του Κωστή Μεγαπάνου

Βραβείο καλύτερης Πειραματικής ταινίας:

Το Βραβείο απονέμεται απο κοινού

"ΜΑΡΜΑΡΑ" του Αλέξη Μπίστικα

Βραβείο καλύτερης ταινίας Φιζιόν:

"ΟΤΑΝ ΕΧΕΙ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΚΟΙΜΑΤΑΙ" του κ. Παντελή Παγουλάτο.

Βραβείο καλύτερης ταινίας Φιζιόν:

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

"HERMAN BLAUTH" της Πανδώρας Μουρίκη

Τιμητική Διάκριση για την καταγραφή συμβάντος που ενισχύει την ελπίδα για την κινηματογραφική απόδοση της μετάπλασης του πραγματικού χώρου σε εικαστική έκφραση.

"Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ" του Εμμανουήλ Τσελεντάκη

Τιμητική διάκριση για την ενδιαφέρουσα οπτική της αντίληψη.

"ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΙΔΕΑ" της κας Μάντυς Μαντελένη

Τιμητική διάκριση για την ανάλαφρη και ευαίσθητη διαπραγμάτευση ενός δύσκολου θέματος.

"ΓΡΑΦΕΙΟ ΙΔΕΩΝ" του Αντώνη Τσάβαλου

Τιμητική διάκριση για τον αφηγηματικό ρυθμό που υπηρετείται από την υποδειγματική ερμηνεία των ηθοποιών της.

"ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΗΣ" της Φαίδρας Οικονόμου

Τιμητική διάκριση για το πρωτότυπο σεναριακό της έγρημα και για την λιτή κινηματογραφική του απόδοση.

**ΒΡΑΒΕΙΑ 4ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΙΚΡΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1990**

"ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ANNA" της Έρσης Δάνου
Α' Βραβείο ταινίας με υπόθεση

"ΓΙΑΤΙ ΑΜΑ ΟΜΩΣ" της Φωτεινής Παπαδόδημα
Β' Βραβείο Ταινίας με υπόθεση
Ειδικό Βραβείο μοντάζ στην Μπονίτα Παλαστιάθη
Ειδικό Βραβείο στην μνήμη του Τάκη Κανελλόπουλου

"ΤΟ ΕΒΔΟΜΟ ΤΑΞΙΔΙ" του Παναγιώτη Μαρούλη
Γ' Βραβείο ταινίας με υπόθεση
Ειδικό Βραβείο ερμηνείας αντρικού ρόλου στον Αρτό Απαρτιάν
Ειδικό Βραβείο ήχου στον Δημήτρη Αθανασόπουλο

"ΝΤΟΥΕΤΤΟ" του Σπύρου Ταραβήρα
Δ' Βραβείο ταινίας με υπόθεση

"ΜΑΓΙΚΗ ΛΥΧΝΙΑ" του Πέτρου Ζούλια
Α' Βραβείο ταινίας με αισθητικές αναζητήσεις

"Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΓΟΠΟΙΟΥ" του Γιάννη Λεοντάρη
Β' Βραβείο ταινίας με αισθητικές αναζητήσεις

"ΑΠΕΙΛΗ" του Αντώνη Κόκκινου
Ειδικό Βραβείο ερμηνείας γυναικείου ρόλου στην Έρση Μαλικένζου
Ειδικό Βραβείο μοντάζ στην Ιωάννα Σπυροπούλου

"ΜΑΓΙΚΗ ΛΥΧΝΙΑ" του Πέτρου Ζούλια
Ειδικό Βραβείο φωτογραφίας στον Σταμάτη Γιαννούλη

"ΑΓΩΝΙΑ" του Νίκου Καίσαρη
Βραβείο σεναρίου στον Νίκο Καίσαρη

"ΠΟΡΤΕΣ" του Δημήτρη Μεράντζα
Ειδικό έπαθλο στην μνήμη του Βαγγέλη Κοτρώνη

**ΒΡΑΒΕΙΑ 5ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1991**

Η Κριτική Επιτροπή απονέμει 3 ισότιμα βραβεία

"ΠΡΕΣΠΕΣ" του Νίκου Σταθογιαννόπουλου

"ΚΟΤΣΙΑ" του Γιάννη Φάγκρα

"ΣΠΙΤΑΚΙΑ ΕΛΑΦΡΟΥ ΤΥΠΟΥ" του Γιάννη Ακονίδη

Τιμητικές Διακρίσεις Ερμηνείας

"ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗ" του Δημήτρη Καντά στην Σοφία Σείρλή
"ΤΟΥΜΠΙΑ" της Νίκης Σταματάρη στην Τατιάνα Παπαμόσχου
"GULF STREAM" του Παναγιώτη Πορτοκαλάκη στην Χρύσα Λεμπέση
"ΜΕΛΟ" της Μαριλίνας Δουκέλη στον Θοδωρή Πολυζώνη

Επίσης επισημάνουμε την ευεργετική παρουσία της δουλειάς ενός καταξιωμένου σκηνογράφου μας του ΓΙΩΡΓΟΥ ΖΙΑΚΑ στην ταινία του Δημήτρη Καντά **"ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗ"**.

Όσο αφορά για το μοντάζ θεωρούμε άξια μνείας τη συνεισφορά της ΦΑΝΗΣ ΖΙΩΖΙΑ στην ταινία του Παναγιώτη Πορτοκαλάκη **"GULF STREAM"**.

Μια τελευταία επισημάνση αφορά τη μουσική του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΒΑΣΙΛΑΤΟΥ για την ταινία **"ΣΚΟΤΟΣ"** του ΑΝΔΡΕΑ ΜΑΡΙΑΝΟΥ.

Η Κριτική Επιτροπή του 5ου Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους αποφάσισε ομόφωνα να απονεμίσει έπαινο για μια καλλιτεχνικά και τεχνικά άψογη εργασία φωτογραφίας σε έναν νέο άνθρωπο που εκτιμάμε ότι υπόσχεται πάρα πολλά. Η Κριτική Επιτροπή σφίγγει με εμπιστοσύνη το χέρι της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ διευθύντριας φωτογραφίας της ταινίας **"ΜΕΛΟ"**.

**ΒΡΑΒΕΙΑ 6ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1992**

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΕΡ απονέμεται εξίσου στους
"ΠΥΡΓΟΣ- ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ" του Αχιλλέα Κυριακίδη
"ΑΪΜΑΝ" του Γιάννη Λάμπρου

ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΑΙΝΙΑΣ ΜΕ ΥΠΟΘΕΣΗ απονέμεται στις ταινίες:
"RYNAWAY " του Σπύρου Ταραβήρα
"ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ" του Γιάννη Οικονομίδη
Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Δημήτρη Μπακάλμπαση

Τιμητικές Διακρίσεις

"ΦΕΤΟΣ ΔΕ ΘΑ ΠΑΜΕ ΠΟΥΘΕΝΑ" του Παντελή Παγουλάτου
Τμητική Διάκριση σεναρίου στον Παντελή Παγουλάτο
~~Τμητική Διάκριση γυναικείας ερμηνείας στην Ρουμπίνη Βασιλακοπούλου~~
Τμητική Διάκριση ανδρικής ερμηνείας στον Γιώργο Ντινό

"ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ - ΚΑΒΑΛΑ" του Θωμά Μοσχόπουλου
Τμητική Διάκριση μοντάζ στην Ιωάννα Σπηλιοπούλου

"ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ" του Χρήστου Γεωργίου
Τμητική Διάκριση μουσικής στον Γιώργο Χατζηγεοφίτου

**ΒΡΑΒΕΙΑ 7ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1993**

"ΦΡΑΟΥΛΕΣ" του Λευτέρης Χαρίτου
Α' Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας

"ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΓΛΕΙΦΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ" του Νίκου Τριανταφυλλίδη
Α' Βραβείο ταινίας με υπόθεση
Τμητική Διάκριση ανδρικής ερμηνείας στον Παναγιώτη Θανατούλη

"ΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ" του Φίλιππα Τσίτου
Β' Βραβείο ταινίας με υπόθεση
Τμητική Διάκριση γυναικείας ερμηνείας στην Natalia Steinbart

"ΒΡΕΙΤΕ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΑ" της Ναταλίας Κωστοπούλου
Γ' ΕΙΔΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΑΙΡ
ΔΕΝ ΔΙΝΕΤΑΙ

Τμητικές Διακρίσεις
"Ο ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ" του Γιάννη Κατσάμπουλα

Τμητική Διάκριση Φωτογραφίας στην Μαριλένα Ξάνθου
"ΟΙΝΟΣ ΕΦΡΑΙΝΕΙ ΚΑΡΔΙΑΝ" του Νίκου Φαρούπο
Τμητική Διάκριση σεναρίου στον Νίκο Φαρούπο

"ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΚΟΠΗΚΕ Ο ΚΑΙΡΟΣ" του Θάνου Λαμπρόπουλου και Στέλιου
Χαραλαμπόπουλου

Τμητική Διάκριση ήχου στον Ντίνο Κίττου
Τμητική Διάκριση μουσικής στην Βάσω Αργυρίδη
"ΡΑΝΤΕΒΟΥ" του Νίκου Λερού για την δημιουργική ανάμειξη τις λεπτομέρειες στην
καθημερινότητα

Τιμητική Διάκριση

Εύφημη μνεία

"LONG WINTER" του Κώστα Φούντα στον ηθοποιό Luke De Lacey

Εύφημη μνεία μοντέρ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ για την γενναϊόδαρη στάση του απέναντι στους σκηνοθέτες μικρού μήκους.

Εύφημη μνεία ήχου

ΘΑΝΑΣΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ για το σύνολο της δουλειάς στη δημιουργική εξέλιξη του ήχου

Εύφημη μνεία μουσικής στον ΜΙΛΑΕΗΝ ΡΕΝΙΝΓΚΕΡ

**ΒΡΑΒΕΙΑ 17ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1994**

"ΜΟΝΟ ΜΥΡΙΖΟΝΤΑΝ ΤΟ ΓΙΑΣΕΜΙ" του Γιάννη Οικονομίδη
Α' Βραβείο Ντοκυμανταίρ

"ΠΡΕΛΟΥΔΙΟ ΓΙΑ ΒΙΟΛΕΝΤΖΕΛΟ" της Σοφίας Παπααρήστου
Α' Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας

"ΎΣΜΑΗΛ" του Γιώργου Ζαφείρη
Α' Βραβείο Μυθοπλασίας
Έπαινο για την έγχρωμη Φωτογραφία στον Γιάννη Βαλέρα

"ΝΥΜΦΙΟΣ" του Αχιλλέα Κυριακίδη
Β' Βραβείο Μυθοπλασίας
Έπαινος γυναικείας ερμηνείας στην Ολυμπία Καράγιωργα

"ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ" του Κώστα Μαχαίρα
ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ
Έπαινο για την ασπρόμαυρη Φωτογραφία στον Klaus Nauman
Έπαινος μουσικής στον Tobias Kessinger

"ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΡΓΟΤΕΡΑ" του Λευτέρη Χαρίτου
Έπαινος ανδρικής ερμηνείας απονέμεται στους συμπρωταγωνιστές Paul Brightwell και Damon Lowry

"ΜΑΚΙΓΙΑΖ" του Αρη Φατούρου
Έπαινος Σεναρίου στους Δημήτρη Γιατζουτζίκη, Πάνο Μπουρνιά, Γιάννη Κουτούζη και Ντίνο

Χατζηγεωργίου

~~"ΚΟΥΚΛΟΣΗΠΤΟ" του Σπύρου Ταραβήρα~~

~~Ειδική Μνεία στους Carin Bernard, Σπύρο Ταραβήρα και Henryete Ripper για την επιλογή ενός
διαχρονικού θέματος όπως είναι ο ρατσισμός και τον ευαίσθητο τρόπο χειρισμού του.~~

**ΒΡΑΒΕΙΑ 18ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1995**

"ΜΙΑ ΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ" του Κων/νου Γιάνναρη

Α' Βραβείο Μυθοπλασίας

Ειδικό βραβείο "Ανδρικής Ερμηνείας" στον Σταύρο Ζαλμά

"RECITATIVO" του Αχιλλέα Κυριακίδη

Β' Βραβείο Μυθοπλασίας

Ειδικό βραβείο Μοντάζ στον Γιώργο Τριανταφύλλου

"ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΤΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ" της Γαβριέλλας Δανάλη

Α' Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας

Ειδικά Βραβεία

"ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ" του Πέτρου Ζούλια

Ειδικό βραβείο για την "Καλύτερη τεχνική επίτευξη" στην Κατερίνα Μαραγκουδάκη

Ειδικό βραβείο "Σκηνικά -Κουστούμια" στην Αναστασία Αρσένη

Ειδικό βραβείο "Ήχου" στον Ντίνο Κίττου

"ΝΑ ΠΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ" της Ελισάβετ Χρονοπούλου

Ειδικό βραβείο για την "Καλύτερη τεχνική επίτευξη"

στην Κατερίνα Μαραγκουδάκη

Ειδικό βραβείο για την "Καλύτερη γυναικεία σκηνοθετική παρουσία"

Ειδικό βραβείο "Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη"

Ειδικό βραβείο "Γυναικείας ερμηνείας" στην Αλεξάνδρα Παυλίδου

"ΓΕΦΥΡΑ" του Δημήτρη Κουτσαμπασάκου

Ειδικό βραβείο "Καλύτερου Σεναρίου"

"ΤΡΙΑΔΑ" του Ευθύμη Χατζή

Ειδικό βραβείο "Καλύτερης Φωτογραφίας" στον Πήτερ Κλειδαράς

Ειδικό βραβείο Μοντάζ στον Γιώργο Τριανταφύλλου

Ειδικό βραβείο "Σκηνικά -Κουστούμια" στην Αναστασία Αρσένη

Ειδικό βραβείο "Ήχου" στον Ντίνο Κίττου

"ΜΕΤΑΞΥ ΠΟΛΕΩΝ" της Νάνσυς Μπινιαδάκη
Ειδικό βραβείο "Σπουδαστικής Ταινίας"

"ΜΙΚΡΕΣ ΜΕΡΕΣ" του Κώστα Μαχαίρα
Ειδικό βραβείο "Ήχου" στον Ντίνο Κίττου
Ειδικό βραβείο "Μουσικής" στον Στάμο Σέμεση

ΕΥΦΗΜΗ ΜΝΕΙΑ στους

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΒΑΛΑΚΟΥ
ΑΛΕΚΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ
ΑΝΤΩΝΗ ΣΑΜΑΡΑΚΗ

για την επίδειξη πνεύματος συνεργασίας με τους νέους Έλληνες Κινηματογραφιστές.

**ΒΡΑΒΕΙΑ 19ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1996**

"CHARLESTON" του Φίλιππου Τσίτου
Α' Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας
Τιμητική Διάκριση καλύτερης σκηνογραφίας στον Χούμπερτ Σέγιερ

"ΑΡΟΝ ΑΡΟΝ" του Βασίλη Ελευθερίου
Β' Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας
Τιμητική Διάκριση Ανδρικής ερμηνείας στον Βαγγέλη Μουρίκη
Τιμητική Διάκριση μοντάζ στην Ηλέκτρα Βενάκη
Τιμητική Διάκριση σεναρίου στον Βασίλη Ελευθερίου
Ειδική μνεία στην Νίτσα Τσαγανέα

"ΖΑΝΑ ΚΑΙ ΖΙΝΑ" του Γιώργου Μπακόλα
Α' Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας

"ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΜΠΙΑΤΡΟΣ" της Εύας Στεφανή
Α' Βραβείο Ντοκιμανταίρ

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

"ΚΛΕΙΣΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΙΣΕ" του Γιάννη Λεοντάρη
Τιμητική Διάκριση καλύτερης Γυναικείας ερμηνείας στην Μαρία Κεχαγιόγλου
Εύφημη μνεία ανδρικού ρόλου στον Γιάννη Αναστασάκη

"Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ Ν" του Ανέστη Χαραλαμπίδη
Τιμητική Διάκριση καλύτερης Φωτογραφίας στον Oleg Morkov

"PRIVE" του Ηλία Δημητρίου
Τιμητική Διάκριση μουσικής στον Κώστα Στρατουδάκη

"ΝΕΑ ΤΑΞΗ" του Κώστη Μεγαπάνου
Τιμητική Διάκριση ήχου στον Αργύρη Λαζαρίδη

"ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΈΛΛΗΝΕΣ" του Ιορδάνη Ανανιάδη
Τιμητική Διάκριση καλύτερου κινουμένου σχεδίου

**ΒΡΑΒΕΙΑ 20ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1997**

"ΙΩΑΝΝΑ Σ' ΑΓΑΠΩ" του Παντελή Παγουλάτου
Α' Βραβείο ταινίας Μυθοπλασίας
Τιμητική Διάκριση ήχου στον Κώστα Πουλατζά
Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Δημοσθένη Παπαδόπουλο

"ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ" της Νικολέττας Γουλή
Β' Βραβείο ταινίας Μυθοπλασίας
Τιμητική Διάκριση Γυναικείας Ερμηνείας στην Βαγγελιώ Ανδρεαδάκη

"Ο ΗΡΑΚΛΗΣ, Ο ΑΧΕΛΩΟΣ ΚΑΙ Η ΓΙΑΓΙΑ ΜΟΥ" του Δημήτρη Κουσιωμπασάκου
Α Βραβείο Ντοκουμανταίρ

"VISA" της Σεβαστιάνας Αναγνωστοπούλου
Α' Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας

Τιμητικές Διακρίσεις

"ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΛΙΟ" της Ειρήνης Βαχλιώτη
Τιμητική Διάκριση Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη

"ΚΑΙ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ ΝΑ ΧΟΡΕΥΕΙΣ" της Φωτεινή Παπαδόδημα
Τιμητική Διάκριση Καλύτερης Γυναικείας Σκηνοθετικής Παρουσίας
Τιμητική Διάκριση σεναρίου στην Φωτεινή Παπαδόδημα
Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στην Ιωάννα Σπηλιοπούλου

"ΠΑΝΤΡΟΛΟΓΗΜΑ" του Γιώργου Μπακόλα
Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Γιώργο Αργυροηλιόπουλο
Τιμητική Διάκριση Σκηνικών στην Ιουλία Σταυρίδου
Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στην Ιωάννα Σπηλιοπούλου

"ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙΣ ΟΤΑΝ ΜΕΓΑΛΩΣΕΙΣ;" της Ναταλίας Κωστοπούλου
Τιμητική Διάκριση Κινούμενου σχεδίου

ΒΡΑΒΕΙΑ 21ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 1998

"ΥΨΩΜΑ 33" του Δημήτρη Κουτσιαμπασάκου

Α' Βραβείο Μυθοπλασίας

Τιμητική Διάκριση Πρωτότυπης Μουσικής στο Βαγγέλη Φάμπα

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"ΜΙΚΡΑ ΠΡΕΛΟΥΔΙΑ" του Βαγγέλη Καλαμπάκα

Β' Βραβείο Μυθοπλασίας

Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στην Κατερίνα Μαραγκουδάκη

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

Ειδικός Έπαινος Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών (Ε.Ε.Σ)

Ειδικός Έπαινος Ένωση Τεχνικών Κινηματογράφου Τηλεόρασης (Ε.ΤΕ.Κ.Τ)

"ΣΚΛΗΡΗ ΠΟΖΑ" της Μαρίας Λεωνίδα

Α' Βραβείο Ντοκυμανταίρ

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

Ειδικός Έπαινος Ένωση Τεχνικών Κινηματογράφου Τηλεόρασης (Ε.ΤΕ.Κ.Τ)

"TIMELESS" της Χριστίνας Χατζηχαράλαμπος

Α' Βραβείο Σπουδαστικής

"YOU ARE WELCOME" της Φωτεινής Παπαδόδημα

Τιμητική Διάκριση Καλύτερης Γυναικείας Σκηνοθετικής Παρουσίας

Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στην Κατερίνα Μαραγκουδάκη

"ΧΤΕΣ ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ" της Ελισάβετ Χρονοπούλου

Τιμητική Διάκριση Γυναικείας Ερμηνείας

Τιμητική Διάκριση Σεναρίου στην Ελισάβετ Χρονοπούλου

Έπαινος για Γυναικεία Ερμηνεία

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

"TRICOLORE" του ΗΛΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Νίκο Ζωϊόπουλο

"ΚΑΦΕΣ" του Αχιλλέα Κυριακίδη

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

"ΝΑ ΜΕ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ" του Λευτέρη Χαρίτου

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

Α' Βραβείο Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών (Ε.Ε.Σ.)

"ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ ΣΤΗΝ ΒΕΝΕΤΙΑ" του Σπύρου Ταραβήρα
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

"ESPRESSO" των Άδωνη Φλωρίδη & Θεόδωρο Νικολαΐδη
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

"ΤΣΙΠΣ" του Κώστα Μαχαίρα
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ)

ΑΒΕΙΑ 22ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ '99

"ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΑΚΟΜΑ" του Στρατή Βουγιούκα
1ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας Φεστιβάλ Δράμας '99

"AMERIKANOS" του Χρήστου Δήμα
2ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας Φεστιβάλ Δράμας '99
Τμητική Διάκριση ΕΚΚ
Α' Κρατικό Βραβείο ταινίας μικρού μήκους

"THE CAR IS FINE" του Νίκου Λερού
1ο Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας Φεστιβάλ Δράμας '99
Τμητική Διάκριση Σεναρίου Φεστιβάλ Δράμας '99

"ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΩΝ" του Γιάννη Λεοντάρη
Ειδικό Βραβείο Επιτροπής Φεστιβάλ Δράμας '99
Τμητική Διάκριση Φωτογραφίας Φεστιβάλ Δράμας '99
στον Οδυσσέα Παυλόπουλο
Τμητική Διάκριση Μοντάζ Φεστιβάλ Δράμας '99
στην Μπονίτα Παπαστάθη
Τμητική Διάκριση ΕΚΚ 1999
Διάκριση Κρατικών Βραβείων 1999
Εύφημη Μνεία Ηχητικών Επιτεύξεων Φεστιβάλ Δράμας '99

"ΠΡΟΤΟΥ ΣΚΟΤΕΙΝΙΑΣΕΙ" της Μύρνας Τσάπα
Ειδικό Βραβείο Γυναικείας Σκηνοθετικής Παρουσίας
Φεστιβάλ Δράμας '99

"ΑΨΙΔΕΣ" του Σπύρο Διαμάντη
Ειδικό Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη
Φεστιβάλ Δράμας '99

"ΛΕΣ ΚΑΙ ΤΡΩΓΑΜΕ ΣΤΗΝ ΠΟΜΠΗΙΑ" του Δημήτρη Πρίφτη
Τμητική Διάκριση Γυναικείου Ρόλου Φεστιβάλ Δράμας '99
στην Βάνα Ραμπότα

Διάκριση Κρατικών Βραβείων 1999

"ΑΜΕΡΙΚΑ" του Σάββα Καρύδα

Τιμητική Διάκριση Ανδρικού Ρόλου Φεστιβάλ Δράμας '99

στον Γιώργο Αρμένη για την ερμηνεία του στην ταινία

Τιμητική Διάκριση Ήχου στον Γιάννη Χαραλαμπίδη

Τιμητική Διάκριση ΕΚΚ 1999

Β' Κρατικό Βραβείο ταινίας μικρού μήκους 1999

"ΣΒΟΥΡΑ" του Αρη Μπαφαλούκα

Τιμητική Διάκριση Μουσικής Φεστιβάλ Δράμας '99

στην Μέλπω Μπονάτου για την ταινία

Τιμητική Διάκριση ΕΚΚ 1999

"ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣ" της Φωτεινής Παπαδόδημα

Τιμητική Διάκριση Σκηνικών-Κοστούμιών Φεστιβάλ Δράμας '99

στον Δημήτρη Ζιάκα

**ΒΡΑΒΕΙΑ 23ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2000**

"Ένας Λαμπερός Ήλιος" του Βασίλη Λουλέ.

1ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας (Φεστιβάλ Δράμας 2000)

Τιμητική Διάκριση Γυναικείας Ερμηνείας (Φεστιβάλ Δράμας 2000)

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Καυτός Ορίζοντας" του Αντόνη Σαμουράκη

2ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας (Φεστιβάλ Δράμας 2000)

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Γκρίζο Φρούτο" της Θούλης Δοσίου

1ο Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας (Φεστιβάλ Δράμας 2000)

"Η Κυρία των Σκύλων" της Εύης Καραμπάτσου

Ειδικό Βραβείο Γυναικείας Σκηνοθετικής Παρουσίας

(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

Τιμητική Διάκριση για τη σκηνοθεσία Βαλκανικής Ταινίας

(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

Βραβείο Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφων

"Επιδίωξη" της Μυρτώς Μακρίδη

Ειδικό Βραβείο για την κατηγορία "Έλληνες Του Κόσμου"

(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

"Θολό Ποτάμι" της Στρατούλας Θεοδωράτου
Ειδικό Βραβείο "Κοινωνικού Προβληματισμού" Της Νομαρχίας Δράμας
(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

~~Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στην Ελισάβετ Χρονοπούλου (Φεστιβάλ Δράμας 2000)
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου~~

"Γιούπι" της Κωνσταντίνας Βούλγαρη
Ειδικό Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης" (Φεστιβάλ Δράμας 2000)
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Ελα Να Σου Πω..." της Κατερίνα Φιλιάτου
Τιμητική Διάκριση Σεναρίου (Φεστιβάλ Δράμας 2000)
Τιμητική Διάκριση Γυναικείας Ερμηνείας (Φεστιβάλ Δράμας 2000)
Βραβείο Πανελλήνιας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφων
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Φλεγόμενη Στέλλα" του Λευτέρη Χαρίτου
Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Χρήστο Αλεξανδρή
(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

"Ο Βετεράνος" του Βασίλη Δούβλη
Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Κωνσταντίνο Λάγγο
(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

"Φωταγωγός" του Γιάννη Βεσλεμέ
Τιμητική Διάκριση για τα Σκηνικά και Κοστούμια στον
Kenny Mc Lellan (Φεστιβάλ Δράμας 2000)
Βραβείο της Ένωσης Τεχνικών Ελληνικού Κινηματογράφου και Τηλεόρασης
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Τα Μάτια Που Τρώνε" του Σύλλα Τζουμέρκα
Τιμητική Διάκριση σκηνοθεσίας
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Monday" της Στέλλας Καβαδάτου
Τιμητική Διάκριση Ηχητικής Επένδυσης στον Κενάν Ακάουι
(Φεστιβάλ Δράμας 2000)

"Merry Kitschmas" του Ηλία Δημητρίου
Εύφημος Μνεία (Φεστιβάλ Δράμας 2000)
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Peaceville+" του Γιώργου Πιτσάκη
Βραβείο της Ένωσης Τεχνικών Ελληνικού Κινηματογράφου και Τηλεόρασης
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

"Πάντα χθες βράδυ" της Νάνσυ Μπινιαδάκη

Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

~~"Ψυχοσάββατο" του Γιώργου Σκεύα
Διάκριση Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου~~

**ΒΡΑΒΕΙΑ 24ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2001**

"Ο Γκόγκος" του Παναγιώτη Φαφούτη
1ο Βραβείο Μυθοπλασίας (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Τμητική Διάκριση Σεναρίου
Τμητική Διάκριση Γυναικείας Ερμηνείας στην Μαρία Σκουλά

"See no evil" του Άρη Μπαφαλούκα
2ο Βραβείο Μυθοπλασίας (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Τμητική διάκριση φωτογραφίας στον Οδυσσέα Παυλόπουλο
Εύφημη μνεία στην Δήμητρα Δουμένη

"Τι κοιτάς;" της Μέλπας Τσαρουχά
1ο Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας (24ο Φεστιβάλ Δράμας)

"Doctor Druden" του Αλέξανδρου Αδρακτά
1ο Βραβείο "Έλληνες του κόσμου" (24ο Φεστιβάλ Δράμας)

"Νόνα" της Αγγέλας Μυλωνάκη
1ο Βραβείο Ντοκιμαντέρ (24ο Φεστιβάλ Δράμας)

"Το φουστάνι" της Μόνικας Βαξεβάνη (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Ειδικό Βραβείο για την Καλύτερη γυναικεία σκηνοθετική Παρουσία
Τμητική Διάκριση για κουστούμια στην Κική Μήλιου
Τμητική διάκριση μουσικής στον Δημήτρη Θεοχάρη
Εύφημη μνεία φωτογραφίας στον Ακη Ζορμπά

"Μια προσπάθεια ακόμα" του Σωκράτη Κόλλα (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Ειδικό βραβείο Κοινωνικού Προβληματισμού Νομαρχίας Δράμας
Τμητική Διάκριση ανδρικής ερμηνείας στο Γιώργο Στριφτάρη

"Algorithm" του Θεόφιλου Παπαστυλιανού (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Βραβείο νέου σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης"

"Ο τελευταίος ταμπάκος" του Λευτέρη Δανίκα (7ο Διεθνές Φεστιβάλ Δράμας) Καλύτερη
Βαλκανική ταινία

"Με τα φώτα νυσταγμένα" της Κωσταντίνας Βούλγαρης (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Τμητική Διάκριση Μοντάζ στον Nikola Shavdeurgk

"Τα γκαρσόνια στ' αναψυκτήρια" του Αντώνη Σαμουράκης
(24ο Φεστιβάλ Δράμας)

Τιμητική διάκριση ήχου στον Σπύρο Δρόσο

"Είναι γουρσουζιά να δεις τη νύφη πριν το γάμο" του Γιάννη Γυτιανίδη (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Τιμητική Διάκριση για σκηνικά στο Δημήτρη Ζιάκα

"Απότομο φρενάρισμα" του Πέτρου Σιλβέστρου (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Εύφημη μνεία για το σχεδιασμό Ήχου στον Ορφέα Αντρέ

"Μέλπω" της Lea Binzer (24ο Φεστιβάλ Δράμας)
Εύφημη μνεία στην Μέλπω Ραγκότη

ΒΡΑΒΕΙΑ 25ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2002

"Προς τη νίκη" του Θανάση Νάσκαρη

1ο βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Βαγγέλη Βλαχάκη (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Στέλιο Πετράκη (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

Καλύτερη Ταινία Μυθοπλασίας (Ένωση Τεχνικών Κιν/φου και Τηλεόρασης)

3ο Κρατικό Βραβείο Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Ο μικρός Ινδιάνος" του Σταύρου Στάγκου

2ο Βραβείο ταινίας Μυθοπλασίας (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Τιμητική Διάκριση Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας στην Θάλεια Ματίκα (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Τιμητική Διάκριση Μουσικής στον Μάριο Στρόφαλη (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Τιμητική Διάκριση Ηχοληψίας στον Σπύρο Δρόσο (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Φλέρο - η τρελή του Φεγγαριού" του Αντώνη Μποσκοϊτη

1ο βραβείο Ντοκιμαντέρ (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

Ειδική Μνεία (Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου)

Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Τα γενέθλια της Λουσίλ" της Αδαμαντίας Αρβανίτη

1ο Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Έπαινος Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

Βραβείο Καλύτερης Σπουδαστικής Ταινίας (Ένωση Τεχνικών Κιν/φου και Τηλεόρασης)

"Το κατώι" του Bujar Alimani Αλβανία

Βραβείο Καλύτερης Βαλκανικής Ταινίας (8ο Διεθνές Φεστιβάλ Δράμας 2002)

~~"**Contra-tempo**" της Ηρώς Σιαφλιάκη~~

~~Ειδικό Βραβείο Γυναικείας Σκηνοθετικής παρουσίας στη μνήμη της Τώνιας Μαρκετάκη~~

~~Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στην Μπονίτα Παπαστάθη (Φεστιβάλ Δράμας 2002)~~

~~Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού~~

"Εσωτερικό σπίτι με γυναίκα που καθαρίζει μήλα (Λεπτομέρειες)" του Έκτορα Λυγίζου
Ειδικό βραβείο της Νομαρχίας Δράμας για ταινία με κοινωνικό προβληματισμό (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Έπαινος Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου
Βραβείο Πανελληνίας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου
3ο Κρατικό Βραβείο Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Uranisco Disco" του Γιώργου Λάνθιμου

Τιμητική Διάκριση Κοστούμιών στην Έλλη Παπαγεωργακοπούλου (Φεστιβάλ Δράμας 2002)
Τιμητική Διάκριση Σκηνικών στην Άννα Γεωργιάδου (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

"Ο νόμος της βαρύτητας" του Σπύρου Ρασιδάκη

Τιμητική Διάκριση για το σχεδιασμό ηχητικής μπάνας στον Αλέξανδρο Μουζά (Φεστιβάλ Δράμας 2002)

Ειδικό Βραβείο Animation (Φεστιβάλ Δράμας 2002)
Ειδική Μνεία (Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου)
2ο Κρατικό Βραβείο Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Chemical σχέσεις" του Αλέξανδρου Αριστόπουλου

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου
Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Χάρτινοι αετοί" της Στρατούλας Θεοδωράτου

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου
Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Το σπίτι της οδού Παγκάλου" της Αποστολίας Παπαϊωάννου

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου
Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Βροχή" του Σόλλα Τζουμέρκα

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου
Ειδική Μνεία (Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου)
1ο Κρατικό Βραβείο Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

"Πέρα από τις φράουλες" του Ανέστη Χαραλαμπίδη

Κίνητρο Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου
Διάκριση Ποιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

**ΒΡΑΒΕΙΑ 26ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2003**

"Skipper Straad" της Ειρήνης Βαχλιώτη 35'

1ο βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας

Καλύτερη Βαλκανική Ταινία 9ου Διεθνές

"Ειδικό Βραβείο Γυναικείας Σκηνοθετικής παρουσίας στη μνήμη της Τόνιας Μαρκετάκη"

Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Παναγιώτη Κλειδαρά

Τιμητική Διάκριση Σκηνοκάν στην Ντέννη Βαχλιώτη

Τιμητική Διάκριση Κοστούμιών στην Ντέννη Βαχλιώτη

Τιμητική Διάκριση Ήχου στον Ντίνο Κίττου

Εύφημη μνεία στη Δέσπω Διαμαντίδου

Κίνητρο - Διάκριση ΕΚΚ

Βραβείο ΠΕΚΚ

"Ρέντ Σκάι" του Παναγιώτη Φαφούτη 16'

2ο Βραβείο ταινίας Μυθοπλασίας

Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στον Πάνο Βουτσαρά

Κίνητρο - Διάκριση ΕΚΚ

"Τα μυστικά της πόλης" της Έλενας Δημητρακοπούλου 11'

1ο Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Αποθυμιά" του Μάνου Γιαμαλάκη 7'

1ο Βραβείο για την κατηγορία "Έλληνες του Κόσμου"

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Χαραυγή" του Γιάννη Κατσάμπουλα 17'

Ειδικό βραβείο ταινίας με κοινωνικό προβληματισμό

Εύφημη Μνεία στον Αρκάδιο Νικολαΐδη

Κίνητρο - Διάκριση ΕΚΚ

"Το ψυγείο" του Γιώργου Σιούγα 20'

Ειδικό βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης"

Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Γιώργο Πυρπασόπουλο

Τιμητική Διάκριση Σπέσιαλ Εφέ στον Φίλιππο Μαρμούτα

"Πες μου χρόνια πολλά" του Νίκου Κρητικού 20'

Τιμητική Διάκριση Σεναρίου στην Κατερίνα Φιλιώτου

"Όχι πια ιστορίες αγάπης" της Στρατούλας Θεοδωράτου 24'

Τιμητική Διάκριση Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας στην Ελισαβετ Ναζλίδου

Τιμητική Διάκριση β' γυναικείου ρόλου στην Πέπη Οικονομοπούλου

Κίνητρο - Διάκριση ΕΚΚ

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Paint it Black" του Νίκου Λερού 13'

Τιμητική Διάκριση Β' ανδρικού ρόλου στον Δημήτρη Κατακουζηνό
Κίνητρο - Διάκριση ΕΚΚ

"Η Κούκλα" του Αλέξανδρου Κακαβά 10'

Τιμητική Διάκριση Μακιγιάζ στην Εύη Ζαφειροπούλου

"Στον Τοίχο" της Μάρσας Μακρή 7'

Τιμητική Διάκριση Μουσικής στον Μηνά Αλεξιάδη

"Ιζαμπέλ" του Αρσένη Πολυμενόπουλου 19'

Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ

"Μόνο για πάντα" του Μιχάλη Κωσταντάτου 11'

Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ

"Διπλή μνήμη" του Γιώργου Μουτσεβελλή και της Νίκης Τσιλιγκίρογλου 25'

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

ΒΡΑΒΕΙΑ 27ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2004

"ΠΛΑΛΑ" του Θόδωρου Παπαδουλάκη 15'

1ο Βραβείο Μυθοπλασίας-Jameson Film Award

Κίνητρο-Διάκριση ΕΚΚ

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"ΠΑΠΠΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑΓΙΑ" του Βαγγέλη Μαδεράκη 18'

2ο Βραβείο Μυθοπλασίας

Κίνητρο- Διάκριση ΕΚΚ

Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Στέφανο Ευθυμιάδη

"ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ" του Ευθύμη Παπά 12'

1ο Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας

"Ο ΛΥΤΡΩΤΗΣ ΜΟΥ" του Αθανάσιου Καρανικόλα 15'

1ο Βραβείο για την κατηγορία "Έλληνες του Κόσμου"

"NON-PEOPLE" της Έλενα Καραθανάση 22'

Ειδικό Βραβείο Γυναικείας Σκηνοθετικής παρουσίας στη μνήμη της Τόνιας Μαρκετάκη

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Ο ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ" του Φίλιππου Γραμματικόπουλου 16'

Ειδικό βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης"

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"ΦΕΥΓΑΛΕΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ" του Δημήτρη Κανελλόπουλου 15'

Τμητική Διάκριση Καλύτερης Γυνακείας Ερμηνείας στην Μάρα Μπαρόλα

"Ο ΚΟΥΚΟΣ" του Νίκου Βουτενιώτη 14'

Τμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Ανδρέα Βαρούχα

"ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ" της Ευτέρπης Χαραλαμπίδη 22'

Τμητική Διάκριση Μακιγιάζ στην Gloria Lucavechi

Τμητική Διάκριση Σεναρίου στην Ευτέρπη Χαραλαμπίδη και στον Ricardo Hernandez Anzola

"ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΣΗΜΕΙΑ" του Αργύρη Παπαδημητρόπουλου 6'

Τμητική Διάκριση Μοντάζ στον Γιάννη Χαλκιαδάκη

"MONA LIZA" του Σωτήρη Δουνούκου 4'

Τμητική Διάκριση Σκηνογραφίας στον Richard Jeziorny

"ΧΡΟΝΟΣ" του Ιωακείμ Μυλωνά 3'

Τμητική Διάκριση

"ΤΡΙΑΔΕΣ" της Αμαλία Γιαννίκου 13'

Εύφημη μνεία

"ΑΓΝΑ ΝΙΑΤΑ" του Έκτορα Αυγίζου 15'

Εύφημη μνεία

Κίνητρο- Διάκριση ΕΚΚ

"CHEAP DAYZ" του Βασίλη Κεχαγιά 16'

Κίνητρο- Διάκριση ΕΚΚ

Βραβείο ΠΕΚΚ

"ΠΟΡΕΙΑ" του Σταύρου Παρχαρίδη 15'

Κίνητρο- Διάκριση ΕΚΚ

"ΕΝ ΛΕΥΚΩ" του Θανάση Σαράντου 20'

Κίνητρο- Διάκριση ΕΚΚ

"ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ" της Ελίνας Ψύκου 9'

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

Εύφημη μνεία ερμηνείας για την συνολική προσφορά τους στον Ελληνικό Κινηματογράφο που δεν παύουν να την αποδεικνύουν με τη δημιουργική συμμετοχή τους σε δουλειές νέων σκηνοθετών στις:

- Τασσώ Καββαδία
- Εύα Κοταμανίδου
- Ανθή Ανδρεοπούλου
- Ράνια Οικονομίδου

- Όλγα Δαμόνη
- Άννα Παϊτατζή
- Ειρήνη Κουμαριανού
- Άννα Κυριακού
- Αλεξάνδρα Διαμαντοπούλου

**ΒΡΑΒΕΙΑ 28ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2005**

"Προστασία" του Χρήστου Νικολέρη 15'
1ο Βραβείο Μυθοπλασίας - Jameson Film Award
Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ
Βραβείο ΠΕΚΚ

"Ο Φωτογράφος των Τρικάλων" του Βασίλη Κοσμόπουλου 12'
2ο Βραβείο Μυθοπλασίας
Τιμητική Διάκριση Σκηνογραφίας στην Σοφία Παντουβάκη
Τιμητική Διάκριση Ενδυματολογίας στην Σοφία Παντουβάκη
Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ

"Στο Παίδων" του Αλέξη Κορνάκου 8'
1ο Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας

"Blackberries" του Νικολά Πανουτσόπουλου 17'
1ο Βραβείο για την κατηγορία "Έλληνες του Κόσμου"

"Ο Κλέφτης" της Ιρίνας Μπόϊκο 16'
Ειδικό Βραβείο Γυναικείας Σκηνοθετικής παρουσίας στη μνήμη της Τόνιας Μαρκετάκη

"Πύρινος Μπελάς σε Μικρό Παραμύθι" του Νικόλαου Πετροπουλέα 8'
Τιμητική Διάκριση Animation στον Νικόλαο Πετροπουλέα

"Ο Τελευταίος Φακίρης" του Μπάμπη Μακρίδη 13'
Ειδικό βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης"

"Σάμουρε" του Θεόδωρου Παπαδουλάκη 18'
Τιμητική Διάκριση Σεναρίου στον Θεόδωρο Παπαδουλάκη

"3" του Δημήτρη Άντζους 22'
Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Βασίλη Βαφειάδη
Βραβείο Ε.ΓΕ.ΚΤ

"Τα Σαλιγκάρια της Λουλούς" του Παναγιώτη Φαφούτη 15'
Τιμητική Διάκριση Μουσικής στον Γιώργο Παλλήκαρη
Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Κωνσταντίνο Αβαρικιώτη

Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ

"Λε Κάτ" του Βασίλη Κεχαγιά 15'

Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στον Βασίλη Κεχαγιά

Τιμητική Διάκριση Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας στην Εύη Μέρμουγκα
Βραβείο Ε.ΤΕ.ΚΤ

"Δεύτερη Φύση" Βαρόδης Μαρινάκης 16'
Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ

"The mirror stage" του Σπύρου Σιάκα 9'
Διάκριση-Κίνητρο ΕΚΚ

"Υγρή Έρημος" του Κωστή Μπασογιάννη 14'
Βραβείο Ε.ΤΕ.ΚΤ

**ΒΡΑΒΕΙΑ 29ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2006**

"Bach and Bouzouki" της Αγγέλας Μυλωνάκη 35'
1ο Βραβείο Μυθοπλασίας "Prince"

Τιμητική Διάκριση Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας στην Milia Marili
Τιμητική Διάκριση Μοντάζ στην Milon Laila και στην Αγγέλα Μυλωνάκη
Βραβείο ΕΚΚ
Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Πρόβα Παλτού" του Ηλία Δημητρίου 22'
2ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας
Ειδική Μνεία ΕΚΚ

"Η Κούπα" του Γιάννη Μπουγιούκα 8'
1ο Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας
Βραβείο ΕΤΕΚΤ
Ειδική Μνεία ΕΚΚ

"Hochhaus" του Νικία Χρυσσού 40'
1ο Βραβείο για την κατηγορία "Έλληνες του Κόσμου"
Βραβείο ΕΤΕΚΤ
Βραβείο ΠΕΚΚ

"Αλήθεια" του Γιάννη Σακαρίδη 14'
Ειδικό βραβείο Μυθοπλασίας
Τιμητική Διάκριση Μουσικής στον Πάνο Γκίκα

"Missing Jib" του Δημήτρη Τόλιου 14'
Ειδικό βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης"

"Animal Behaviour" του Νίκου Σύννου 6'
Τμητική Διάκριση Κινουμένου Σχεδίου

"Pharmakon" του Κίμωνα Μυλωνά 12'
Τμητική Διάκριση Πειραματικής Ταινίας

"Αρχίζει" του Θεόφιλου Παπαστυλιανού 16'
Τμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Βασίλη Κλωτσοτήρα
Τμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Αλέξανδρο Λογοθέτη
Τμητική Διάκριση Σκηνογραφίας στον Γιώργο Γεωργίου
Βραβείο ΕΚΚ

"Τελευταίο Βράδυ" του Βασίλη Γιάτση 20'
Τμητική Διάκριση Σεναρίου
Ειδική Μνεία ΕΚΚ

"Κίνηση Ομαλή" του Κωνσταντίνου Φραγκόπουλου 11'
Τμητική Διάκριση Ήχου στον Μαρίνο Αθανασόπουλο
Ειδική Μνεία ΕΚΚ

"Υγραέριο" του Μπουγιάρ Αλιμάνι 20'
Εύφημο Μνεία
Βραβείο Τώνια Μαρκετάκη ΕΚΚ
Μνεία ΠΕΚΚ

"Δίπλα Στην Ακρη Της Μπλε-Μπλε Θάλασσας" της Ιρίνας Μπόικο 32'
Εύφημο Μνεία

"Sonyc" του Αντόνη Γλαρού 9'
Ειδική Μνεία ΕΚΚ

"Διακοπές Καλοκαιρινές" της Ελίνας Ψύκου 18'
Ειδική Μνεία ΕΚΚ

"Μια Ζωή Σαν Άλλη" του Ζαφείρη Χαϊτίδη 10'
Βραβείο ΕΚΚ

"Μονή Σειρά Μαργαριτάρια" του Βασίλη Κεχαγιά 15'
Βραβείο ΠΕΚΚ

**ΒΡΑΒΕΙΑ 30ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ 2007**

"Το Πέρασμα" του Γιάννη Κατσάμπουλα 22'

1ο Βραβείο Μυθοπλασίας "Prince"

Τιμητική Διάκριση Μουσικής στον Βαγγέλη Φάμπα

Βραβείο Τόνια Μαρκετάκη ΕΚΚ

Βραβείο ΠΕΚΚ

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Τζίνα Ντοστογιέφσκι" της Βανέσσας Ζουγανέλη 10'

2ο Βραβείο Ταινίας Μυθοπλασίας

Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας στον Αλέκο Γιάνναρο

"Η Έκταση Που Αναλογεί" του Παναγιώτη Χριστόπουλου 12'

Ειδικό Βραβείο του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης

Βραβείο ΕΚΚ

"Κίμων & Λούσυ" της Έφης Μπούντρη 8'

1ο Βραβείο Σπουδαστικής Ταινίας

Τιμητική Διάκριση Γυναικείας Ερμηνείας στην Βαγγελιώ Ανδρεαδάκη

Βραβείο ΕΤΕΚΤ

"Welcome Home" του Βασίλη Γιαννακάκη 14'

1ο Βραβείο για την κατηγορία "Έλληνες του Κόσμου"

"Εν Θερμώ" της Ανθής Νταουντάκη 14'

Ειδικό βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Σκηνοθέτη "Ντίνος Κατσουρίδης"

Τιμητική διάκριση Σεναρίου στους Ανθή Νταουντάκη και Κυριάκο Χαρίτο

Τιμητική διάκριση Μοντάζ στον Γιώργο Τριανταφύλλου

"Τριαντάφυλλο για μια μέρα" των Βασίλη Καζή

και Επίκουρου Τριανταφυλλίδη 30'

Ειδικό βραβείο για την Αρτιότερη παραγωγή

Βραβείο ΕΚΚ

"Ο Δολοφόνος της Λεωφόρου" των Τάσου και Βασίλη Γουδέλη 15'

Τιμητική διάκριση Μοντάζ στον Γιώργο Τριανταφύλλου

"Spinaloga" του Κώστα Αθουσάκη 18'

Τιμητική Διάκριση Ανδρικής Ερμηνείας στον Μανώλη Μαυροματάκη

"Transit" του Γιάννη Γαϊτανίδη 27'

Τιμητική Διάκριση Μακιγιάζ στην Εύη Ζαφειροπούλου

Τιμητική Διάκριση Κουστουμιών στην Λουκία Χατζέλου

"Ισόγειο" του Χάρη Σταθόπουλου 14'
Τιμητική Διάκριση Ήχου στον Σπύρο Δρόσο
Τιμητική Διάκριση ΠΕΕΚ

"Ωμος προς ενοικίαση" του Δημήτρη Εμμανουηλίδη 21'
Τιμητική Διάκριση Σκηνικών στον Δημήτρη Ζιάκα

"Καλή χρόνια, Μαμά" της Ίρινας Μπόικο
Βραβείο ΕΚΚ

"Μ'ακούει Κανείς;" του Τάσου Γερακίνη
Βραβείο ΕΚΚ

"Κλαίνε την Ώρα που τα σκοτώνουν" της Μαρίας Μαγκανάρη
Βραβείο ΠΕΚΚ

Πηγή: http://www.dramafilmfestival.gr/total_gr.html

**International Short Film Festival in Drama
September 1995**

GRAND PRIX: "**OFF KEY**", by Karethe Linaae, Canada

SECOND PRIZE: "**ELIXIR**", by Irina Evteeva, Russia

PRIZE FOR THE BEST BALKAN FILM: "**A PLACE IN THE SUN**", by Constantinos Giannaris, Greece

HONORARY DISTINCTIONS:

"**END OF MILLENIUM**", by Nikola Stojanovic, New Yugoslavia

"**SURPRISE**", by Veit Helmer, Germany

"**ADAM'S DREAM**", by Mercedes Gaspar, Spain

"**THE WHISPERS OF THE WIND**", by Franco De Pena, Venezuela

"**MAIL LIFE**", by Marius Theodor Barna Romania

**International Short Film Festival in Drama
September 1996**

GRAND PRIX: "**SPARROW**", by Ernest Abdyjabarov Kyrgystan

SECOND PRIZE: "**QUEST**", by Tyron Montgomery, Germany

PRIZE FOR THE BEST BALKAN FILM: "**CHARLESTON**", by Filippos Tsitos, Greece

HONORARY DISTINCTIONS:

"**SHOCK**", by Zlatin Radev, Bulgaria

"**THIRTY - FIVE ASIDE**", by Damien O'Donnell, Ireland

"**HOLD TIGHT, MY HEART**", by Antonio Urrutia, Mexico

"**ONLY A GAME**", by Ellen Lande, Norway

"**THE CHILD OF CIOTA**", by Arnaud Debree, France

**International Short Film Festival in Drama
September 1997**

GRAND PRIX: "**81**", by Steven Burke, Ireland

SECOND PRIZE: "**CLOSE UP**", by Evgeni Svezdakov, Russia

PRIZE FOR THE BEST BALKAN FILM: "**MUD**", by Ivailo Simidchiev, Bulgaria

HONORARY DISTINCTIONS:

Honorary Distinction for best Comedy

"**The soul of business**" by Jose Roberto Torero Brazil

Honorary Distinction for best Cinematography

To Manuel Mack for the film "**A summer's day**" by Saskia Kupers Germany

Honorary Distinction for best Sound

To Oistein Boassen for the film "**Monument**" by Kristin Seim Buflod Norway

Honorary Distinction for Animated film

"Facade" by Darko Markovic Fyrom

Honorary Distinction animation and fiction

"Many happy returns" by Marjut Rimminen United Kindom

International Short Film Festival in Drama

5 September 1998

GRAND PRIX: **"MY COUNTRY"**, by Milos Radovic, Yugoslavia

SECOND PRIZE: **"HUGUETTE'S LITTLE BROTHER"**, by Jacques Mitch France

PRIZE FOR THE BEST BALKAN FILM: **"MY COUNTRY"**, by Milos Radovic, Yugoslavia

SPECIAL PRIZE FOR BEST ANIMATED FILM: **"A MAN BOUGHT A HOUSE"**, by Pjotr Sapegin, Norway

HONORARY DISTINCTIONS:

Honorary Distinction for Animated films

"EVERYBODY'S PREGNANT" by Debra Solomon USA

"THE NEW YEAR CELEBRATION" by Erling Budde Denmark

Honorary Distinction for best Documentary film

"RECIFE IN AND OUT" by Katia Mesel Brazil

Honorary Distinction to the Balkan films

Jointly

"INVISIBLE AND POORLY VISIBLE ANIMAL SPECIES"

by Rastko Ciric Yugoslavia

"WHAT TIME OF THE NIGHT IS IT NOW?"

by Dragan Elcic Bosnia Herzegovina

Honorary Distinction for best Cinematography

To Leon Narbey for the film **"POSSUM"** by Director Brad Mc Gann New Zealand

Honorary Distinction for best Children's film

"IN THE MIRROR OF THE SKY" by Carlos Salces Mexico

Honorary Distinction for best Adaptation

"THE YEARNING HEIFER" by Alexander Gorshanov Russia

Honorary Distinction to the film

"LAST STOP" by Laurent Bachet France

for its position towards human rights

International Short Film Festival in Drama
5 September 1999

GRAND PRIX: "**THE ZONE**", by Ben Van Lieshout, Holland
SECOND PRIZE: "**TO SPEAK**", by Erik Lamens, Belgium
SPECIAL PRIZE FOR BEST ANIMATED FILM: "**THE BUNNY**", by Chris Weldge, USA
BEST BALKAN FILM: "**CONTINUITY OF PARKS**", by Achilleas Kyriakidis, Greece
Honorary Distinction
"**NOCTURNAL BUTTERFLIES**" by Raoul Servais Belgium

Honorary Distinction for esthetic research
"**THE VOYAGE**" by Christian Boustani Portugal

Honorary Distinction for screenwriting
"**AMONG US**" by Margarida Gardoso Portugal

Honorary Distinction for best Cinematography
"**INSURANCE**" by Gyula Pados Hungary

International Short Film Festival in Drama
5 September 2000

GRAND PRIX: "**THE STOLEN FATHER**", by Esen Isik, Switzerland
SECOND PRIZE: "**ELMER AND THE FLOWERBOAT**", by Oyvind Sandberg, Norway
PRIZE FOR THE BEST BALKAN FILM: "**THE MEADOW**", by Mitko Panov, Fyrom - USA
SPECIAL PRIZE FOR BEST ANIMATED FILM: "**THE SOCKS OF THE BIG CITY**", by
Andrej Ushakov, Russia

HONORARY DISTINCTIONS

Honorary Distinctions for best Cinematography
"**Q**", by Piotr Szczepanski, Poland

HONORARY DISTINCTIONS FOR BEST LEADING ACTRESS

To Dina Michailidi for her acting in the film "**LISTEN...**", by Katerina Filiotou, Greece

HONORARY DISTINCTIONS FOR BEST BALKAN FILM

"**OUR LADY OF THE DOGS**", by Evi Karabatsou, Greece

HONORARY DISTINCTIONS FOR ITS SENSE OF HUMOR

"**A STONE LEFT UNTURNED**", by Maarit Lalli, Finland

International Short Film Festival in Drama
September 2001

GRAND PRIX: "**ET CETERA**", by Andrey Osipov, Russia
SECOND PRIZE: "**COPY SHOP**", by Virgil Widrich, Austria
BEST BALKAN FILM AWARD: "**THE LAST TANNER**", by Lefteris Danikas, Greece
BEST ANIMATION FILM AWARD: "**VESSEL WRESTLING**", by Lisa Yu, USA
SPECIAL JURY PRIZE: "**CLOSE COMBAT**", by Nicolas Duchen and Bruno Reiland, France

International Short Film Festival in Drama
September 2002

GRAND PRIX: "**A MAN THING**" by Slawomir Fabicki, Poland
SECOND PRIZE: "**RED WIND**", by Ali Mohammad Ghasemi, Iran
BEST BALKAN FILM AWARD: "**THE KENNEL**", by Bujar Alimani, Albania
BEST ANIMATION FILM AWARD: "**KARL SUNDLOV**", by Johan Hagelback, Sweden
SPECIAL AWARD OF THE JURY: "**THE TALE OF THE FLOATING WORLD**", by Alain Escalle, France
HONORARY DISTINCTIONS:
"**TRAINWRECK**" by Michal Sedlacek, Czech Republic
"**I'LL WAIT FOR THE NEXT ONE**" by Philippe Orreindy, France
"**GOLDEN GATE**" by Fernando Meirelles & Katia Lund, Brazil

International Short Film Festival in Drama
September 2003

GRAND PRIX: "**WE ARE LEAVING ON THE EDGE**" by Victor Asliuk, Belarussia
SECOND PRIZE: "**AUGUSTE AND MARIE**", by Gabriel Vanderpas, Belgium
BEST BALKAN FILM AWARD: "**SKIPPER STRAAD**", by Irini Vachliotis, Greece
BEST ANIMATION FILM AWARD: "**THE GOD**", by Konstantin Bronzit, Russia
"UIP PRIX DRAMA" FOR THE BEST EUROPEAN FILM: "**THE GIANT**", by Alexander Kott, Russia
SPECIAL AWARD OF THE JURY: "**UNITED WE STAND**", by Hans Petter Moland, Norway
HONORARY DISTINCTIONS:
"**THE FISH**" by Jonathan Davies, Finland
"**SOLO UN CORGRATOR**" by Alejandro Ramirez, Peru
"**THE CONDUCTOR**" by Peter Vogt, Poland

International Short Film Festival in Drama
September 2004

GRAND PRIX: **"THE WHEEL"** by Victor Asliuk - Belarus
SECOND PRIZE: **"MY PARENTS"**, by Neele Leana Vollmar - Germany
BEST BALKAN FILM AWARD: **"A TORSION"**, by Stefan Arsenijevic - Slovenia
BEST ANIMATION FILM: **"PARA BLUE"**, by Charlene Shih - Taiwan
SPECIAL PRIZE "UIP PRIX DRAMA" BY EUROPEAN FILM ACADEMY: **"AT 7:35 IN THE MORNING"**, by Nacho Vigalondo - Spain
SPECIAL AWARD OF THE JURY: **"ODYA"**, by Edgar Bartenev, Ροσία
HONORARY DISTINCTIONS:
"THE WAY" by Svetlana Shimanjuk - Russia
"ENCLOSED" by Fredrik Edfeldt - Sweden
"GREEN OAKS" by Ruxandra Zenide - Switzerland
"DELUGE" by Flordeliz Bonifacio - Australia

International Short Film Festival in Drama
September 2005

GRAND PRIX: **"Women Workers Leaving the Factory"** by Jose Luis Torres Leiva - Chile
SECOND PRIZ: **"Alice and I"** by Micha Wald - Belgium
BEST BALKAN FILM AWARD: **"Loulou's Snails"** by Panagiotis Fafoutis
SPECIAL PRIZE FOR THE BEST ANIMATION FILM: **"Ryan"** by Chris Landreth - Canada
SPECIAL PRIZE "PRIX UIP DRAMA" by EUROPEAN FILM ACADEMY: **"Minotauromaquia, Pablo in the Labyrinth"** by Juan Pablo Etceverry - Spain
HONORARY DISTINCTIONS:
"Punk Eek" by Kwang- Ju Son - Korea
"The Last Farm" by Runar Runarsson - Iceland

International Short Film Festival in Drama
September 2006

GRAND PRIX: **"Civil Status"** by Alina Rudnitskaya - Russia
SECOND PRIZ: **"The Water And The Milk"** by Celso Garsia Romero - Mexico
Award for the best film by G.A.F.C
BEST BALKAN FILM AWARD: **"Coat Fitting"** by Ilias Dimitriou - Greece
SPECIAL PRIZE "PRIX UIP DRAMA" by EUROPEAN FILM ACADEMY: **"It's In the Air"** by Yohann Gloaguen - France
SPECIAL PRIZE FOR THE BEST ANIMATION FILM: **"Never Like The First Time"** by Jonas Odell - Sweden
Award for the best film by G.A.F.C.
SPECIAL MENTION:
"Brothers Bearhearts" by Riho Unt - Estonia

Heartcut" by Anne Sewitsky - Norway

International Short Film Festival in Drama
September 2007

GRAND PRIX: "**Milan**" by Mikaela Kezele - Serbia

SECOND PRIX: "**Saba**" by Gregorio Graziozi and Theresa Menezes - Brazil

SPECIAL AWARD "UIP PRIX DRAMA": "**Salvador**" by Abdelatif Hwidar - Spain

BEST BALKAN FILM AWARD: "**Boreas**" by Belma Bas - Turkey

BEST ANIMATION FILM: "**My Love**" by Alexander Petrov - Russia

Special Award of the Ministry of Macedonia and Thrace: "**The Passage**" by Yiannis Katsaboulas - Greece

SPECIAL MENTION:

Best Actor: Zakariya Gouram, "Good Night Malik" by Bruno Danan - France

Best Actress: Emily Hamilton, "Personal Spectator" by Emmanuel Jaspers - Belgium

Comedy Film: "The Mozart of Pickpockets" by Philippe Pollet - Villard - France

Artistic Contributions: "Interior, Night" by Achilleas Kyriakidis - Greece

Πηγή: http://www.dramafilmfestival.gr/total_int.html

**Βραβευμένες Ταινίες
Διαγωνιστικού Ψηφιακών Ταινιών**

ΒΡΑΒΕΙΑ DIGI2007

"Small Talk" του Ορφέα Περετζή 14'
1ο Βραβείο Καλύτερης Ψηφιακής Ταινίας

"Πορμίδα" του Δημήτρη Παπαθανάση 15'
Ειδικό βραβείο του "Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης"

"Road To Nowhere" του Κωνσταντίνου Πρέπη 6'
Τμητική Διάκριση

"Μου Ζήτησες Να Περιμένω" του Γρηγόρη Ρέντη 10'
Τμητική Διάκριση

Πηγή: http://www.dramafilmfestival.gr/total_digi.html

3

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

1. Για την προαγωγή της Κινηματογραφίας στην Ελλάδα, την πολιτιστική αποκέντρωση και τη διάδοση των ελληνικών ταινιών μικρού μήκους, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, οργανώνεται από τη "ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ" το μήνα Σεπτέμβριο κάθε έτους στην πόλη της Δράμας, προβολή ταινιών μικρού μήκους με την επωνυμία "ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ".

Το 2007 το Φεστιβάλ θα διεξαχθεί από 16 έως 22 Σεπτεμβρίου.

2. Οι ταινίες που θα μετέχουν στο διαγωνισμό του Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας πρέπει να έχουν τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να έχουν ολοκληρωθεί μέσα σε 12 μήνες πριν την έναρξη του Φεστιβάλ και να μην έχουν προβληθεί δημόσια στην Ελλάδα.

β) Να είναι φιλμ πλάτους 16 ή 35 mm

γ) Να έχουν γυριστεί σ' ένα από τα καθιερωμένα διεθνή στάνταρ εικόνας, στα 35 mm, στα 16 mm ή Super 16.

δ) Να έχουν "ελληνικότητα" όπως προβλέπεται από τους κανονισμούς του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι ταινίες που δεν λαμβάνουν "ελληνικότητα" θα προβάλλονται στην κατηγορία "Ελληνες του κόσμου".

ε) Είναι δυνατή η συμμετοχή ταινιών Κυπρίων σκηνοθετών - παραγωγών.

στ) Κάθε σκηνοθέτης μπορεί να συμμετάσχει στο Φεστιβάλ με μια μόνο ταινία και δηλώνει την κατηγορία στην οποία διαγωνίζεται.

3. α) Η δήλωση συμμετοχής υποβάλλεται μέχρι τις 31η Μαΐου 2007.

Σε περίπτωση αποστολής της αίτησης με ηλεκτρονική μορφή ο σκηνοθέτης-παραγωγός υποχρεούται να αποστείλει την αίτηση υπογραμμένη και ταχυδρομικώς.

β) Η τελική κόπια κατατίθεται στη γραμματεία μέχρι τις 15 Ιουνίου 2007.

Από τη στιγμή που έχει κατατεθεί η δήλωση συμμετοχής και η ταινία, δεν έχει δικαίωμα να αποσυρθεί από τον σκηνοθέτη ή τον παραγωγό για οποιοδήποτε λόγο (μη πρόκριση, αντίρρηση ως προς τη σειρά προβολής κ.α.). Η κόπια προβολής θα πρέπει να έχει κατατεθεί στα γραφεία του Φεστιβάλ έως 25 Αυγούστου. Σε αντίθετη περίπτωση η ταινία θα αποκλείεται από την προβολή.

Η επιστροφή των ταινιών θα γίνει από τη Γραμματεία του Φεστιβάλ το πολύ σε 15 ημέρες από τη λήξη του στα γραφεία των Αθηνών. Κατ'εξαιρεση είναι δυνατόν μία ταινία να επιστραφεί από τη Δράμα μετά τη λήξη του Φεστιβάλ με την προϋπόθεση να υπάρχει έγγραφη αίτηση του παραγωγού ή του σκηνοθέτη. Το Φεστιβάλ δεν ευθύνεται για την φύλαξη των ταινιών πέρα από το προβλεπόμενο χρονικό περιθώριο επιστροφής των 15 ημερών μετά την λήξη του.

γ) Η σειρά προβολής των ταινιών και το πρόγραμμα καθορίζονται από τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του Φεστιβάλ, ο οποίος ανάλογα με τις τεχνικές ιδιαιτερότητες, την χρονική διάρκεια και την ομαδοποίηση των ταινιών κατά είδος και με την δική του ευθύνη καθορίζει και το πρόγραμμα συνολικά.

4. α) Η πρόκριση των ταινιών γίνεται από Προκριματική Επιτροπή την οποία ορίζει ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής. Η σχετική επιλογή γίνεται σε συνεργασία με τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή στη Δράμα ή στην Αθήνα και η συμμετοχή στο διαγωνιστικό τμήμα ταινιών που δεν έχουν προκριθεί απαγορεύεται.

β) Απαγορεύεται η προβολή της ταινίας σε κινηματοθέατρο ή τηλεοπτικό κανάλι πριν ή κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ.

5. α) Ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής με απόφαση του επιλέγει και συγκροτεί Κριτική Επιτροπή η οποία αποτελείται από 5 μέλη τουλάχιστον και ορίζει τον Πρόεδρο της.

β) Η Κριτική Επιτροπή συνεδριάζει νόμιμα όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα, μετά από πρόσκληση του προέδρου της.

γ) Η Κριτική Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να συντάξει πρακτικό όπου αναγράφονται τα ονόματα των μελών που συμμετέχουν και γίνεται ρητή μνεία τυχόν απουσίας ή κωλύματος μέλους της. Τα πρωτότυπα παραμένουν στην Γραμματεία του Φεστιβάλ.

δ) Δεν επιτρέπεται στα μέλη των Επιτροπών να ανακοινώνουν στον Τύπο, στους ραδιοφωνικούς σταθμούς και τηλεοπτικά κανάλια, σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα και γενικότερα σε οποιοδήποτε τρίτο, συζητήσεις και αποφάσεις τους πριν την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Επίσης απαγορεύεται στα μέλη των Επιτροπών να διατυπώνουν κρίσεις για τις ταινίες που συμμετέχουν στο Φεστιβάλ, εκτός συνεδριάσεων και πριν την επίσημη αναγγελία της τελικής απόφασης της Κριτικής Επιτροπής.

ε) Στην Κριτική Επιτροπή δεν μπορεί να συμμετέχει πρόσωπο που έχει οποιαδήποτε σχέση με την παραγωγή ή την εμπορική εκμετάλλευση των ταινιών που συμμετέχουν στο Φεστιβάλ.

στ) Οι αποφάσεις των επιτροπών λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών μετά από φανερή ψηφοφορία.

6. α) Τα βραβεία Εθνικού Φεστιβάλ τα οποία απονέμονται στον σκηνοθέτη αφορούν στις ακόλουθες διαγωνιστικές κατηγορίες:

- α. Ταινίες Μυθοπλασίας
- β. Ταινίες Ντοκιμαντέρ

γ. Σπουδαστικές Ταινίες
δ. Έλληνες του Κόσμου

Θα αποδοθούν τα εξής βραβεία.

- Α' Βραβείο Μυθοπλασίας 4.500€
- Β' Βραβείο Μυθοπλασίας 2.350€
- Α' Βραβείο Ντοκιμαντέρ 2.950€
- Α' Βραβείο Σπουδαστικής ταινίας 2.950€
- Α' Βραβείο Έλληνες του κόσμου

β) Κάθε βραβείο αφορά μία και μόνο ταινία και δε δύναται να μοιραστεί σε καμία περίπτωση.

γ) Η Κριτική Επιτροπή απονέμει επαίνους για τις ειδικές επιμέρους καλλιτεχνικές επιτεύξεις στους τομείς:

- Φωτογραφίας
- Ερμηνείας
- Σεναρίου

μπορεί δε να απονέμει και άλλους επαίνους ή διακρίσεις κατά την κρίση των μελών της.

δ) Τα βραβεία, οι διακρίσεις και οι μνείες δεν απονέμονται υποχρεωτικά και είναι στη διακριτική ευχέρεια της Κριτικής Επιτροπής να μην απονεμηθεί κάποιο από αυτά.

ε) Η απόφαση και το σκεπτικό της Κριτικής Επιτροπής παραδίδονται στον Καλλιτεχνικό Διευθυντή το προηγούμενο βράδυ της απονομής.

7. Η Κριτική Επιτροπή κατά την απονομή των βραβείων ανακοινώνει υποχρεωτικά τις ψήφους με τις οποίες αποφασίστηκε καθένα από αυτά καθώς και τον αριθμό των ψηφοφοριών που έγιναν. Συντάσσει δε και σχετικό σκεπτικό.

8. Μετά τη βράβευση το Φεστιβάλ θα επιθυμούσε να αναγράφετε μπροστά από τους τίτλους αρχής της ταινίας το είδος και το έτος της διάκρισης.

9. α) Το Φεστιβάλ επιθυμεί να κρατήσει τις βιντεοκασσέτες ή VHS που έχουν υποβληθεί για το αρχείο του, και παρακαλεί τους σκηνοθέτες και τους παραγωγούς να δίνουν τη σχετική συγκατάθεση τους στην αίτηση συμμετοχής. Σε αντίθετη περίπτωση οι κασέτες επιστρέφονται μετά τη λήξη του Φεστιβάλ.

β) Στιγμιότυπα της ταινίας που θα προβάλλονται στην τηλεόραση κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα τρία λεπτά ή το 10% της συνολικής διάρκειας της ταινίας.

10. Η Δημοτική Επιχείρηση "Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας" βαρύνεται με τα έξοδα μεταφοράς και ασφάλισης των ταινιών τόσο κατά την αποστολή (Αθήνα - Δράμα) και επιστροφή τους (Δράμα - Αθήνα) όσο και κατά την παραμονή τους στην

έδρα του έως και 15 μέρες μετά τη λήξη του Φεστιβάλ.

Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής το Φεστιβάλ υποχρεούται να αποζημιώσει την αξία της συγκεκριμένης κόπιας.

11. α) Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Φεστιβάλ της Δράμας σημαίνει την ανεπιφύλακτη αποδοχή του παρόντος κανονισμού.

β) Αρμόδιος για την επίλυση κάθε ζητήματος σχετικού με την εφαρμογή του Κανονισμού και των κειμένων διατάξεων είναι ο Πρόεδρος του Φεστιβάλ.

γ) Οποιαδήποτε διαφωνία θα λυθεί σε δικαστήριο της Δράμας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΡΑΜΑΣ

ΔΡΑΜΑ: ΔΕ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Ε. ΣΑΛΩ

ΤΗΛ: (25210) 47274, FAX: (25210) 45924, email: elias@yellia.kallithea.gr

ΔΡΑΜΑ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΙ, ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: (210) 3200000, 3200010 FAX: (210) 3200010

Πηγή: http://www.dramafilmfestival.gr/30o/30o_regulations_gr.html

INTERNATIONAL SHORT FILM FESTIVAL - INI DRAMA

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΔΡΑΜΑΣ

1. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ - ΤΟΠΟΣ

Το 13ο Διεθνές Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους της Δράμας θα διεξαχθεί από 16 έως 22 Σεπτεμβρίου 2007 στην πόλη της Δράμας. Την περίοδο αυτή θα πραγματοποιηθούν, το 3οο Φεστιβάλ Ελληνικών Ταινιών Μικρού Μήκους, το 13ο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους και παράλληλα προγράμματα.

2. ΣΚΟΠΟΙ

Σκοποί του Φεστιβάλ είναι η προαγωγή και η διάδοση της ταινίας μικρού μήκους, καθώς και η ανάπτυξη πνεύματος φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των κινηματογραφιστών απ' όλες τις χώρες του κόσμου.

3. ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Δύναται να συμμετάσχουν ταινίες μικρού μήκους με υπόθεση, ντοκιμαντέρ και κινούμενα σχέδια που:

- η παραγωγή τους ολοκληρώθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 2006.
  - είναι σε φιλμ 35χιλ. ή 16χιλ.
  - η διάρκειά τους δεν ξεπερνά τα 35 λεπτά.

(Η Επιτροπή του Φεστιβάλ διατηρεί το δικαίωμα - σε εξαιρετικές περιπτώσεις - να δεχτεί ταινία μεγαλύτερης διάρκειας).

- Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να συμμετάσχει με μία ταινία.
- Κάθε ενδιαφερόμενος θα πρέπει να συμπληρώσει και να υπογράψει την Αίτηση Συμμετοχής. Σε περίπτωση αποστολής της αίτησης με ηλεκτρονική μορφή ο σκηνοθέτης-παραγωγός υποχρεούται να αποστείλει την αίτηση υπογραμμένη και ταχυδρομικώς.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Μέχρι τις 30 Μαΐου 2007 θα πρέπει να έχουν φτάσει στα γραφεία του Φεστιβάλ:

1. Αίτηση Συμμετοχής, συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη από τον παραγωγό και τον σκηνοθέτη,
2. Μία τουλάχιστον φωτογραφία από την ταινία,
3. Μία τουλάχιστον φωτογραφία του σκηνοθέτη,
4. Λίστα διαλόγων της ταινίας στ' αγγλικά, στα γαλλικά,
5. Η ταινία σε βιντεοκασέτα ή DVD,
6. Βιογραφικό σημείωμα του σκηνοθέτη και φιλομογραφία (διακρίσεις, συμμετοχές κ.λ.π.)

Το Φεστιβάλ επιθυμεί να κρατήσει τις βιντεοκασέτες ή DVD που έχουν υποβληθεί για το αρχείο του, και παρακαλεί τους σκηνοθέτες και τους παραγωγούς να δίνουν τη

σχετική συγκατάθεσή τους στην αίτηση συμμετοχής. Σε αντίθετη περίπτωση, οι κασέτες ή DVD επιστρέφονται μετά τις προβολές.

5. ΕΠΙΛΟΓΗ

~~Οι κόπιες των επιλεγμένων ταινιών απ' την Επιτροπή του Φεστιβάλ, πρέπει να βρίσκονται στα γραφεία του Φεστιβάλ πριν την 25η Αυγούστου. Μετά από την ημερομηνία αυτή, οι ταινίες θα αποκλείονται από το διαγωνισμό. Το Φεστιβάλ θα δέχεται μόνο κόπιες υψηλών τεχνικών προδιαγραφών.~~

6. ΒΡΑΒΕΙΑ

Η Κριτική Επιτροπή του Διεθνούς Φεστιβάλ αποτελείται από 5 τουλάχιστον μέλη και απονέμει υποχρεωτικά τα εξής Βραβεία:

GRAND PRIX, ♦ 2.950

B' ΒΡΑΒΕΙΟ, ♦ 2.350

ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ "ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ", ♦ 2.350

ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΤΑΙΝΙΑ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ, ♦ 1.470

Η Κριτική Επιτροπή μπορεί να απονείμει Τιμητικές Διακρίσεις για επιμέρους καλλιτεχνικές αρετές της ταινίας. Κάθε βραβείο αφορά μία και μόνο ταινία και δεν δύναται να μοιραστεί σε καμία περίπτωση.

7. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η αποστολή των ταινιών στο Φεστιβάλ βαρύνει τον αποστολέα. Το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας βαρύνεται με τα έξοδα επιστροφής και ασφάλισης των ταινιών, κατά την παραμονή τους στην έδρα του Φεστιβάλ. Το Φεστιβάλ υποχρεούται να επιστρέψει τις ταινίες σε διάστημα 7 ημερών από την λήξη του, στην διεύθυνση που έχει υποδείξει ο σκηνοθέτης-παραγωγός τουλάχιστον 10 ημέρες πριν την αποστολή. Σε περίπτωση απώλειας ή καταστροφής, το Φεστιβάλ υποχρεούται να αποζημιώσει την αξία της κόπιας.

8. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Στιγμιότυπα της ταινίας που θα προβάλλονται στην τηλεόραση, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα τρία λεπτά ή το 10% της συνολικής διάρκειας της ταινίας.

9. ΓΕΝΙΚΑ

Η Επιτροπή του Φεστιβάλ διατηρεί το δικαίωμα να καταρτίζει το πρόγραμμα καθώς και να επιφέρει σ' αυτό οποιεσδήποτε αλλαγές.

Αρμόδιος για την επίλυση κάθε ζητήματος σχετικού με την εφαρμογή του κανονισμού και των κειμένων διατάξεων είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπής του Φεστιβάλ.

Η Αίτηση Συμμετοχής στο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας προϋποθέτει την άνευ όρων αποδοχή του παρόντος κανονισμού.

Οποιαδήποτε διαφορά θα επιλύεται μόνο απ' τα Δικαστήρια της Δράμας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΔΡΑΜΑ: ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ 9, 66100

ΤΗΛ: 25210 47575, FAX: 25210 33526, E-mail: kinfest@dra.forthnet.gr

ΑΘΗΝΑ: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΙΕΝΑΚΗ 71, 10681

ΤΗΛ: 210 3300309, 210 3302818, FAX: 210 3302818

Πηγή: http://www.dramafilmfestival.gr/13o/13o_regulations_gr.html

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ & ΒΡΑΒΙΑΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ "DIGI 2007"

1. Οι ψηφιακές ταινίες που θα μετέχουν στο διαγωνισμό "digi 2007" του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- Να είναι γυρισμένες σε ψηφιακό φορμάτ
- να έχουν ολοκληρωθεί μέσα σε 12 μήνες πριν την έναρξη του Φεστιβάλ από Έλληνες ή Κύπριους σκηνοθέτες
  - να έχουν διάρκεια μέχρι 15 λεπτά

2. Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται μέχρι την 16η Ιουλίου 2007.

(σφραγίδα ταχυδρομείου 16 Ιουλίου 2007, ηλεκτρονική αποστολή ή fax μεσάνυχτα 16/7)

Συνημμένο υλικό
3 DVD και 1 μινι-DV.

2 φωτογραφίες της ταινίας

1 φωτογραφία του σκηνοθέτη

Το υλικό θα παραμείνει στο αρχείο του Φεστιβάλ

Σε περίπτωση αποστολής της αίτησης με ηλεκτρονική μορφή ο σκηνοθέτης-παραγωγός υποχρεούται να αποστείλει την αίτηση υπογραμμένη και ταχυδρομικώς.

3. Η σειρά προβολής των ταινιών και το πρόγραμμα καθορίζονται από τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του Φεστιβάλ.

Η Προκριματική και Κριτική Επιτροπή ορίζεται από τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή.

4. Δεν επιτρέπεται στα μέλη των Επιτροπών να ανακοινώνουν στον Τύπο, στους ραδιοφωνικούς σταθμούς και τηλεοπτικά κανάλια, σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα και γενικότερα σε οποιοδήποτε τρίτο, συζητήσεις και αποφάσεις τους πριν την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Επίσης δεν επιτρέπεται στα μέλη των Επιτροπών να διατυπώνουν κρίσεις για τις ταινίες που συμμετέχουν στο Φεστιβάλ, εκτός συνεδριάσεων και πριν την επίσημη αναγγελία της τελικής απόφασης της Κριτικής Επιτροπής.

Στην Κριτική Επιτροπή δεν μπορεί να συμμετέχει πρόσωπο που έχει οποιαδήποτε σχέση με την παραγωγή ή την εμπορική εκμετάλλευση των ταινιών που συμμετέχουν στο Φεστιβάλ.

Οι αποφάσεις των επιτροπών λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών μετά από φανερή ψηφοφορία.

5. Θεσπίζεται βραβείο Καλύτερης Ψηφιακής Ταινίας.

6. Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στο Φεστιβάλ της Δράμας σημαίνει την ανεπιφύλακτη αποδοχή του παρόντος κανονισμού.

~~Αρμόδιος για την επίλυση κάθε ζητήματος σχετικού με την εφαρμογή του Κανονισμού και των κειμένων διατάξεων είναι ο Πρόεδρος του Φεστιβάλ.~~

Οποιαδήποτε διαφωνία θα λυθεί σε δικαστήριο της Δράμας.

Η αίτηση συμμετοχής διατίθεται στην ιστοσελίδα του Φεστιβάλ
www.dramafilmfestival.gr

Πληροφορίες:

Γραμματεία του Φεστιβάλ

Εμμ. Μπενάκη 71

10681 - Αθήνα

Τηλ/fax :210 3300309, 3302818

e-mail: kinfest@dra.forthnet.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - ΜΗΤΡΩΟ ΛΕΓΟΝΤΩΝ

ΔΕΛΤΑ ΔΕ ΠΑΡΕΧΑΡΔΕ 2, ΘΕΣΣΟΝ

ΤΗΛ: 2103300309, FAX: 2103302818, email: kinfest@dra.forthnet.gr

ΔΩΜΑΤΙΑ ΕΝΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ 71, 10681

ΤΗΛ: 2103300309, FAX: 2103302818

Πηγή: http://www.dramafilmfestival.gr/digi2007/digi2007_regulations_gr.html

---

4

A Code of Ethics for Short Film Festivals

The number of short film festivals has increased rapidly in recent years. The ISFC ~~code of ethics offers guidelines~~ for short film festivals to follow. It is hoped that these ~~guidelines will ensure that the highest professional presentation standards are followed by festivals, for the benefit of filmmakers, audience and the short film industry.~~

Preamble

- » A festival considers cinema and video as an art form and a film or a video as a work of art.
- » A festival's primary role is to present unreleased or rare films, its programming includes recent works, incunabula, repertory films or films which are rarely distributed
- » A festival gives the opportunity to view films from an artistic, sociological, historical point of view and thus incorporates tributes, panoramas, retrospectives
- » A festival defines its own precise and original artistic line, promotes its choices and displays its own identity and consistency. It explores a topic, a trend or a specific theme.
- » A new festival must be aware of the existing situation in order to become a harmonious, complementary and efficient part of the whole.
- » A festival is respectful of the filmmakers' work: original version, format, standard and speed.
- » A festival's role is also to arouse and to stimulate the audience's curiosity. It provides the means and promotes information and education.

Rules

- 1 **Organization:** A festival is organized by an independent and autonomous entity.
- 2 **Length:** A festival is a cultural event: it presents a variety of films at several daily screenings, in a period of time varying preferably from 5 to 12 days.
- 3 **Dates:** Dates are determined in terms of the regional, national and international calendar.
- 4 **International Festivals:** Conditions to be an "international" festival:
  - a) If competitive, the selection should include at least 25 films from 10 different countries;
  - b) At least 50% of films should come from different countries;
  - c) Translation or preferably subtitles for foreign films should be available to the public We recommend an official translation into an international language for foreign guests and professionals
- 5 **Regulations:** Any festival must define its conditions of participation in a written document including main awards, invitations, dates of registration, selection,

returning of prints, compensation for damaged prints. Registration fees are totally excluded. The deposit of prints or cassettes is on a strictly voluntary basis. For an international festival, documents should be bilingual.

~~6 **Insurance:** The festival must have insurance covering any risks or possible damages of the prints between receipt and return delivery.~~

7 **Selection:** The festival should notify no later than four weeks the selected films producers and at least two weeks the non-selected films producers before the beginning of the event.

8 **Promotion:**

- a) The festival should provide a press service;
- b) It gathers photos, slides and press kits for each film;
- c) The film excerpts broadcast on TV, or on the festival website, free of charge, must not exceed 3 minutes or 10% of the total length of the film, only upon written authorization of the rights-holder.

9 **Catalogue:** The festival catalogue should include the following information:

- a) The complete addresses of all films' producers and distributors;
- b) for films lent by cinemathèques or collectors, the origin or the mention "private collection" is specified according to the lender's wishes.
- c) A detailed list of the film credits, including at least the director, the screenwriter, and if possible, the director of photography, sound, music, sets, editing and cast as well as a summary of the film, a bio/filmography at the director and prizes previously awarded.
- d) A detailed presentation of the members of the jury and their careers. (for competitive sections).
- e) A list of awards. (if competitive)
- f) An organizational chart and the address of the organization.
- g) The catalogue of an international festival should be bilingual.

10 **Reception:** The festival should invite the directors (or other representatives) of the short films in competition and facilitate the presence of guests such as journalists and professionals (producers, distributors, buyers, programmers, festivals' organizers).

The festival should provide the professionals with a list of all professionals in attendance.

11 **Screenings:**

- a) films should be screened in their original medium and format;
- b) screenings must be handled by professionals who respect the technical and artistic conditions of the film: format and lens, dark film theatres, complete unwinding of the list of credits, speed etc.

Festivals are advised to have their equipment controlled by an official technical commission.

12 **Programming:**

I.

- a) all films should be treated equally: exposure, type of theatre, number of screenings (except for limitations imposed by the producer);
- ~~b) all directors of competing films may benefit from the same conditions regarding invitation and reception; and~~
- c) all foreign delegations from countries presenting films will get an equal reception by the festival.

II.

- a) The number of screenings per film is limited to 6;
- b) debates with film directors and other professionals are to be organized systematically; the festival must favour and organize meetings between authors on one hand, and the press and the audience on the other hand;
- c) no screening may take place before or after the dates of the festival without the written agreement of the rights-holder; d) festivals are not to pay for screenings of films competing in the international section;

13 Jury:

- a) At least 5 members must be film professionals or artists. They are not to be paid for their participation.
- b) the members of the jury must not watch competing films more than 6 hours a day.
- c) in an international festival, at least 50% of the jury members must come from different countries.

14 Prizes: Prizes are to include awards in cash or in services. Cash prizes are to be awarded within two weeks after the end of the festival. The festival must specify to whom the prizes are donated. Directors take priority in the awarding of prizes.

15 Audience statistics: The main objective for a festival must be to attain the largest possible participation of both professionals and general audience. The festival is invited to keep a precise count of admissions, including the distinction between paying and free admissions, schools and special screenings.

16 Customs rules: The festival must ask customs for temporary admission of all imported films. The festival must keep to the customs rules to guarantee good reception and return of all films.

17 Return of prints: Prints are to be returned during the two weeks following the end of the festival. In case of tour screenings after the festival, a special agreement must be made with the rights-holder. Participation in a festival does not imply screenings after the festival, even for awarded films. A festival must not forward prints to another festival without the rights-holder's written authorization.

18 Tour screenings: The festival's responsibility still holds in case of tour screenings, except in the case of an agreement between the rights-holder and the tour screenings' organizer or in the case of a discharge countersigned by the rights-holder. Films in tour screenings should receive financial compensation.

19 Festivals' archives: Festivals are encouraged to build up their own archives: files, photos, posters...

Rules established by the Carrefour des Festivals and adapted to short film festivals by
the International Short Film Conference, 1995.

Πηγή: <http://www.isfc.com.au/code-of-ethics.htm>

5

Κατάλογος με τις ιστοσελίδες από τα σημαντικότερα κινηματογραφικά φεστιβάλ στην Ελλάδα¹

- Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, επίσημη ιστοσελίδα www.filmfestival.gr
- Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης-Εικόνες του 21^{ου} αιώνα, επίσημη ιστοσελίδα www.filmfestival.gr/docfest
- Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας , επίσημη ιστοσελίδα www.dramafilmfestival.gr
- Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για παιδιά και νέους, επίσημη ιστοσελίδα www.olympiafestival.gr
- Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας, επίσημη ιστοσελίδα www.aiff.gr
- Φεστιβάλ Ελληνικού Ντοκιμαντέρ (Χαλκίδα), επίσημη ιστοσελίδα www.docfest.gr
- Πλατφόρμα Βίντεο, επίσημη ιστοσελίδα www.platforma.gr
- Πανόραμα Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου «Ελευθεροτυπίας»
- Ecofilms (Ρόδος), επίσημη ιστοσελίδα www.ecofilms.gr
- Διεθνές Πανόραμα Ανεξάρτητων Δημιουργών Φίλμ και Βίντεο (Πάτρα), επίσημη ιστοσελίδα www.independent.gr/greece/index.htm
- Φεστιβάλ Μεσογειακού ντοκιμαντέρ (Λαύριο), επίσημη ιστοσελίδα: <http://www.directorsproducers.gr/mediterraneananddocumentaryfilmfestival/festivals/10/index.html>
- Φεστιβάλ Σπουδαστικών και νεανικών ταινιών, του τμήματος κινηματογράφου ΑΠΘ, στη Θεσσαλονίκη, επίσημη ιστοσελίδα crashfest.gr
- Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ για άτομα με αναπηρία, επίσημη ιστοσελίδα www.ameamedia.gr/festivals

¹ Ο κατάλογος δεν θα μπορούσε να είναι εξαντλητικός λόγω της υπερπληθώρας των Φεστιβάλ ανά την Ελλάδα, την έλλειψη επίσημης ιστοσελίδας, τη μεγάλη εξειδίκευση κάποιων φεστιβάλ (π.χ. επιστημονικών ταινιών) ή την ελλιπή τους κάλυψη από τα media, όπως και την ανάληψη μιας πρωτοβουλίας η οποία δεν έχει συνέχεια στο χρόνο

6

Βιβλιογραφικά παραρτήματα-Συγκεντρωτικές βιβλιογραφίες

1: βιβλιογραφία σχετική με τα φεστιβάλ από την European Festivals Association, όπως αυτή παρατίθεται στην ιστοσελίδα:

efaextra.efa-aei.eu/efadoc/11%5CBibliofestivalsengl-Jenny.xls

2: Κατάλογος τίτλων από την βιβλιογραφία πολιτιστικής πολιτικής της κεντρικής βιβλιοθήκης του πολιτιστικού τομέα της Καταλονικής συλλογής, Μάρτιος 2006, όπως αυτή παρατίθεται στην ιστοσελίδα:

www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/Cultura/Documents/Arxiu/Arxius%20GT/Politica_cultural_comentada.pdf

---

1.

author/editor	title	place/ publishers	date
Abbot, Newton	The miracle theatre: the Chinchester Festival Theatre's coming of age		1987
Adams, Richard	A book of British music festivals	London	1986
Agenda of audio-visual festivals in Europe	Agenda des festivals audiovisuels en Europe: marches, festivals, colloques, salons.	Bruxelles	1988/198 9
Allen, Johnny	Festival and special event management	Wiley	2002
Anderson, Jack	The american dance festival	Durham	1987
Arkansas Department of Parks and Tourism	Building a festival	Little Rock	
Armstrong, J.	International events and popular myths, in: International Events: the real tourism impact. Proceedings of the 1985 Travel and Tourism Association, annual conference, p. 9-37	Edmonton	1985
Banham, Mary/ Hillier, Bevis	A tonic to the nation : the Festival of Britain, 1951	Thames & Hudson	1976
Barker, D.K.	Values, Subsidization, and Consumer Tastes, in: D.V. Shaw, W.S. Hendon, C.R. Waits: Artists and Cultural Consumers, pp.280-282	Ohio	1987
Baumol, H.; Baumol, W.J.	On Finances of the Performing Arts during Stagflation: Some recent Data, in: Journal of Cultural Economics, 1980, 4, 2, pp. 1-14.		

Boissel, Dominique	Festival International de Theatre	Bruxelles	1979
Borgatti, Jean M	The festival as art event, form and iconography : Olimi festival in Okpella clan, Etsako Division, Midwest State	Nigeria	1976
British Council	International Film Festivals Directory: Film, Television and Video Festivals 1981-1983/4	London: British Council	1984
British Council	Directory of International Film and Video Festivals: 1985-86	London: BFI	1986
British Federation of Festivals for Music, Dance and Speech	Year-book	Macclesfield, Cheshire SK	1991-200 1
Bruce, George	Festivals in the North: Story of the Edinburgh Festival	London: Robert Hale	1975
Camacho, J.	Festivals, commemorations and anniversaries. A study and report	London	1979
Campana, F.	"the Africa of Festivals: Bringing People Together" Contemporary Theatre Review V.13 Issue 4	London & New York Routledge	2003
Canadian Government Office of Tourism	Planning festivals and events	Ottawa	1982
Carlson, Marvin	"Theatre Festivals in the Arab World" Contemporary Theatre Review V.13 Issue 4, pp. 42- 47	London & New York: Routledge	2003

Colbert, F.	The economic impact of festivals and major events: Who benefits? Paper presented at the National Conference on Tourism, Culture and Multiculturalism	Montreal	1988
Cooper, Gordon	Festivals of Europe	Detroit	1993
Coopers and Lybrand Consulting Group	Festivals study final report, Report for the Ottawa- Carleton Board of Trade	Ottawa	1989
Crawford, Iain	Banquo on Thursdays: the inside story of fifty Edinburgh Festivals	Edinburgh	1997
Dale, Michael	Sore Throats and Overdrafts: An Illustrated Story of the Edinburgh Festival Fringe	Edinburgh: Precedent Publications	1988
Dexter, K.	Bazaars, fairs, and festivals, a how-to book	Wilton, Conn.: Morehouse- Barlow Co.	1978
Dudley Edwards, O	"Cradle in a Tree Top: The Edinburgh Festival and Scottish Theatre" in Scottish Theatre Since the 70s by Stevenson and Wallace (eds)	Edinburgh Univeristy Press	1996
Düsseldorfer Schauspielhaus	Festival der Union der Theater in Europa	Düsseldorf	19XX
Eagle, Ron (et al.)	Shakespeare Companies and Festivals	Westport, CT: Greenwood Press	1995
Edinburgh, Arnold	The Festivals of Canada	Toronto. L & O Denrns	1981
Fanshawe, S.	A tale of two towns: Festivals, The Weekend Guardian, June 3		
Festival Fringe Society	How do to a Show on the Fringe	Edinburgh: Edinburgh Festival Fringe Society	2000
Fisher, Rod	Arts Networking in Europe	Arts Council of GB	1997

Fricker, K	"Tourism, the Festival Marketplace and Robert Lepage's the Seven Streams of the River Ota" Contemporary Theatre Review V.13 Issue 4, pp. 79-93	London & New York: Routledge	2003
Frisby, W.; Getz, D.	Festival management: A case study perspective, in: Journal of Travel Research 28 (1) 1989, pp. 7-11		
Gale Research Co.	Festivals Sourcebook	Detroit	1984
Garattoni, Marina	"Scottish Drama at the Edinburgh Fringe until the 70s" in Poggi and Rose (eds.) A Theatre that Matters: 20th C Scottish Drama and Theatre	Milan: Edinzioni Unicopi	2000
Gauthier, M.	Festivals: A new clientele. Paper presented at the annual conference of the Travel and Tourism Research Association		1987
Getz, D.; Frisby, W.	Evaluating management effectiveness in community-run festivals, in: Journal of Travel Research 27 (1) 1988, pp. 22-27		
Getz, Donald	Manual on measurement and visitor surveys for festivals	Ottawa	1986

Getz, Donald	Festival and special event sponsorship: A system approach. Paper presented at the annual conference of the Travel and Tourist Research Association	Honolulu	1989
Getz, Donald	Festivals, special events, and tourism	New York	1991
Globerman, S.	An Exploratory Analysis of the Effects of Public Funding to the Performing Arts, in: W.S. Hendon; J.L. Shananan; A.J. MacDonald: Managerial Economics for the Arts, pp. 67-78	Cambridge	1980
Goethe-Institut	So seh' ich dich, so erleb' ich dich: Bericht über ein Festival	München	1998
Goldblatt, Joe Jeff	Special events: the art and science of celebration	New York	1990
Grundy, Kenneth	The Politics of the National Arts Festivals	Grahamstown	1993
Harland, J.	Festival and special event sponsorship: Case studies from New Zealand, Paper presented at the annual conference of the Travel and Tourist Research Association	Honolulu	1989
Harris, S	"Dancing in the Streets: the Aurillac Festival of Street Theatre" Contemporary Theatre Review V.14 Issue 2, pp.57-71	London & New York Routledge	2004

Harvie, J.	"Cultural Effects of the Edinburgh International Festival: Elitism, Identities, Industries" in Contemporary Theatre Review V.13 No. 4	London & New York: Routledge	2003
Harvie, J.	"Nationalising the Creative Industries" in Contemporary Theatre Review V.13 Issue 1, pp. 15-32	London & New York: Routledge	2004
Harvie, J.	Performing British and Irish National Identities (chapter on the Edinburgh Festival)	Manchester: Manchester University Press	2004
Häußermann, Hartmut; Siebel, Walter	Festivalisierung der Stadtpolitik		1993
Hayman, Ronald	The first thrust: the Chichester Festival Theatre	London: Davis-Poynter	1975
Henderson, H	Alias MacAlias: Writings on Songs, Folk and Literature	Edinburgh: Polygon	1992
Hendon, W.S.	Economic Incentives: Theater and Cultural Programming, in: Journal of Cultural Economics 1987, 11, 1, pp. 76-93		
Herrmann, H.; Niese, M.;	Ökonomische Effekte des Schleswig-Holstein-Musik-Festivals: ausgewählte Ergebnisse	Kiel	1998
Peschel, K.	eines Gutachtens des Instituts für Regionalforschung der Universität Kiel		

Holgerson, R.	The economic impact of festivals and special events in Canadian communities.	Vancouver	1988
	Paper presented at the annual conference of the Canadian Parks/Recreation Association		
Huffman, S	"On and Off: A Tour of Theatre Festivals in Canada and the United States" Contemporary Theatre Review V.13 Issue 4, pp. 57-65	London & New York: Routledge	2003
Hughes, H.	Culture as a tourist resource – a theoretical consideration, in: Tourism Management, September 1987, pp. 205-216		
Hughes, H.L.	The inter-relationship between tourism and opera performances at Buxton Festival in Derbyshire	London	1988
International Festivals Association	Festival! Ideas for community festival organizers		
Jamieson, Nigel	Brochure for First International Theatre Workshop Festival	ITWF	1988
Javorek, Henriette	The Papes and Sous-Papes of the Avignon Festival: a sociocultural and literary analysis of contemporary French theatre		2002
Johnson, Gail	African Caribbean Celebrations: Celebrating Customs and Traditions	Hawthorn Press	2005

Johnson, W.	The effects of festivals on the host community: A case study of the Bala cranberry festival. Bachelor's thesis, Department of Recreation and Leisure Studies	University of Waterloo	1986
Karjalainen, Tuulikki	Kuhmo Chamber Music Festival. The structure of the festival's economy and the economic impact of the festival	Helsinki (Arts Council)	1991
Keith, Allen	Festivals mean Business, British Art Festivals Association		
Kennedy, Dennis	"Shakespeare and Cultural Tourism" Theatre Journal No. 50, pp.175 - 188	Theatre Journal	1998
Knowles, R.	"The Edinburgh Festival and Lessons for Canada" in Candadian Theatre Review 102 (Spring 2000), pp.88-96		
Korza, P.; Magie, D.	The arts festival work kit, University of Massachusetts Arts Extension Service 1989		
Kreag, G.	Festival, fair and event marketing. Paper presented at Festivals and Events seminar	University of Minnesota	1988
Kyrer, Alfred	Der wirtschaftliche Nutzen von Festspielen, Fachmessen und Flughäfen am Beispiel der Region Salzburg	Regensburg	1987

Langsted, Jørn et.al.	Streettheatre versus Festival: Internat. Federation for Theatre Research (FIRT/IFTR) Professors Conf., Vienna 31.8.-3.9. 1988	Wien	1989
Laopodi, Maria-Louisa	Cultural democracy: The way festivals affect society	Parkland, FL	2003
Lariviere, M.; Vachon, H.	Festivals and events: A position paper (and annexes to the position paper)	Ottawa	1989
Leroy, D.	Economie des Arts et du Spectacle Vivant. Essais sur la Relation entre l'Economie et l'Estetique	Parigi	1980
Maurin, Frédéric	Contemporary Theatre Review: Festivals, Vol. 13, Issue 4, November 2003	London & New York : Routledge	2003
McCaw, D	"The Body we Leave Behind: The International Workshop Festival 1988 - 2001" Contemporary Theatre Review V.13 Issue 4, pp. 66-78	London & New York: Routledge	2003
McWilliams, E.; Mills, A.	Evaluation of festivals, special events and visitor attractions. Recreation and Parks Department	Texas A&M University	1985
Merin, Jennifer	International Directory of Theatre, Dance and Folklore Festivals.	Westport, CT: Greenwood Press	1979
Miller, Eileep	The Edinburgh International Festival 1947-1996	Edinburgh	1996
Moffat, A	The Edinburgh Fringe	London: Johnston & Bacon	1978
Mulcahy, Lisa	Theater Festivals: Best Venues for New Works	Watson-Guption Publications	2005

NOP Market Research	Survey of visitors to the Liverpool Garden Festival, 1985. Final report. A research report prepared by the Social Research Division of NOP Market Research Limited	London	1985
Odenthal, Johannes	Das BRDance Festival	München	1990
Parulskiene, Daiva	Rationalizing Lithunian contemporary music field: institutional processes in the five music festivals during the first decade of independence	Helsinki	2001
Peacock, A.T.	Public Patronage and Music: An Economist's View, in: Three Banks Review 1968, pp. 18-36		
Peacock, A.T.; Shoemith, E.; Millner, G.	Inflation and the Performed Arts	Arts Council of Great Britain, London	1982
Pope, Janice Talley	Making connections: the communication structure and practices of art festival artists		1995
Reeves, Michelle	Measuring the economic and social impact of the arts	London	2002
Reid	An elitist festival cut off from the people		2001
Reynolds, P.	Arts festivals for a new world, in: Connections Quarterly 6 (1987), pp. 29-34		
Rogger, Basil	Das Festival im 21. Jahrhundert/ Internationale Musikfestwochen Luzern	Bern	1999
Rolfe, Heather	"Arts Festivals" in Cultural Trends Issue 15, pp.1-20	London	1992

Sallee, B.	The basics of festivals and events management. Paper presented at the Festivals and Events Seminar	Texas A&M University	1985
Sellars, P	"Welcome" programme of the Los Angeles Festival, pp. 14-15	Los Angeles: Mc Taggart- Wolk	1990
Smith, D.; Barton, N.	International Guide to Music Festivals	New York: Quick Fox	1980
Smith, S.	The festival visitor: It may not be who you think it is, in: Feedback, the official Publication of the Waterloo (Ontario) Chamber of Commerce (November) 1988, p. 1		
South Carolina Department of Parks, Recreation and Tourism and the South Carolina Festivals Association	Festival planning handbook		1982
Steinberg, Michael P.	The meaning of the Salzburg festival	Cornell Univ. Press	1990
Stoll, Dennis Gray	Music festivals of the World: a guide to leading festivals of music, opera and ballet	Oxford	1963
ten Cate, Ritsaert	Festivals, who needs 'em?, in: Theater etcetera, (publication for the Theaterfestival in München 1997), ed. by Tilmann Broszat and Gottfried Hatting, pp. 28-34	München	1997
Valkonen, Kaija	Festival fever: Finland Festivals	Helsinki	1994

Vaughan, Roger	The economic impact of the Edinburgh Festival, 1976	Edinburgh	1977
Vaughan, Roger	Does a festival pay? A case study of the Edinburgh Festival in 1976, in: Tourism Recreation Research Unit, working paper no. 5 University of Edinburgh 1979		
Verhoef, M	European Festivals (trans Sam A. Herman)	Switzerland: European Festivals Assoc.	1995
Wasserman, P.; Herman, E.; Root, E.	Festivals sourcebook	Detroit	1984
Waterman	Carnivals for Elite? The cultural politics of Art festivals		1998
Weidenfeld and Nicolson	A history of the Salzburg festival	London	1987
Whele, Phillipa	"Avignon, Everybody's Dream" Contemporary Theatre Review V.13, Issue 4, pp. 27-41	London & New York: Routledge	2003
Whistler, Laurence	The English festivals	Oxford	1990
Wishart, R	Edinburgh International Festival Celebration! 50 Years in Photographs	Edinburgh: Edinburgh Festival Society	1996
Yeoman, Ian	Festival and events management: an international arts and culture perspective	Oxford	2004
	Avignon: 40 ans de festival	Hachette	1987

	British performing arts yearbook: England, Channel Islands, Isle of Man, Scotland, Wales, Northern Ireland and the Republic of Ireland; the complete guide to venues, performers, arts centres, festivals, supporting organisations and services for the arts professional	London: Rhinegold	1988
	Canada's Stratford Festival 1953-1967: hegemony, commodity, institution		1987
	Edinburgh festivals study 1990/1991: final report: visitor survey and economic impact Assessment	Edinburgh	1991
	Festival de Paris, 3, Paris 1956, Théâtre de nation		
	Festivals-Colloques du theatre du tiersmonde en France 1976-1977, ITI Centre Francais du theatre 1977		
	Materialien: Theater Festival SpielArt München	München	1999
	Neugier und Leidenschaft: Theater der 90er und internationale Festivals; Festivalschrift anlässlich der 10. Euro-Scene Leipzig		2000
	Performing arts yearbook for Europe: PAYE	London	1993

	Second International Performance Festival Odense 8.-12.9.1999: for eyes and ears	Odense	1999
	The 21st national song festival and the 14th national dance festival of Estonia, designed by Ene Ammer	Tallinn	1990
	Theater-Festival: Internationales Festival des Freien Theaters	München	1977- 1985
	Wiener Festwochen: 1951-2001; ein Festival zwischen Repräsentation und Irritation	Salzburg	2001
	Journal: FESTIVAL MANAGEMENT AND EVENT TOURISM		
	Arts Festivals in Britain and Ireland 1985-86	Eastbourne: Offord	1985-86
	Arts Festivals in Britain and Ireland. England, Channel Islands, Isle of Man, Scotland, Wales, Northern Ireland and the Republic of Ireland	London: Rhinegold	1987
	Year book. British and International Federation of Festivals for Music, Dance and Speech	Macclesfield : British and International Festival for M, D & S	2002

2.

INDEX OF TITLES

- America's Commitment to Culture: government and the arts, 2
- Autonomy and dependence in state cultural policy: a case study of the foundation culture of the future in Sweden, 80
- Back to the future: rethinking french cultural policy, 1997-2002, 67
- Catalogne/Europe: les relations dans le domaine culturel, 109
- Cataluña-España: la confrontación de dos imaginarios, 117
- Cataluña-España: por una cultura dialógica, 10
- Cataluña-España: relaciones políticas y culturales, 16
- "Civic gold" rush: cultural planning and the politics of the third way, 106
- Combat Madrid-Barcelone, 110
- Comparative cultural policy research in Europe : a change of paradigm, 118
- Conceptos básicos para una política estructural local, 93
- Contextual, specific, and support proposals, 75
- Contingency of the cultural policy sector: an hermeneutic comparison of cultural policies, 100
- Convergence, creative industries and civil society: the new cultural policy, 76
- Cultura en xarxa: la política cultural de la Diputació de Barcelona 1995-2003, 23
- Cultural capital and cultural policy, 8
- Cultural economics and cultural policies, 24
- Cultural Identity and cultural policy in South Korea, 119
- Cultural industries and cultural policy, 53
- Cultural industries and public policy: an oxymoron?, 87
- Cultural policies and cultural practices: exploring the links between culture and social change, 25
- Cultural policies in Europe: a compendium of basic facts and trends, 26
- Cultural policies in the EU member states, 27
- Cultural policy, 112
- Cultural policy and evaluation of quality, 62
- Cultural policy as development policy: evidence from the United States, 108
- Cultural policy in the Netherlands, 28
- Cultural trends, 29
- Cultura nel trattato costituzionale dell'Unione Europea, 5
- Cultura: una missione per l'Unione Europea, 65
- Cultura y ciudad: manual de política cultural municipal, 69
- Culture and recherche, 31
- Culture, governance & regulation, 19
- Culturelink: networks of networks for research and cooperation in cultural development, 30
- Le culture nell'età post-coloniale, 47
- Danish cultural policy, 34
- Danish cultural policy: from monoculture towards cultural diversity, 101
- Décentralisation culturelle: nouvelle etape, 35
- Decentralisation: trends in european cultural policies, 52
- Dentro lo specchio: economia e politica della domanda di cultura, 112
- Detour or dead-end?: contemporary cultural theory and the search for new cultural policy models, 103
- Développement culturel: bulletin d'information du Service des Études et Recherches du Ministère des Affaires Culturelles, 38
- Development of a social exclusion agenda in french cultural policy, 68

- Dilemmas of institutionalisation. From cultural mobilisation to cultural policies in a french suburban town (Bron, 1970-1990), 39
- Economía della cultura, 42
- Encuadre normativo [de la gestión cultural], 88
- Enjeux de la politique de la culture au Québec, 3
- España-Cataluña: la continúa necesidad de repensarse, 21
- España y Cataluña: observaciones a unas relaciones políticas delicadas, 102
- ¿Es posible el intercambio cultural Cataluña-España en un marco de reciprocidad y simetría real?, 96
- Ethics and cultural policy in a global economy, 82
- Ethics of culture and community, 83
- Europa: politiche culturali et sociali a confronto nella lotta all'esclusione, 12
- European cultural policy: void or vision?, 14
- European journal of cultural policy, 43
- Evaluación de la política cultural, 91
- French cultural policy from André Malraux to Jack Lang: a tale of modernisation, 49
- From cultural to creative industries theory, industry and policy implications, 33
- German cultural policy: an overview, 15
- Gestión cultural contratada y subvencionada, 9
- Government and the value of culture, 50
- Historia de una relación, 112
- Identità regionale e politica culturale, 79
- Indicatori di performance e politica culturale, 84
- International journal of arts management, 55
- International journal of cultural policy, 56
- Jahrbuch für kulturpolitik 2000. Kulturstatistik, chronik, literatur, adressen. Thema: Bürgerschaftliches Engagement, 57
- Jahrbuch für Kulturpolitik 2001. Kulturstatistik, chronik, literatur, adressen. Thema: Kulturföderalismus, 58
- Jahrbuch für Kulturpolitik 2002/2003. Kulturstatistik, chronik, literatur, adressen. Thema: Interkultur, 59
- Jahrbuch für Kulturpolitik 2004. Kulturstatistik, chronik, literatur, adressen. Thema: Theaterdebatte, 60
- Karis, 63
- Karis Catalunya, 64
- Let's hear it for humpty: social exclusion, the third way and cultural capital, 66
- Local cultural planning: the view from the Department of Culture, Media and Sport, 107
- Local cultural strategies: a strategic review, 48
- Making connections: culture and social cohesion in the new millennium, 70
- Making it walk and talk: cultural mapping and cultural planning, 77
- Mirada desde el centro (geográfico), 73
- Modelos de la gestión cultural, 7
- Multiculturalisme, interculturalité et politiques culturelles, 95
- Municipal cultural policies in Québec, 36
- Neo-liberalism and cultural policies in Latin America: the case of Chile, 104
- New arts leader: the Australia Council and cultural policy change, 62
- New cultural models for old, 54
- Nuove frontiere delle politiche culturali, 45
- L'Observatoire, 81
- Only game in town, 1
- Paradoxes and contradictions in government approaches to contemporary cultural policy: an australian perspective, 22

- **Pensare la cultura per ripensare le politiche culturali regionali, 6**
- **Per una politica culturale fondata sui valori, 37**
- **Plan vasco de la cultura = Kulturaren euskal plana, 85**
- **Policy of the city and cultural action, 74**
- **Policy partners: making the case for state investment in culture, 41**
- **Política cultural del Estado en los gobiernos socialistas: 1982-1996, 92**
- **Política culturale europea: cronica di una storia, 116**
- **Política cultural en el municipio: el respeto a los derechos de propiedad intelectual, 86**
- **Política culturale regionale tra flussi e riflussi, 11**
- **Política cultural: qué es y para qué sirve, 44**
- **Political oversight of arts councils: a comparison of Canada and the United States, 94**
- **Políticas y sectores culturales en la Comunidad Valenciana: un ensayo sobre las tramas entre economía, cultura y poder, 90**
- **Politiche culturali e fondi strutturali: una prima lettura ex post, 18**
- **Politics of data collection: gathering, analysing and using data about the subsidied cultural sector in England, 98**
- **Politique culturelle de l'Europe: enjeux pour la Catalogne, 111**
- **Programación cultural: a medio y a corto plazo, 72**
- **Quelle refondation de la politique culturelle?: points de vue d'acteurs autour du Rapport Rigaud, 89**
- **Radiografía de la política cultural global: competencias, funciones y perspectivas, 46**
- **Rethinking the State's role: privatization, economics and cultural policy, 113**
- **Service public et culture, 99**
- **Servizi pubblici locali culturali: liberalizzazione e privatizzazione, 71**
- **Sharpening the lens: recent research on cultural policy, cultural diversity, and social cohesion, 4**
- **Social cohesion and cultural policy in the Netherlands, 13**
- **"Social" in the institutionalisation of local cultural policies in France and Germany, 40**
- **Spatial nature of cultural recognition: constructing Finnish North Karelia in the centre/periphery dimension of cultural policy, 51**
- **Statistiques en bref, 105**
- **Sub-national cultural policy: where the action is?, 97**
- **Tending to society, tending to yourself: the roles of culture, 17**
- **To change a nation's cultural policy: the Kennedy administration and the arts in the United States, 1961-1963, 32**
- **Towards cultural citizenship: tools for cultural policy and development, 79**
- **Women and cultural policies, 20**